

25.1.2017

Strategiaohjelma – virastojen ja liikelaitosten arviot strategiaohjelman 2013–2016 toteutumisesta

1. Hyvinvoiva Helsinkiläinen

Sosiaali- ja terveysvirasto:

Palveluja on uudistettu strategian mukaisesti aiempaa paremmin asiakkaiden tarpeisiin perustuen ja sosiaali- ja terveyspalvelujen integraatiota toteuttaen. Useiden palvelujen saatavuus on myös parantunut selkeästi.

Lasten ja nuorten auttamisessa heidän lähiyhteisöissään on onnistuttu hyvin ja kasvatuskumppanuuteen on osallistuttu muiden toimijoiden kanssa. Palvelujen uudelleen kohdentamisella on vähennetty lastensuojelun pitkäaikaisia asiakkuuksia ja kodin ulkopuolisia sijoituksia.

Ikääntyneiden palveluketjun sujuvuus on parantunut merkittävästi. Palveluketjujen sujuvoitamisessa yli yhteistyörajojen on onnistuttu hyvin. Kotona asumisen osuus on kasvanut tavoitellusti. Psykiatria- ja päihdepalveluissa on parannettu toimintamalleja tiivistäen yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa.

Virastossa on onnistuttu hallinnoimaan laajoja kansanterveysohjelmia, joilla on saavutettu asetettuja tavoitteita. Hoitojen sekä palvelujen jatkuvuutta on parannettu onnistuneesti eri keinoin. Myös maahanmuuttajien osallisuutta ja työllisyyttä on onnistuttu jossakin määrin lisäämään.

Kehitettävää on edelleen huono-osaisten kohdentamisessa ensisijaisiksi asiakkaiksi. Toinen kehitettävä palveluprosessi on mielenterveyskuntoutujien asumisen järjestäminen yhteistyössä kaupungin muiden hallintokuntien kanssa

Kaupunkisuunnitteluvirasto:

Hyvinvoivan Helsinkiläisen painopisteessä kaupunkisuunnittelussa on ollut seuraavat tavoitteet strategiakaudelle:

- Kaupunkia suunnitellaan siten, että se tarjoaa edellytykset hyvälle kaupunkielämälle ja ihmisten kohtaamiselle.
- Kaupunginosia kehitetään monipuolisina ja siten, että palvelut ovat hyvin saavutettavissa. Ympäristö on viihtyisä ja tarjoaa jokaiselle mahdollisuuksia omaehtoiseen toimintaan.
- Kaupunkitila suunnitellaan ihmisen mittakaavaan.
- Edistetään liikkumisen tarjoamista palveluna.
- Jalankulkija huomioidaan ensimmäisenä. Jalankulun ja pyöräilyn yhteydet, reitit ja verkostot suunnitellaan sujuviksi, jatkuviksi ja houkutteleviksi koko Helsingin alueella.
- Kaavoissa varataan riittävästi tilaa virkistysalueille ja liikuntaan. Virkistysreitistöt ja viherverkostot suunnitellaan jatkuviksi ja hyvin saavutettaviksi.

Viraston arvio ko. kohdan strategiaohjelman tavoitteiden toteutumisesta ja vaikuttavuudesta: Virasto katsoo onnistuneensa hyvin.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Strategian pohjalta asetettuja tavoitteita on toteutettu kaava- ja liikennesuunnitteluhankkeissa.

Jalankulkijan määriä seurataan säännöllisesti keskusta-alueilla. Kävely-ympäristön laadun mitaamiselle on myös kehitetty seurantamittarit, jotka otetaan säännölliseen käyttöön. Liikenneturvallisuus on parantunut, sillä liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden kokonaismäärä väheni koko strategiakauden ajan. Pyöräliikenteen osalta on hyväksytty baanaverkko ja pyöräliikenteen tavoiteverkot kantakaupunkiin ja esikaupunki-alueelle. Niiden toteutusta on edistetty lukuisilla liikennesuunnitelmissa. Pyöräliikenteen suunnitteluohjeet on myös päivitetty. Liikku-mispalveluita on edistetty päivittämällä pysäköintipaikkojen laskentaohjeet ja ottamalla käyttöön yhteiskäyttöautoille suunnattu pysäköintitunnus ja omia pysäköintipaikkoja.

Helsingin uudessa yleiskaavassa (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) on huomioitu kaupunkisuunnittelulle strategiakaudelle asetetut tavoitteet. Yleiskaavan tärkeimpänä tehtävänä on mahdollistaa kaupunkilaisille jatkossakin hyvän kaupunkielämän puitteet ja yrittämiselle vahva perusta tiivistyvän, kestävän, joukkoliikenteeseen tukeutuvan kaupunkirakentamisen keinoin Helsingin erityispiirteet säilyttäen.

Hyvään kaupunkielämään liittyy riittävä asuntotuotanto, palvelujen saatavuus, palvelujen ja työpaikkojen saavutettavuus sekä viihtyisä ja turvallinen kaupunkiympäristö ja riittävät virkistysalueet. Uusi yleiskaava mahdollistaa, että Helsingissä voi vuonna 2050 asua 860 000 asukasta.

Yleiskaavassa virkistys- ja viheralueet on nivottu yhteen verkostoksi. Rungon muodostavat seudulle jatkuvat vihersormet ja muut laajemmat viheralueet sekä poikittaiset viheryhteydet.

Yleiskaavassa liikenne ja maankäyttö on sovitettu entistä tiiviimmin toisiinsa. Tässä seudullisella liikennejärjestelmällä, erityisesti raideliikenneverkostolla on suuri rooli. Kaiken perusta on hyvä saavutettavuus. Yleiskaavassa on varmistettu hyvä joukkoliikennesaavutettavuus kaikille. Kävely ja pyöräily priorisoidaan kulkumuodoista ennen muita. Tämä tarkoittaa keskusta- maista kaupunkirakennetta myös esikaupunkikeskuksissa.

Nuorille tilaa kuulua ja loistaa

Opetusvirasto:

Koulutustakuun toteuttamisessa on onnistuttu hyvin. Ammatilliseen koulutukseen saatujen lisäpaikkojen ja nivelvaiheen koulutusten sekä avoimen opiston toiminnan myötä kaikille peruskoulun päättävillä nuorilla pystytään tarjoamaan opiskelupaikka.

Uudessa opetussuunnitelmassa korostuu entistä vahvemmin oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuus ja aktiivinen rooli opetuksen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa sekä koko koulun toiminnassa.

Nuorten osallisuus on parantunut. Kaikissa peruskouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa on toimiva oppilas/opiskelijakunnan hallitus. Vuosittain on järjestetty oppilaskuntapäivät, joihin on osallistunut noin 500 oppilasta. Oppilaat ovat olleet avainasemassa kehittämässä aktiivisia koulupihvoja.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Nuoret ovat tehneet kannanottoja oppimisen ja opiskeluympäristön kehittämiseksi. Ruudin Ydinryhmän vaalien äänestysprosentti nousi edellisvuosiin verrattu. Lisäksi toteutettiin Ruudin ulkoinen arviointi.

Alueellista ja koulujen välistä eriarvoistumiskehitystä on osaltaan estetty kouluverkkoratkaisuilla ja oppilaaksiottoa säätelemällä (määrittelemällä koulujen enimmäisoppilasmäärät). Lähikoulunsa valinneiden peruskouluikäisten osuus on kasvanut.

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto:

Palveluja uudistetaan radikaalisti. Palvelut tullaan järjestämään perhekeskuksissa (Pk), terveys- ja hyvinvointikeskuksissa THK) sekä monipuolisissa palvelukeskuksissa (Mpk). Keskuksen asiakkaat ryhmitetään tarpeiden mukaan ja palvelut järjestetään määriteltyjen ydinprosessien mukaisesti. Ydinprosesseja ovat asiakkaaksi tulo, paljon palveluja tarvitsevien tuki, satunnaisesti palveluja tarvitsevien tuki sekä riskiryhmien etsiminen ja tunnistaminen. Palvelujen uudistamisen tavoitteena on parantaa palvelujen saatavuutta ja asiakaskokemusta, tuottavuutta ja vaikuttavuutta sekä henkilöstökokemusta. Uusia palvelumalleja on jo alettu ottaa käyttöön ja niitä laajennetaan nopeasti koko kaupunkiin.

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto on yhteistyössä varhaiskasvatuspalvelujen kanssa vakiinnuttanut toimintamallin lasten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseksi. Neuvolan määräaikaistarkastuksista poisjääneet kutsutaan tarkastuksiin kahdesti vuodessa ja tarvittaessa ollaan yhteydessä lastensuojeluun. Myös suun terveydenhuollossa on laadittu prosessi kouluikäisten tarkastuksesta poisjääneiden muistuttamiseksi. Opiskeluterveydenhuollossa kutsutaan aktiivisesti terveystarkastuksiin oppilaita, työn ja koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria ohjataan terveystarkastuksiin nuorten sosiaalityöstä ja kaikista tilaisuuksista, joissa nuoria tavataan. Lastensuojelu ja opetus-, sekä varhaiskasvatusvirasto ovat laatineet yhteisen toimintamallin syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten tukemiseksi ja malli on aktiivisesti käytössä ja sitä arvioidaan säännöllisesti.

Lasten kodin ulkopuolisia sijoituksia on kyetty vähentämään kehittämällä ja lisäämällä kotiin vietäviä palveluja, suunnitelmallisella sosiaalityöllä, kehittämällä yhteinen toimintamalli päihde- ja psykiatriapalvelujen kanssa lastensuojelun asiakaslasten vanhempien päihde- ja mielenterveysongelmien arviointiin, kohdentamalla ehkäisevää toimeentulotukea lapsiperheille (mm. lasten harrastuksen tukemiseen), kohdentamalla sosiaaliohjausta opetusviraston OTE-opetuksen tueksi sekä lisäämällä monitoimijaisia raskauden aikaisia kotikäyntejä asiakastarpeen mukaisesti. Lasten kodin ulkopuoliset sijoitukset ovat vähentyneet 9 %:lla vuodesta 2013 vuoteen 2015 verrattuna.

Tukutorit:

Tukutorilla on ollut strategiakauden aikana useita nuoria Respa-hankkeen kautta koulutuksessa ja työkokeilussa, palkkatukityössä ja nyt uutena kielikoulutukseen ja työkokeiluun osallistuva maahanmuuttajataustainen työntekijä. Lisäksi joka vuosi on ollut yksi työssä oppija yhteistyössä Edupolin kanssa.

Tukutorilla on kehittynyt toimiva malli nuorten sitouttamiseen työelämään. Toiminta on onnistunut erittäin hyvin vastuullisen vetäjän ansiosta ja kiinnostusta on jatkollekin.

Varhaiskasvatusvirasto:

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Strategiakauden aikana on onnistuttu kehittämään lasten hyvinvointia ja terveyttä ylläpitäviä ja vahvistavia toimintatapoja, joilla kavennetaan alle kouluikäisten lasten terveyseroja.

Lapsen hyvinvoinnin seurannassa on onnistuttu neuvolan kanssa yhteistyössä toteutettavassa lapsen 4-vuotistarkastuksessa. Kokonaiskartoitukseen on liitetty lapsen haastattelukysymykset. Lapsen kokemukset saadaan paremmin tietoisuuteen ja tarvittaessa voidaan nopeasti puuttua lapsen hyvinvointiin vaikuttaviin tekijöihin.

Neuvolan ja suun terveydenhuollon kanssa on kehitetty yhteinen vaihtoehtoinen 3-vuotistarkastuksen malli, jossa lapsille toteutetaan tarkastus päiväkodissa ja vanhemmat pääsevät keskustelemaan lapsen kehitysvaiheeseen liittyvistä asioista yhdessä toisten vanhempien kanssa.

Lasten päivittäistä liikkumista sisällä, ulkona, pihalla ja luonnossa on lisätty monin eri tavoin. Toimintaa on arvioitu ja oppimisympäristöjä kehitetty. Olemme olleet mukana valtakunnallisessa Ilo kasvaa liikkuen ohjelmassa. Vuoden 2016 aikana myös perheet ovat olleet mukana suunnittelemassa kuinka lasten päivittäisen aktiivisen liikkumisen tarve saadaan toteutumaan.

Strategiakauden aikana positiivisen diskriminaation määräraha on kasvanut 0,85 miljoonasta eurosta 0,95 miljoonaan euroon. Määrärahaa on käytetty pedagogisen osaamisen lisäämiseen, lisähenkilöstön palkkaamiseen ja päiväkotien ja leikkipuistojen toiminnan kehittämiseen alueilla, joissa lasten ja perheiden syrjäytymisen riskitekijät ovat suuret.

Luomuruuan osuutta on lisätty. Luomua lapsen lautasella on nyt 15 % valmiista ruoasta. Ruokalista on uudistettu yhdessä käyttäjien kanssa siten, että sokerin käyttöä on vähennetty ja tuoretuotteiden monipuolisuutta on lisätty.

Tietokeskus:

Nuorten hyvinvointikertomus on yhdessä nuorisosiainkeskuksen kanssa tehty laaja kooste nuoriin liittyviä tietoja. Hyvinvointikertomus koostuu neljästä tiedon osa-alueesta: indikaattoreista, kokemustiedosta, tutkimuksista ja blogeista. Kyse on uudesta ja innovatiivisesta tavasta kerätä ja välittää hyvinvointitietoa (ks. www.nuortenhyvinvointikertomus.fi)

Nuorten hyvinvointikertomuksen kokemusten myötä tietokeskuksessa on saatu valmiiksi helsinkiläisten hyvinvoinnin tietokanta, johon kootaan yhteen eri väestöryhmien tilannetta. Tietokanta kattaa erityisesti nuorten ja lasten tilastoja, jatkossa aineistot laajenevat yhä enemmän ikääntyneeseen ja työikäiseen väestöön (ks. www.hyvinvointitilastot.fi).

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Kulttuurikeskus:

Osana Ruudin vaikuttajatapaamisia syntyi idea Annantalon pihan kesäkäytöstä siten, että nuoret suunnittelevat sisällön yhdessä Annantalon taidekasvattajien kanssa. Kesäparkki on toiminut nyt kahtena vuotena. Konsepti ja osanottajamäärät kasvoivat toisena vuonna. Onnistuttu keskitasoisesti.

Annantalon lisäksi Kanneltalossa, Malmitalossa, Stoassa, Vuotalossa ja Caisassa on loma-aikojen kurssitoimintaa, joka suunnitellaan yhdessä nuorten kanssa. Onnistuttu keskitasoisesti.

Alueellisissa kulttuurikeskuksissa Länsi-Helsingin (Kaarela, Malminkartano, Kannelmäki) sekä Koillisen Helsingin alueilla (Malmi, Pukinmäki, Tapanila, Jakomäki) on toteutettu Operaatio Pulssi -mallia, jossa 12-18 vuotiaat nuoret pääsevät vaikuttamaan oman alueensa kulttuuri- ja harrastustoimintaan. Yhteistyötä kulken, Lähiöprojektin, nuoriso- ja liikuntatöiden kanssa. Onnistuttu hyvin.

Kouluyhteistyötä on kehitetty kulttuurikasvatussuunnitelmat keskiössä. n. 170 vapaaehtoisen kulttuurikoordinaattoriopettajan verkoston kautta jaetaan tietoa mm. ilmiöpohjaisen opetussuunnitelman mahdollistamista kulttuurisisällöistä osana opetusta. Kulttuurikeskuksella keskeinen välittäjän rooli. Palvelutarjonnan esiin tuova www.kultus.fi -sivusto uusittiin ensin käyttöliittymän ja sitten opetussuunnitelman osien vastaavuuden osalta. Onnistuttu hyvin.

Suomen kulttuurirahaston rahoittama kansallinen Taidetestaajat –hanke on käynnistynyt Helsingissä kulttuurikeskuksen Annantalon koordinoimana. Rahasto kutsuu juhluvuonna 2017-20 kaikki 8-luokkalaiset kahdesti kokemaan ja arvioimaan taidetta ammattimaisiin kulttuuri-instituutioihin. Taiteen lisäksi nuoret pääsevät tutustumaan siihen, miten taideteos syntyy, millaista on taiteilijan työ tai mitä asioita tapahtuu ennen kuin esitys on valmis. Kokemuksen jälkeen eri kanavat ovat auki nuorten ajatuksille, oivalluksille, tunteille ja mielipiteille. Käynnistys onnistunut hyvin.

Kaupunginkirjasto:

Kirjasto tavoittaa suuren osan helsinkiläisnuorista. 52 % alle 20-vuotiaista helsinkiläisistä käytti kirjastokorttiaan ajalla lokakuu 2015 – lokakuu 2016. Lisäksi kirjastot laajoine aukioloaikoineen ovat nuorille tärkeitä oleskelupaikkoja.

Kirjasto ollut mukana Kirjasto treenaa nuoria –nuorisotakuuhankkeessa, Pulssi-yhteistyössä, Ruuti-verkostossa ja RuutiExpoissa. Meidän kirjasto –hankkeessa nuoret suunnittelivat kahden kirjaston remontteja v.2013. Ammattikoululaisten lukemiskampanja 2016.

Lapset ovat olleet voimakkaasti painopisteenä. Lasten palveluita ja asiakaskokemuksia on selvitetty tutkimuksin ja tilastoista koko strategiakauden ajan. Tulosten perusteella on tehty muutoksia palveluihin, ja jotkut kirjastot kuten Roihuvuori ovat erikoistuneet lasten palveluihin. Lähikirjastojen tapahtumatuotannon painopiste on siirretty lastentapahtumiin. Lisäksi mm. kirjalahja kaikille ekaluokkalaisille 2015-16, Apraattisaari-mediakasvatuspeli yhdessä varhaiskasvatusviraston kanssa (också på svenska) 2015. Luotu perhekirjastokonsepti (2016).

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	Puhelin +358 9 310 1641	Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinro FI06 8000 1200 0626 37
--	--	-----------------------------------	--------------------------------	--

25.1.2017

Nuorisoasiainkeskus:

Ruuti-vaikuttamisjärjestelmän rakenteiden kehittäminen

Valtuustokauden aikana Ruuti-järjestelmää on vahvistettu erityisesti osallistuvan budjetoinnin keinoin. Kun vuonna 2013 osallistuvaan budjetointiin osallistuivat kahden asuinalueen nuoret, vuonna 2016 mukana oli 17 asuinalueita. Vuonna 2016 nuorisotyön osallistuvassa budjetoinnissa oli yli 12 000 osallistujaa. Järjestelmä laajennetaan kaikille asuinalueille vuonna 2017.

Ruudin toimintaan on arvioitu vuoden 2016 aikana. Arviointi kannustaa laajentamaan nuorten mahdollisuuksia vaikuttaa kaupungin kaikilla toimialoilla, sekä korostaa nuorten vaikuttamisen monimuotoisuutta. Nuorilla on erilaiset lähtökohdat osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnassa, siksi myös vaikuttamisen tapojen tulee olla monipuoliset. Jotta eri sosiaaliryhmien ja erilaisten nuorten vaikuttamismahdollisuudet toteuttaisivat, arvio kannustaa tukemaan nuorten omaehtoista vaikuttamistoimintaa sekä kouluajalla tapahtuvaa vaikuttamistoimintaa. Arvio pitää arvona Ruuti-vaikuttamisjärjestelmän monipuolisuutta ja korostaa tarvetta nuorten omaehtoisen toiminnan tukeen, mutta kehottaa myös panostamaan Ruuti-järjestelmässä määriteltujen toimintojen vaikuttavuuteen. Arvion mukaan Ruudin vuosittaisten tapahtumien merkitystä ja vaikutuksia tulisi edelleen arvioida.

Nuorisoasiainkeskuksen haastattelun mukaan Ruuti oli nuorille tutuin yläasteikäisten ryhmässä, 61 % tunsi järjestelmän. Yläkouluikäisistä 30 % oli ollut jossakin Ruudin toiminnassa mukana kun taas vanhemmista ja nuoremmista harvempi oli ollut mukana Ruudin toiminoissa. Ruudin ydinryhmän vaalien äänestysprosentti on kolminkertaistunut valtuustokauden aikana.

Alle 18-vuotiaiden kesätöiden lisääminen

Strategiaohjelman tavoitteena oli lisätä alle 18-vuotiaiden kesätyöpaikkoja yhdessä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa. Tavoitteessa on onnistuttu hyvin, sillä nuorten kesätyöpaikkojen määrä on noussut strategiaohjelman aikana.

Nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruudin ydinryhmän aloitteesta Helsingin kaupunki otti kesällä 2015 käyttöön 9. luokkalaisille tarkoitettun kesäsetelin, joka laajennettiin kokeilujen jälkeen koko ikäluokalle. Vuonna 2016 Kesäseteli jaettiin yhteensä 5167 nuorelle. Setelin avulla 1295 ysiluokkalaista eli 25 % ikäluokasta sai kesätöitä. Kesäseteli mahdollisti nuorille yli 800 uutta työpaikkaa. Liki 60 % työnantajista ilmoitti, että ei olisi palkannut nuorta ilman Kesäseteliä. Osa työnantajista palkkasi Kesäsetelin avulla useamman nuoren. Kesäseteli myös motivoi monet työnantajat palkkaamaan juuri nuoren kesätyöntekijän. Kesäseteli on saanut erinomaisen vastaanoton niin nuorten, koulujen kuin työnantajien taholta. Kesäseteli on antanut pienille yrityksille mahdollisuuden palkata kesätyöntekijöitä, joiden työkokemus on vielä vähäinen.

Nuorisoasiainkeskuksen kesätoimintoihin palkattujen nuorten määrä on kasvanut vuosien 2013–2016 aikana. Nuorisoasiainkeskukselle palkattiin Heosin rahoilla vuonna 2013 kesätöihin 57 nuorta, vuonna 2014 73 nuorta, vuonna 2015 heitä tuli 130 ja kesällä 2016 rahoitus saatiin 250 nuorelle. Nuorisoasiainkeskuksen omalla rahoituksella palkattujen 13-25-vuotiaiden määrät on tilastoitu kahdelta viimeiseltä vuodelta ja vuonna 2016 se oli yhteensä 126 nuorta ja vuonna 2015 118 nuorta. Kesällä 2016 nuorisoasiainkeskuksella oli yhteensä

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

357 nuorta 13-25-vuotiasta kesätyöntekijää. Tilastoinnin mukaan heistä 2016 oli 13-17-vuotiasta ja 141 18-25-vuotiasta.

Kaikilla nuorilla on mahdollisuus harrastukseen. Lisätään ryhmälähtöisen harrastustoiminnan määrää

Valtuustokauden alkuun verrattuna nuorten harrastusmahdollisuuksien kokonaistilanne on kehittynyt hyvin. Eri lähtökohdista tulevien nuorten yhdenvertaisuus ja mahdollisuudet harrastaa ovat lisääntyneet. Tätä vapaa-ajan toiminnan vaikuttavuutta todentavat tutkimustulokset, joita on saatu nuorisosiainkeskuksen, opetusviraston ja tietokeskuksen yhteistyönä toteutettavassa Hyvä vapaa-aika -hankkeessa (vapari.munstadi.fi). Siinä testattiin toimintamallia, jossa koululuokalla oli oma, nimetty nuorisohjaaja nuorten vapaa-ajan tukena koko yläkoulun (syksy 2013–kevät 2016) ajan.

Yhteensä tutkimushankkeeseen osallistui viidestä eri yläkoulusta 12 luokkaa eli noin 170 nuorta eri puolilta Helsinkiä. Positiivisen erityiskohtelun tukea saavien koulujen rehtorit valitsivat toiminnalle koulustaan yhden tai kaksi kohdeluokkaa ja näille vertailuluokat, jotka osallistuivat vain tutkimukseen. Kaikki hankkeen kohdeluokat olivat tavallisia peruskoululuokkia, mutta tutkimuksen vertailuluokilla oli oppilaiden harrastuneisuuteen liittyvä painotusopetus, kuten kuvataide- tai liikuntapainotus. Hanke lisäsi näin harrastamisen mahdollisuuksia niiden tavallisten luokkien oppilaiden parissa, joille omiin taipumuksiin tai toiveisiin liittyvä tuki ei ollut olennainen osa nuoren vapaa-aikaa saati tavallista koulupäivää. Koska nuorisotyötä tehtiin koulun kontekstissa, nuorten vapaa-ajan viettoon kodin ulkopuolella suhtauduttiin myönteisesti myös niissä perheissä, joille ennen hanketta esimerkiksi nuorisotalot ovat näyttäytyneet arveluttavina tiloina. Rehtoreiden mukaan joillekin maahanmuuttotilanteissa nuorille hanke oli ainoa mahdollisuus harrastuksiin kodin ulkopuolella.

Hyvä vapaa-aika -hankkeen mallin mukainen, peruskoulussa tehtävä ja liikkuva, nuorisotyö tavoittaa kattavasti lähes koko ikäluokan, myös sen noin 90 prosenttia nuorista, joka ei käy nuorisotaloilla. Hankkeeseen osallistuneet nuoret kertoivat tapaavansa nuorisotyöntekijöitä mieluiten nimenomaan koulussa (n. 70 %) ja vasta toiseksi mieluiten nuorisotaloilla (n. 35 %).

Matalan kynnyksen harrastamisessa saavutettavuus tarkoittaa paljon muutakin kuin alhaista hintaa, ja keskeiseksi käsitteeksi uuden harrastuskulttuurin omaksumisessa on noussut kyvykkyys, jonka voi jakaa kolmeen alakohtaan: a) toimintamallit (miksi ylipäätään pitäisi harrastaa?), b) osaaminen (omaksunko tarvittavat taidot?) ja c) tiedot (miten harrastuspaikassa toimitaan?). Nuorisohjaajien pitkäjänteisellä tuella harrastamisen kulttuurit ja mahdollisuudet tulivat nuorille tutuiksi. Koska toiminta oli vapaaehtoista ja kohdennettu koko koululuokalle, se ei leimannut yksittäistä nuorta erityistoimenpiteiden kohteeksi, vaan teki toimintaan osallistumisesta nuorelle helppoa ja ”normaalia”.

Keskeinen harrastamiseen liittyvä onnistuminen oli se, että nuorille tarjottiin mahdollisuus kokeilla erilaisia harrastuksia niihin sitoutumatta. Nopeatempoisessa ja monille eri vaikutteille alttiissa elämänvaiheessa erilaisten asioiden kokeileminen ja uusien rajojen ylittäminen on merkityksellistä. Hankkeen toiminnan kohteina olleista nuorista kaikki (100 %) kokeilivat itselleen uusia ja mielekkäitä harrastuksia, ja heistä 1/3 jatkoi uutta harrastustaan pidempään.

Yhdeksännen luokan keväällä (2016) kohdeluokan nuorista 75 prosenttia sanoi, että heillä on vähintään yksi asia, jonka tekeminen on heistä kivaa. Vertailuluokilla luku oli 87 prosent-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

tia. Tässä oli strategiaohjelman tavoitteiden toteutumisen kannalta parantamisen varaa. Ke-
vään ja kesän 2016 jälkeen kohdenuorten kanssa onkin jatkettu vapaa-ajan tukemista ja
näiden niin sanottujen omien juttujen löytämistä. Harrastaminen on lisääntynyt vielä perus-
koulun päättymisen jälkeisenä syksynäkin (2016).

Omaan tahtiin tehtäviä vapaa-ajan toimia ei aina mielletä harrastuksiksi, vaikka ne olisivat
säännöllisiä ja tuottaisivat mielihyvää. Nuorelle keskeisin hyvän vapaa-ajan määritelmä on
vapaus valita itse se, mitä omalla ajallaan tekee. Ystävien kanssa vietetty aika on kaikkein
parasta aikaa, jota harrastukset voivat myös haitata, mutta ystävän kanssa nuori on toisaalta
myös valmis kokeilemaan mitä tahansa uutta harrastusta.

Harrastus rentouttaa ja antaa vastapainoa koulutyölle. Hankkeen toiminnan kohteina olleista
nuorista 43 prosenttia oli sitä mieltä, että Hyvä vapaa-aika -hankkeen tuki oli tehnyt koulussa
käymisestä mukavampaa. Yhdessä oman koululuokan kanssa vietetty vapaa-aika vahvistaa
luokan sisäisiä ystävyysuhteita ja lisää yhteishenkeä, mikä vähentää kiusaamista. Näin
poissaolot vähenevät ja oppimistulokset paranevat. Peruskoulun jälkeisenä syksynä (2016)
kaikilla hankkeen kohdeluokkien nuorilla oli opiskelu- tai työpaikka (100 %). Koska yli puolet
tuetun vapaa-ajan toiminnan kohteina olleista nuorista oli muun kuin suomen- tai ruotsinkieli-
siä (52 %) ja poikia (62 %), tulos osoittaa merkittävää onnistumista. Riski jäädä vaille perus-
koulun jälkeistä opiskelupaikkaa tai päättötodistusta koskee nimenomaan maahanmuutto-
taustaisia ja poikia.

Tutkimus- ja kehittämishankkeen tuloksia hyödynnetään henkilöstön sekä kansalaisjärjestö-
jen koulutuksessa.

Pienryhmätoiminnan lisääminen sisällytettiin nuorisoasiainkeskuksessa toimintaa ohjaaviin
tunnuslukuihin vuoden 2014 alusta, ja sitovaksi tunnusluvuksi nuorten pienryhmät valittiin
vuonna 2015. Vuonna 2014 nuorten pienryhmiä kirjattiin 1 844. Vuonna 2015 tavoitteissa
onnistuttiin hyvin, koska pienryhmät lisääntyivät ja niitä oli yhteensä 2 378. Vuoden 2016 ta-
voitteiden toteutumisessa onnistutaan vähintään keskitasoisesti, koska luku jäänee vuosien
2014 ja 2015 välille: 19.12.2016 mennessä pienryhmiä oli kirjattu 2 100.

Loma-aikojen avointa toimintaa lisättiin ja sitä on seurattu niin toimintakertomuksissa kuin
pääkaupunkiseudun raporteissa. Tavoitteissa on onnistuttu hyvin, esimerkiksi helmikuussa
2015 talviloman suurimpaan nuorten tapahtumaan, Messukeskuksen Reaktoriin, osallistui
kolmen päivän aikana lähes 13 000 kävijää. Lasten lomatoiminnan avustusten kriteerit uudis-
tettiin kesälle 2016 ja samalla nuorisoasiainkeskuksen tilat avattiin leirijärjestäjien käyttöön.
Uudistuksen tuloksena samalla avustussummalla pystyttiin tuottamaan noin kolme–neljä ker-
taa enemmän toimintaa kuin aiempina vuosina sekä monipuolistamaan palvelutuottajien
joukkoa.

Kaupunginorkesteri:

Kaupunginorkesterin yleisötyön keskeinen kohderyhmä on lapset ja nuoret. Orkesteri on
ollut mukana Kuule minä sävellän -projektissa, jossa järjestettiin nuorille mahdollisuuksia
säveltää eri kokoonpanoille ja koko sinfoniaorkesterille teoksia. Nuorilla on myös ollut mah-
dollisuus saada sävellyksensä esitetyksi yleisölle suunnatussa sinfoniakonsertissa täyden
sinfoniaorkesterin esittämänä.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Musiikkiopistojen kanssa yhteistyössä on sadoille nuorille tarjottu tilaisuus esiintyä ennen kaupunginorkesterin konsertteja ns. pienissä alkusoitoissa.

Kaupungin kaikki 5. musiikkiluokat esiintyivät osana sinfoniaorkesteria kuorona ja solisteina jo perinteeksi muodostuneessa Juniorikonsertissa.

Suomenkielinen työväenopisto:

Perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi vauvojen, taaperoikäisten ja alakouluikäisten lasten sekä aikuisten yhteisten perhekurssien määrää on lisätty.

Työväenopisto on osallistunut aktiivisesti Ruuti-hankkeeseen sekä Pulssi-hankkeeseen. Nuorten edustajien kanssa on suunniteltu kurssuja, jotka ovat toteutuneet. Kurssit ovat olleet pääsääntöisesti maksuttomia tai puolihintaisia.

Opisto on ollut mukana Ruuti-infoissa mm. työpajoja järjestäen. Pulssi-projektin yhteydessä on toteutettu nuorten harrastuskursseja. Opisto myöntää syksystä 2016 alkaen opiskelijoille kurssimaksusta 50 prosentin alennuksen.

Työväenopiston ja nuoristotoimen kesken on suunniteltu yhteistyötä nuorten harrastustoiminnan edistämiseksi. Myös Maunula-talon suunnittelussa erityisesti tämä on toteutunut.

Kaupunginkanslia:

Strategiakauden aikana kehitettiin voimakkaasti nuorisotyöttömyyden hoitoa kaupungin työllisyyspalveluissa. Tältä osin strategiakauden tavoite on toteutunut hyvin.

Työvoiman palvelukeskuksessa (TYP Helsinki), nuorten työhönohjauksessa, Tulevaisuustiskillä, Respassa ja Ohjaamossa useat tuhannet nuoret ovat saaneet ohjausta ja tukea työhön pääsemiseksi joko suoraan tai koulutuksen kautta. Lisäksi nuorille on järjestetty muita palveluita tarpeen mukaisesti.

Työllisyyspalveluita on kuluneen strategiakauden aikana kohdennettu enenevässä määrin alle 30-vuotiaille työttömille nuorille. Puolet kaupungin palkkatukityöstä on nykyään kohdennettu vastavalmistuneille nuorille, jotka saavat näin mahdollisuuden kerryttää osaamistaan työkokemuksen avulla ja työllistyä sitä kautta myös pysyvämmiin. Lisäksi nuorille on järjestetty mm. työkokeilua, oppisopimuskoulutusta, erilaisia lyhytkursseja ja valmennuksia. Vuonna 2016 toteutettu toimialakohtainen työkokeilukiintiö on tuonut kasvua työkokeilupai-koissa. Myös yhteistyötä yritysten kanssa on kehitetty työmahdollisuuksien lisäämiseksi nuorille työttömille työnhakijoille.

Voimakkaasta panostuksesta huolimatta nuorisotyöttömyys ei kuitenkaan vähentynyt strategiakauden aikana. Huonon taloustilanteen vuoksi yritykset ovat irtisanoneet työntekijöitään eikä uusia työpaikkoja ole syntynyt tarvetta vastaavaa määrää. Helsinkiin muutetaan jatkuvasti myös työnhakuun, Helsingin muuttovoitto tällä hetkellä on noin 5 800 työkäistä asukasta/vuosi. Lisäksi vaikuttavana tekijänä nuorisotyöttömyyden epäsuotuisaan kehitykseen on pidettävä myös sitä, että TE-hallinto on parin viimeisen vuoden aikana vähentänyt työttömille suunnattujen aktivointipalvelujen määrää.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Kaupungin työllisyyspalveluissa on toteutettu organisaatiomuutos vuoden 2017 alussa. Aikaisemmin hajallaan olleet työllisyyspalvelut on koottu yhdeksi kokonaisuudeksi, missä nuorten ja aikuisten palvelut muodostavat omat vastuu-alueensa. Uudessa organisaatiossa tavoitteena on entistä vaikuttavammin nopeuttaa työttömien työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Lisäksi helsinkiläiset työttömät nuoret saavat kokonaisuudessa yhdenmukaisempia palveluita työllistymisensä edistämiseksi.

Ikääntyvistä huolehditaan

Sosiaali- ja terveystyö

Ikääntyneiden palvelurakenne on keventynyt ja voimavaroja on kohdennettu kotona asumisen tukemiseen. Kotona asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä on noussut strategian mukaisesti ollen lokakuussa 2016 92,2 %, ja vastaavasti laitoshoidon osuus on pienentynyt. Lakisääteiset odotusajat toteutuvat neurologian ja geriatrian poliklinikoilla sekä ikääntyneiden palveluissa. Hoitoketjut ovat sujuvoituneet, ja väestön ikääntyessä palvelujen viiveettömästä saatavuudesta on huolehdittava jatkossakin. Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystyöpalveluista säädetyn lain mukainen toimeenpanosuunnitelma Stadin ikäohjelma valmistui vuonna 2015. Stadin ikäohjelmaa on valmisteltu verkostossa, jossa mukana on ollut kaupungin virastoja ja liikelaitoksia, järjestöjä, Helsingin vanhusneuvosto ja palvelukeskusten asiakasneuvostoja. Ikäohjelmaa toteutetaan viidessä verkostomaisessa työryhmässä, jotka on perustettu kuntalaiskuulemisen pohjalta. Vuonna 2016 Stadin ikäohjelman verkostot ovat toimineet aktiivisesti. Kuntalaisille on pidetty useita teemoitettuja yleisötilaisuuksia vuosina 2015 ja 2016.

Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelmassa ikääntyneiden alkoholinkäytön vähentäminen on ohjelman yhtenä painoalueena. Henkilökuntaa on koulutettu, ja Audit-testien tekemistä ja muuta puheeksi ottoa matalalla kynnyksellä on tehostettu. Iäkkäille ja toimintakyvyltään alentuneille monisairaille kohdennettavien psykiatristen ja päihdepalvelujen palveluketjut ja palvelujen järjestäminen –selvityksessä on kuvattu ikääntyneiden päihdehoitoketju ja laadittu suunnitelma ja toimenpide-ehdotukset palveluketjun kehittämisestä. Päihteitä käyttävien yli 60-vuotiaiden vertaistukiryhmien, ns. Pilkkeryhmien toiminta on vakiintunut ja ne toimivat hyvin kaikissa monipuolisissa palvelukeskuksissa.

Vuoden 2016 alusta ns. Cerad-testausta (muistitesti) on tehty terveysasemilla omana toimintana ostopalvelun sijaan. Käytäntö tehostaa muistisairauksien varhaista diagnostiikkaa ja hoitoa. Geriatrian poliklinikan resursseja ja muistikoordinaattoreita on lisätty ja toimintaa kehitetty.

Kotihoitoa on kehitetty valtuustokauden aikana mm. Kotihoito 2020- kehittämisohjelman avulla, joka jatkuu vuoden 2017 loppuun. Kotihoidossa on kehitetty erityisesti kotona tapahtuvaa kuntoutusta usean hankkeen avulla. Palvelukeskus Helsingin kanssa on kehitetty virtuaalisia palveluja, kuten etähoitokäynnit ja etäkuntoutuskäynnit. Etähoidon käyntejä on ollut 11/2016 jo yli 17 000, noin 600 asiakkaalle, mikä on kaikista käynneistä jo yli 7 %. Kotihoitoa on vahvistettu 48 vakanssilla vuosien 2013–2016 aikana. Erityisesti sairaanhoitajien / terveydenhoitajien osuutta kotihoidon vakansseista on lisätty. Toiminnanohjausjärjestelmä PegasosMukana on otettu käyttöön koko kotihoidossa vuoteen 2014 mennessä. Toiminnanohjausjärjestelmän mukaan mitattuna välitön työaika kotihoidossa on noussut. Käyntimäärät asiakasta kohden ovat nousseet koko valtuustokauden ajan.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Omaishoidon palveluja on saatavilla. Omaishoittoon kehitetyt palvelusetelit ovat käytössä. Erilaisia tukimuotoja on kehitetty (mm. omaishoitajan sähköinen hyvinvointi- ja terveystarkastus).

Kulttuurikeskus:

Virastolla on SoTe-*viraston kanssa yhteinen kulttuurisen vanhustyön työntekijä. Kulttuurisen vanhustyön saralla on saavutettu merkittäviä onnistumisia mm. virikeohjaajien nimikkeen muutos kulttuuriohjaajaksi, joka mahdollistaa uudenlaisen ammattitaidon sisällyttämisen vanhuspalveluihin sekä henkisen hyvinvoinnin systemaattisen kirjaamisen osana hoitoprosesseja. Ala on uusi ja jopa terminologian tasolle vielä muotoa hakeva. Toiminnan jäsentämiseksi on perustettu Troppi-*uutiskirje, joka on nopeasti saavuttanut n. 700 vastaanottajan kokoluokan. 6-10 kertaa vuodessa jaeltava kirje kokoaa alan uutisia, hanketoiminnan päivityksiä ja luo pohjaa kulttuurisen vanhustyön kansalliselle keskustelulle. Onnistuttu hyvin.**

Kulttuurisen vanhustyön saralla on perustettu myös kansallinen verkosto, jonka toimintaa OKM tukee kaksi vuotta. Verkoston projektipäällikkö työskentelee yhdessä kulttuurikeskuksen ja SoTe-*viraston yhteisen työntekijän kanssa Helsingissä. Onnistuttu hyvin.*

Kulttuurikaveri-*palvelu on jatkanut n. 300% vuosikasvuun. Vuonna 2016 1000 "kaveerauksen" raja ylittyy. Mukana on 25 kulttuuria tuottavaa toimijaa ja 90 vapaaehtoista. Väilytyspalvelun kautta väitetään myös sotien stadin jelpi -apua. Palvelua käyttävät ensisijaisesti seniorikuntalaiset, joille saattopalvelu ja edulliset liput ovat merkityksellisiä. Onnistuttu keskitasoisesti.*

Rakennusvirasto:

Vanhusväestön liikkumismahdollisuuksia asuinympäristössään on vahvistettu edistämällä yleisten alueiden esteettömyyttä rakenteellisin ja ylläpidon keinoin. Esteettömyyden edistämistä on kerrottu enemmän myöhemmin tekstissä.

Kaupunginkirjasto:

Ikäihmisten palveluiden uudistaminen alkoi kesällä 2016.

Kaupunginorkesteri:

Kaupunginorkesteri tarjoaa palveluitaan kaikenikäisille.

Suomenkielinen työväenopisto:

Työväenopistossa opiskelee lähes 2200 yli 75-vuotiasta, 7.7 % kaikista opiskelijoista. Harjastustoiminta ylläpitää vireyttä ja siten kotona asumisen kykyä. Opisto järjestää ikäihmisille kohdennettuja kursseja ympäri kaupunkia sekä on kehittänyt yhteistyötä kurssien suunnittelussa että toteuttamisessa palvelutalojen kanssa. Opiston ryhmät käyvät esiintymässä myös erilaisissa ikäihmisten palvelupisteissä. Ikäihmisille kohdennetut kurssit ovat normaali-*kurssia edullisempia.*

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Työväenopisto on järjestänyt maahanmuuttajataustaisille ikäihmisille suomen kielen opetusta sekä jakanut opintoseleitä tietoyhteiskuntataitojen oppimiseen (OPH).

Helsinki on vahvasti kaksikielinen

Sosiaali- ja terveystyö:

Henkilökunnalle on lisätty ruotsin kielen koulutusta sekä keskitetysti että kohdennettuna eri palveluihin. Ruotsinkielisten palvelujen työryhmä koordinoi ruotsinkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämistä.

Rakennusvirasto:

Rakennusvirastossa asiakasrajapinnassa työskentelevien rekrytoinnissa on yhtenä olemassa valintakriteerinä kielitaito (ruotsi, englanti, muu kieli). Kielikoulutukseen ovat päässeet kaikki halukkaat työssään kielitaitoa tarvitsevat. Kielillisää maksetaan tehtäväkohtaisesti kielitestin läpäisseille.

Kaupunginorkesteri:

Kaupunginorkesteri tarjoaa pääosan materiaalistaan kaksikielisenä.

Rakennusvalvontavirasto:

Rakennusvalvontavirasto palvelee asiakkaitaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Lisäksi palvelua on mahdollista saada yksittäisten työntekijöiden kautta myös useilla muilla kielillä.

Suomenkielinen työväenopisto:

Työväenopisto ohjelmassa on ruotsin kielen kursseja. Kaupungin ruotsinkielisen työväenopiston, Arbiksen, kanssa yhteistyö on säännöllistä.

Kansainvälinen Helsinki - Maahanmuuttajat aktiivisina kaupunkilaisina

Opetusvirasto:

Tavoite on toteutunut hyvin.

Vuosina 2014 - 2016 on kokeiltu perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestämistä inklusiivisesti alkuopetuksen oppilaille. Inklusiiviseen malliin alkuopetuksen oppilaiden osalta tullaan siirtymään koko kaupungin laajuisesti syksystä 2017.

Muunkielisten nuorten ohjausta toiselle asteelle on vahvistettu nivelvaiheen opinto-ohjauksella (nopo-hanke). Lisäksi vuonna 2016 on järjestetty neljä monikielistä alueellista vanhempainiltaa perusopetuksen päättävien nuorten vanhemmille.

25.1.2017

Lukioon ja ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavat koulutukset vakinaistettiin.

Stadin osaamiskeskus käynnistyi 1.8.2016. Osaamiskeskus sujuvoittaa aikuisten maahanmuuttajien koulutukseen ja työhön pääsyä. Yritysyhteistyöllä sekä monikielisten työelämävalmentajien tuella kehitetään maahanmuuttajien tuetun työllistymisen ja työllistymisen mahdollisuuksia. Suomen kielen koulutus on tuotu osaksi työpaikalla tapahtuvaa toimintaa.

Vuoden 2016 loppuun mennessä osaamiskeskuksessa on ollut lähes 600 asiakasta, jotka on ohjattu ammattipajoihin, oppisopimuskoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen.

Kotona lapsia hoitaville maahanmuuttajavanhemmille on järjestetty kieli- ja kotouttavia kursseja sekä vanhempien vertaisryhmätoimintaa.

Sosiaali- ja terveysvirasto:

Maahanmuuttajaperheiden vanhemmuutta ja kielellistä kehitystä on tuettu eri toimijoiden yhteistyöllä mm. neuvolassa, päivähoidossa, leikkipuistossa, perhepalveluissa ja peruskoulussa. Yhteistyöllä on tuettu myös maahanmuuttajataustaisten kielellistä kehitystä. Maahanmuuttajavanhempia tuetaan turvalliseen ja väkivallattomiin (kuritusväkivallalta) keinoihin lapsen kasvatuksessa. HUS:n kanssa on selkeytetty pakolaisperheiden lasten ja vanhempien traumahoitoa. Maahanmuuttajataustaisten työllisyyttä on lisätty kouluttamalla laitoshoitajia, kehittämällä sosiaali- ja terveysalan perustutkintoon tähtäävä oppisopimuskoulutus sekä kehitetty Stadin osaamiskeskuksessa työllistymis- ja koulutuspolkuja.

Varhaiskasvatusvirasto:

Maahanmuuttajien kielenopiskelua on tuettu leikkipuistoissa järjestämällä lastenhoito kielenopiskelun ajaksi. Varhaiskasvatuksessa lapsen monikielisyyden kehittyminen ja siitä vanhempien kanssa keskusteleminen on päivittäinen asia. Yhteisistä käytännöistä sovitaan lapsen henkilökohtaista varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa ja toimintaa arvioitaessa.

Vuoden 2016 aikana on käynnistetty lasten kotoutumista ja suomen kielen oppimista edistävää valmistava esiopetus. Perheiden kotoutumista ja kielen opiskelua tuetaan leikkipuistoissa järjestettävässä kieliklubi-toiminnassa.

Kehitettävää on edellä mainittujen toimintatapojen ja -mallien leviäminen tasaisesti kaikkien toimintaan.

Kulttuurikeskus:

Kansainvälinen kulttuurikeskus Caisan uuden tilan ja toimintakonseptin pohjalle laadittiin toimintaa päivittävä selvitys laajasti järjestö- ja toimijakenttää kuullen ja osallistaen. Uusi tila saataneen ratkaistua 2017 alussa. Toimintaan siirtyy resursseja vuokrasäästöistä ja Caisan erikoisosaamista ja verkostoja voidaan paremmin hyödyntää myös alueellisten kulttuurikeskusten toiminnassa. Onnistuttu hyvin.

Koto10-varoilla on tehty monenlaista toimintaa, mm. kohtaamiskahviloita ja perheohjelmaa. Itä-Helsingissä toteutetut Story Sharing Cafet ovat olleet onnistunut konsepti.

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	Puhelin +358 9 310 1641	Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinro FI06 8000 1200 0626 37
---	--	-----------------------------------	--------------------------------	---

25.1.2017

Kulttuurikeskus toimi kaupungin sisäisenä asiantuntijana, kun kaupunginkanslian po. 500 000 euron järjestöavustuksia valmisteltiin. Kulttuurikeskukselle palkattiin maahanmuuttajataustainen, monikielinen kulttuurikoordinaattori yhteistyöhön vastaanottokeskusten kanssa. Helsingissä asuvien kansainvälisten ammattitaiteilijoiden asemaa kartoitettiin. Heidän esiintymismahdollisuuksiaan on lisätty viraston tarjonnassa, kasvavaa aktiviteettia Itä-Helsingissä. Tehtävä vaativa ja tulokset epätasaiset. Onnistuttu keskimäärin keskitasoisesti.

Kulttuurin avustusten hakulomakkeet ja ohjeet on käännetty englanniksi, jotta myös vieras-kielisten toimijoiden hakeminen helpottuisi. Onnistuttu keskitasoisesti.

Kaupunginkirjasto:

Kirjasto reagoi nopeasti lisääntyneeseen maahanmuuttajamäärään v. 2015. Lisättiin suomen kielen oppiaineistojen ja monikielisen aineiston hankintaa, tiedotettiin maahantulijoille monella kielellä kirjaston palveluista kuten tärkeistä verkkoyhteyksistä. Erikielisiä satutunteja lisätty. Kielikahviloiden määrä kirjastoissa 2013 oli kolme, 2016 15. Vakan kanssa Sadut ja tarinat -projekti. Turvapaikanhakijoiden palvelutarveselvitys valmistui 2016.

Nuorisosiainkeskus:

Nuorisolautakunnan ja johtoryhmän vuonna 2013 hyväksymän nuorisosiainkeskuksen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman mukaan on toteutettu monipuolisesti myös ns. etnisen yhdenvertaisuuden edistämistä sekä palveluiden että henkilökunnan osaamisen kehittämisen suhteen. Vuosittain on valittu yhdenvertaisuuden osa-alueita, joista osaamista on vahvistettu. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa on käsitelty laajasti henkilökunnan kanssa niin monenlaisia syrjinnän muotoja kuin tiettyjä näkökulmia, esimerkiksi kunniaan liittyvää väkivaltaa ja toiminnallista suomen kielen oppimista, käsittelemällä.

Viraston työntekijät ovat osallistuneet myös Integrative Complexity-koulutusmallin kehittämiseen vuodesta 2015 alkaen: mallissa on muokattu alkuperäisestä Cambridgen yliopistossa kehitetystä Being Muslim Being British-mallista nuorten kanssa tehtävään työhön mallia, jonka tavoitteena on edistää kriittistä ajattelua ja erilaisuuden ymmärtämistä laajemmin nuorten keskuudessa. Mallin toteuttamista jatketaan nimellä Minun silmin sinun silmin.

Syyskuussa 2016 pilotoitiin Kontulan nuorisotyöyksikössä Ihmisoikeusliiton ja suurimpien kuntien nuorisotoimien kanssa kehitettyä ”Ihmisoikeudet haltuun nuorisotyössä-koulutusta ja tammikuussa 2017 koko viraston henkilökunta osallistuu tähän päivän mittaiseen koulutukseen.

Nuorisosiainkeskuksen johdolla Helsinki käynnisti laajamittaisen yhteistyön Me-säätiön (2,5 miljoonaa euroa 2016–2020) kanssa maahanmuuttajanuorten aseman parantamiseksi. Vuoden 2016 aikana toteutetun palvelumuotoilun tuloksena on käynnistetty suomen kielen ja matematiikan taitoja vahvistavia kaverikahviloita maahanmuuttajavaltaisissa kouluissa, käynnistetty vertaistukeen perustuva vertaisvalamiehistötoiminta alle viisitoistavuotiaiden rikosten sovitteluun, käynnistetty työnlahjoittamistoimintaa nuorten keikkatöiden ja tuntitöiden lisäämiseksi sekä hankittu pitkäkestoisia vertaistukeen perustuvia palveluja maahanmuuttajavanhempien tukemiseen mielenterveysasioissa, lasten koulutukseen hakeutumisessa sekä päihdekysymyksissä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Kaupunginorkesteri:

Maahanmuuttajille on järjestetty mahdollisuus kuulla orkesterin kenraaliharjoituksia.

Suomenkielinen työväenopisto:

Työväenopisto järjestää S2-kielen opetusta vuosittain noin 8500-9000 tuntia, opiskelijoita on ollut vuonna 2015 lähes 3000 henkilöä. Suomen kielen opiskelu auttaa sekä työllistymistä että yhteisössä toimimista. Opisto on myös järjestänyt eri aineiden maahanmuuttajille kohdennettua opetusta sekä edistänyt maahanmuuttajien osallistumista muuhun kurssitoimintaan.

Opiskelijoille on myönnetty opetushallituksen opintoseteleitä tukemaan suomen kielen alkeiden oppimismahdollisuuksia. Rehtori on myös tehnyt vuonna 2016 yli sadalle turvapaikanhakijalle maksuttomuuspäätöksen opiskelua varten. Turvapaikanhakijoille opisto on järjestänyt yhteistyössä vastaanotokeskusten kanssa suomen kielen alkeiskursseja ja yhteistyötä on tehty SPR:n kanssa mm. luovuttamalla SPR:n opintoryhmälle tilat maksutta käyttöön.

Työväenopisto on lisännyt suomen kielen keskitason Yki-tutkinnon paikkojensa määrää. Työväenopisto on mukana Stadin osaamiskeskuksen toiminnassa; opistolta on ostettu taid- ja taitoaineiden opetusta osaamiskeskuksen kursseille. Maahanmuuttajien opistoneuvontaa on tehostettu.

Johtokunnan myöntämässä avustuksissa on ollut kolme vuotta teemana maahanmuuttajien opiskelun ja oppimisen tuki, jolla on voitu tukea maahanmuuttajien integraatiota ja maahanmuuttajien kouluttajien ja yhdistysten verkottumista.

Kaupunginkanslia:

Maahanmuuton osalta strategiakauden keskeinen ilmiö on ollut vuoden 2015 aikana kiihtynyt turvapaikanhakijoiden määrän kasvu. Vaikka tilannetta ei voitu ennakoida, selvittiin siitä hyvin. Turvapaikanhakijoiden ja muiden maahanmuuttajien työllistämiseksi, osallisuuden lisäämiseksi, koulutusmahdollisuuksien edistämiseksi on tehty lukuisia toimenpiteitä, joiden osalta strategiakauden tavoitteet ovat toteutuneet vähintään keskitasoisesti.

Muunkielisten osuus kaupungin työllisyshoidon palveluissa on strategia-kaudella ollut keskimäärin 25–30%. Muunkielisille työttömille on järjestetty työ-kokeilua, palkkatukityötä, kielikoulutusta, oppisopimuskoulutusta, valmennusta sekä erilaisia yhdistelmiä edellä mainituista palveluista. Palvelua saaneiden muunkielisten kokonaismäärä on n. 3 000 työtöntä/vuosi.

Kaupungin yritysneuvonnassa maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden osuus on ollut strategiakauden aikana noin kolmanneksen vuosittain. Maahanmuuttajille on järjestetty palveluita ja tilaisuuksia usealla kielellä. Turvapaikanhakijoiden osalta kaupunki on tehnyt yhteistyötä Startup Refugees -verkoston kanssa esimerkiksi järjestämällä arabian- ja englanninkielisiä yrittäjyydestä kertovia tilaisuuksia. Kaupunki on tehnyt yhteistyötä maahanmuuttajajärjestöjen kanssa levittämällä tietoa yrittäjyydestä. Maahanmuuttajayrittäjyyden osalta on

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

lisäksi tehty tiivistä, koko Uudenmaan kattavaa yhteistyötä Espoon ja Vantaan kaupunkien ja uusyrityskeskusten sekä Uudenmaan liiton kanssa.

Kaupungin yritysneuvonta osallistuu Eurocities-järjestön CitiesGrow -nimiseen benchmarking-hankeeseen, jossa kartoitetaan eurooppalaisten kaupunkien hyviä käytäntöjä pakolaisten yrittäjyyden edistämiseksi. Yritysneuvonta oli myös mukana hankkeessa, jossa tutkittiin Hämeentien maahanmuuttajataustaisten yritysten toimintaa etnografisin menetelmin.

Työllisyyspalvelujen vaikuttavuusmittauksen perusteella muunkieliset työttömät hyötyvät erityisesti kielikoulutuksen ja muiden palveluiden yhdistelmästä. Mallia kutsutaan TKP -malliksi (työkokeilu/kielikoulutus/palkkatukityö-yhdistelmä). Mallia on strategiakauden aikana laajennettu huomattavasti. Myös yksityinen sektori on saatu mukaan.

Työllisyyspalvelujen Respa- ja Ohjaamo- hankkeissa on ollut merkittävä määrä muunkielisiä asiakkaita, ja ne ovat osaltaan edistäneet muunkielisten työ-markkina-aseman parantumista Helsingissä 2013–2016.

Palkkatuetussa oppisopimuksessa aloittaneiden kokonaismäärä on laskenut voimakkaasti kaupungin rekrytointitarpeen vähenemisen vuoksi. Muunkielisten osuus aloittaneista on kuitenkin pysynyt lähes ennallaan, noin 20 prosentissa, mikä on myönteistä. Muunkielisten osuus kaupungin henkilöstössä (py-syvät työsuhteet) on kasvanut tasaisesti strategiakaudella.

Vuoden 2015 aikana Suomeen saapui lähes 32 000 turvapaikanhakijaa. Sittemmin kansainvälisen suojelun perusteella oleskeluluvan saaneita henkilöitä on asettautunut Helsinkiin noin 2 500 – 3 000 henkilöä. Keväällä 2016 tehtiin selvitys pakolaisten vastaanottoon liittyvistä palveluista Helsingissä. Kaupunginhallituksen 10 miljoonan euron erillismäärärahan turvin sekä selvityksen johtopäätösten perusteella perustettiin Stadin Osaamiskeskus. Osaamiskeskus sujuvoittaa helsinkiläisten aikuisten maahanmuuttajien työ- ja koulutuspolkuja sekä rakentaa moniammatillista toimintamallia polkujen tueksi. Pilotia johtaa opetusvirasto ja yhteistyössä ovat mukana kaupunginkanslian elinkeino-osasto, sosiaali- ja terveystieteiden virasto sekä Uudenmaan TE-toimisto. Sidos-ryhmistä mukana ovat muun muassa oppilaitokset, yritykset ja kaupungin muut virastot. Osaamiskeskuksen toiminta on osoittanut määrällisesti vaikuttavaksi.

Kansainvälisiä opiskelijoita on tuettu vuosina 2014 - 2015 toteutetussa EU-rahoitteisessa HERIEC -kehittämishankkeessa yhteistyössä pks-korkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa. Hankkeesta on seurannut useita onnistuneita suorita työllistymisiä.

Maahanmuuttajalasten ja -nuorten koulutukseen liittyvät toimenpiteet ovat olleet kattavia. Muunkielisten nuorten peruskoulun päättämiseen ja toiselle as-telelle siirtymiseen ja sieltä valmistumiseen on kehitetty useita eri tukimuotoja.

Maahanmuuttajaperheitä on tuettu mm. järjestämällä suomen ja ruotsin kielen kursseja kotona lapsia hoitaville vanhemmille. Neuvolatoiminnassa on kiinnitetty huomiota muunkielisten palvelujen sujuvoittamiseen. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyönä kehitetty Ota Koppi-ohjelmassa valmistettua kyselyä muunkielisten lasten kielellisestä kehityksestä käytetään nyt sekä neuvolassa että päiväkodeissa.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Helsingiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat, ja terveyserot kaventuvat

Sosiaali- ja terveystoimisto:

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen on integroituna viraston kaikkiin palveluihin. Tämän lisäksi sosiaali- ja terveystoimisto hallinnoi laajoja kansanterveysohjelmia: Savuton Helsinki-ohjelma, Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelma, ja Sutjakka Stadi -ohjelma.

Savuton Helsinki -ohjelma

Loppuraportti on käsitelty kaupunginhallituksessa 25.4.2016. Tupakointi on vähentynyt Helsingissä ohjelman aikana. Ohjelman toimenpiteet on upotettu kaupungin hallintokuntien arkityöhön. Uusi verkosto on koottu ja se on kokoontunut ensimmäisen kerran 9/2016. Paino-alueiksi on valittu verkostossa lasten ja nuorten savuttomuuden ja nikotiinittomuuden tukeminen (ml raskaana olevat), vieroitus ja henkilöstö. Ohjelmaa on esitelty kansallisesti ja kansainvälisesti, mm. Pohjoismaisen ministerineuvoston kongressissa ja Tupakka- ja terveyspäivillä 2016.

Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelma

Ohjelman väliraportit on käsitelty v. 2013 ja v. 2015 kaupunginhallituksessa. Ohjelma on vahvistanut laaja-alaista yhteistyötä ja erityisesti lasten ja nuorten ehkäisevän päihdetyön rakenteita. Ohjelman erityisinä erityisenä painoalueina ovat olleet vuosina 2015-2016 ikääntyneet, paikallinen alkoholipolitiikka, eli ns. PAKKA-toiminta sekä puheeksioton vahvistaminen. Ohjelman loppuraportin valmistelussa huomioidaan ehkäisevä päihdetyön laki, johtamisjärjestelmäuudistus ja sote- ja maakuntauudistus. Audit on osa viraston terveys- ja hyvinvointi-indikaattoreita.

Lihavuuden ehkäisyn ja hoidon toimenpideohjelma "Sutjakka stadi"

Ohjelma on hyväksytty sosiaali- ja terveystoimistossa 16.6.2015. Lautakunnan edellyttämänä ollaan tehty selvitystyötä ja verkostoa ollaan kokoamassa.

Terveys- ja hyvinvointikeskus (THK) toimintamalliin sisältyy ns. moniammatillinen vastuuhenkilömalli, jossa asiakkaan kannalta soveltuvin vastuuhenkilö koordinoi asiakkaan hoitokokonaisuutta. Vuoden 2016 lopussa käynnistyneissä THK-piloteissa otetaan käyttöön myös asiakasta seuraava, yksi tiivistelmä ja terveys- ja hoitosuunnitelma. Myös perhekeskustoimintamallissa on kehitetty ja pilotoidaan monitoimijaista palvelutarpeen arviointimalleja, jossa perhe, heidän omaisensa sekä kaikki perheen kanssa työskentelevät voivat tarvittaessa olla mukana arvioimassa tuen tarvetta. Ns. vanhuspalvelulain mukainen vastuutyöntekijämalli on kehitetty ja otettu käyttöön v. 2015. Useat työryhmät ovat paneutuneet kriittisiin asiakasryhmiin ja heidän palvelujensa kehittämiseen: kriisiryhmä, geriatrinen lyhytaikainen kuntoutus, päihde ja mielenterveys, kaltoinkohtelun ehkäisyn työryhmät. Osana palvelujen uudistamista kehitetään moniammatillista tiimityötä yhteistyössä asiakkaan ja tarvittaessa omaisten ja läheisten kanssa.

Monisairaiden asiakkaiden hoitoon kehitettiin moniammatillisia toimintamalleja Tukevasti kotona -hankkeessa terveysasemien, suun terveydenhuollon, päivystyksen, sosiaali- ja lähityön sekä monipuolisten palvelukeskusten kesken. Kehittäminen jatkuu palvelujen uudistamisessa.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Asiakkaiden päihde- ja mielenterveyssyistä johtuvat sairauspoissaolot ja työkyvyttömyysjaksot ovat vähentyneet. Jokaiselle asiakkaalle on nimetty vastaava työntekijä jo pitkään. Terveysasemilla toimivien mielenterveys- ja päihdetyön sairaanhoitajien palveluja on uudistettu paremmin asiakkaiden tarpeita vastaavaksi ja jalkautuvaa psykiatri toimintaa terveysasemille on laajennettu. Psykiatrisen avohoidon kiire- ja akuuttivastaanotto toiminta sekä liikkuva avohoito on vakiinnutettu. Psykiatrisen päivystyspotilaan ja ympärivuorokautisen alkoholivieroitushoidon tarpeessa olevien potilaiden hoitoprosessia on parannettu (suora pääsy kiire- ja akuuttivastaanottoille, Malmin vieroitushoito-osasto (24/7 hoitoon otto) ja jälkipoliklininen Startti -toiminta) sekä aloitettu intensiivinen avohoito psykiatriassa.

Viraston työtapoja on uudistettu ottamalla käyttöön ja kehittämällä mobiili- ja etäpalveluja. Kaikki osastot ovat aktiivisesti mukana Apotin ja ODA:n (Omahoito ja Digitaaliset Arvopalvelut) kehittämisessä. Vammaistyössä on otettu käyttöön virtuaalipalveluja ja lastenvalvojen sähköinen ajanvaraus on pilotoitu ja otetaan tuotantokäyttöön v. 2017 aikana.

Palvelut on järjestetty lakisääteisten määräaikaisten ja odotusaikojen mukaisesti. Suuren terveydenhuollossa määritelty palvelulupaus, jonka mukaan päivystykseen pääsee päivässä ja kiireettömään hoitoon kolmessa kuukaudessa, tämä toteutuu. Kiireettömään hoitoon pääsy terveysasemilla on parantunut (ns. T3 eli kolmannen vapaan ajan odotusaika on valtuustokaudella lyhentynyt huomattavasti). Myös keskimääräinen odotusaika ensimmäiselle vastaanottokäynnille psykiatriseen avohoitoon on lyhentynyt kahdella kuukaudella.

Toimeentulotuen myöntämisestä on laadittu kokonaisvaltainen ohjeistus, jolla on turvattu päätösten tasalaatuisuus ja ohjeiden mukaisuus ja koulutettu henkilöstöä. Ohjeet kuntaan jäävän täydentävänä ja ehkäisevänä toimeentulotuen myöntämisestä valmistuvat v. 2016 loppuun mennessä. Nuorten sosiaalityössä on kohdennettu tukea erityistä tukea tarvitseviin nuoriin, jotka tarvitsevat aktiivista työskentelyä ja vahvaa tukea.

Sosiaali- ja terveysvirasto on toiminut terveys- ja hyvinvointivaikutusten ennakoarvioinnin asiantuntijatahona. Ohjeistusta päivitettiin terveydenhuoltolain mukaiseksi vuonna 2014. Vuonna 2015 tehtiin selvitys terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointien toteutumisesta liikunta-, opetus-, sosiaali- ja terveys- sekä varhaiskasvatusvirastossa ja nuorisosiainkeskuksessa. Jatkotoimina on päivitetty arviointiohje, joka on hyväksytty johtajistossa 2016. Ohjeen käytön tueksi on tehty verkkosivut. Jatkossa terveys- ja hyvinvointivaikutusten ennakoarviointi sisältyy kaupunkitasoiseen valmistelijoiden koulutukseen.

Tietokeskus:

Vuonna 2015 valmistui tietokeskuksen johdolla yhdessä keskeisten virastojen kanssa hyvinvointierojen seurannan kehittämisen työryhmän raportti, joka linjaa toimenpide-ehdotuksia hyvinvointierojen seurannan tueksi.

Tietokeskus on tuottanut runsaasti väestötietoja ja -ennusteita. Tällä tiedolla on ollut merkittävää vaikutusta palvelujen suunnittelussa ja järjestämisessä eri virastoissa.

Helsingin väkiluku oli vuoden 2016 lopussa 636 000 asukasta. Väestö on kasvanut strategiakauden aikana vuoden 2013 alusta 32 000:lla eli keskimäärin 8 000 asukkaalla vuodessa, mikä vastaa 1,3 prosentin vuotuista kasvua.

Kasvusta yli puolet, 18 000 asukasta, tuli ulkomaalaistaustaisen väestön kasvusta. Helsingiläisistä on jo 94 000 eli vajaa 15 prosenttia ulkomaalaistaustaisia, ja heidän määränsä

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

kasvoi vuosittain keskimäärin 4 500 asukkaalla eli kuusi prosenttia vuodessa. Väestöennusteen laatimisessa olemme onnistuneet hyvin.

Ympäristökeskus:

Ympäristöterveydenhuollon lakien ja niiden toimeenpanon valvonnan tavoitteena on ylläpitää ja edistää väestön terveyttä. Tavoitteena on myös ennaltaehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa vaaraa tai haittaa ihmisten terveydelle ja elinympäristölle. Terveelliset asumisolosuhteet vaikuttavat asukkaiden terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen. Vastaavasti terveelliset oleskelutilat, mm. päivähoitotilat, oppilaitokset ja vanhainkodit, ja elintarviketurvallisuuden taso vaikuttavat samansuuntaisesti.

Nuorisoasiainkeskus:

Nuorisoasiainkeskuksen yhtenä tavoitteena strategiakaudella oli lisätä ymmärtämystä asukas- ja asiakastarpeista. Viraston suunnantarkastuksen mukaan painoituksina on mm. tuottaa ja käyttää tietoa helsinkiläisten nuorten elämästä sekä parantaa asuinalueita yhdessä muiden kanssa. Lähtökohtana on käsitellä nuorten elämään liittyviä kysymyksiä niin monihallintokuntaisesti kuin monialaisesti (te-toimisto, puolustusvoimat, poliisi, seurakuntayhtymä) ja yhdessä nuorten kanssa, jotta yhteinen tietopohja auttaa nuorten palvelujen kehittämistä vastaamaan tarpeita.

Nuorisoasiainkeskus toteutti laajan nuorten haastattelukierroksen vuosina 2014 ja 2016. Nuoria kohdattiin eri puolilla Helsinkiä koko nuorisoasiainkeskuksen henkilökunnan voimin.

Vuoden 2014 kokemukset on raportoitu julkaisussa Kaverit keskiössä. Vuonna 2014 NuHa-haastatteluja tehtiin yhteensä 655. Osa haastatteluista oli yksilö-, osa pari- ja osa ryhmähaastatteluja. Kaikkiaan projektissa keskusteltiin 1 012 nuoren kanssa.

Vuoden 2016 #tärkeintämulle –haastatteluissa kohdattiin runsaat 1500 nuorta. Haastattelukapasiteettia iin lähiöihin. Haastattelujen tuloksia nuorten kokemista mahdollisuuksista on raportoitu nuorten hyvinvointikertomuksen kokemustieto-osiossa. Haastatteluista nuorista kahdeksan kymmenestä uskoi voivansa tulevaisuudessa tehdä itselleen tärkeitä asioita ja olla itselleen tärkeiden ihmisen kanssa. Noin joka kymmenes ei osannut tai halunnut tässä yhteydessä kertoa, millaisia mielikuvia heillä on omasta tulevaisuudestaan. Täysin eri mieltä (9 %) tai eri mieltä (1 %) väittämämme kanssa oli niin ikään 10 prosenttia nuorista. Näistä tulevaisuuteen pessimistisesti suhtautuvista nuorista 61 prosenttia oli poikia ja 65 prosenttia 13–17-vuotiaita.

Toukokuusta 2015 marraskuuhun 2016 työkirjalla kootun nuorten kokemustiedon mukaan vähintään 9/10 nuoresta kokee riittävästi mahdolliseksi saada kavereita, tulla huolehdituksi ja rakastetuksi, pysyvänsä fyysisesti ja psyykkisesti terveenä, saada apua ja tukea sekä harrastaa haluamisia asioita. Neljä viidestä koki, että hänellä on riittävästi mahdollisuuksia vaikuttaa lähiympäristössään yhteisiin asioihin. Kolme kymmenestä vastaajasta ei kokenut riittävästi mahdollisuuksia liikkua vapaasti ilman pelkoa häirinnästä tai väkivallasta. Kokemustiedon työkirjan mahdollisuuksiin liittyviä vastaajia on ollut yhteensä 2823.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Nuorisoasiainkeskus käynnisti yhdessä Tietokeskuksen kanssa www.nuortenhyvinvointikertomus.fi – sivuston, jolle on koottu laajasti 15-29-vuotiaita koskevaa tilastotietoa, tutkimuksia ja nuorten kokemustietoa.

Koosteeksi koottua tietoa ja nuorten kokemuksia on käsitelty nuorten ohjaus- ja palveluverkostossa sekä osana nuorisoasiainkeskuksen toiminnan suunnittelua virasto- ja yksikkötaasoilla. Koottu tieto on ollut mukana useissa seminaareissa ja tilaisuuksissa. Nuorten elämä on tullut tiedon pohjalta näkyvämmäksi. Tiedon pohjalta nuorten ohjaus- ja palveluverkosto on kiinnittänyt huomiota nuorten kokemaan seksuaaliseen häirintään, maahanmuuttaja-taustaisten nuorten koulutus- ja työelämäpolkuihin, nuorten itsenäistymisen haasteisiin täysi-ikäisyyden ja ensiasunnon kynnyksellä, rasmin kokemuksiin ja kulttuurisensitiivisyyteen sekä nuorten kohtaamisessa erilaisissa palveluissa ja "toimenpiteissä", joista nuoret haluvat neuvoja, tukea tai jonkin konkreettisen asian (työpaikka, asunto).

Suomenkielinen työväenopisto:

Työväenopisto on mukana lihavuuden ehkäisyn ohjelmassa. Työväenopistolla terveyden edistämisyhteistyötä Sydänliiton kanssa.

Helsinkiläisten liikunta lisääntyy

Liikuntavirasto:

Missä onnistuttu hyvin

Vuosina 2013–2016 Liikkuva Koulu toiminta on onnistunut liikuttamaan koululaisia ja tuomaan liikettä koulupäivään.

7-12-vuotiaille alakoululaisille lapsille järjestetty monipuolinen maksuton tai edullinen harrasteliikuntaa iltapäivisin koulujen tiloissa tai koulujen lähellä olevissa liikuntapaikoissa (EasySport) on onnistunut hyvin.

Samoin liikuntavirasto on järjestämä monipuolinen matalan kynnyksen harrasteliikuntaa 13 - 17-vuotiaille yläkouluikäisille nuorille (FunAction) on toiminut hyvin.

Lähiliikuntapaikkojen ja ulkokuntoilupisteiden määrää lisätty ja laatua on kehitetty.

Liikuntaseurojen avustusjärjestelmän uudistettiin vuonna 2015.

Liikuntavirasto on ottanut käyttöön uusia sosiaalisen median viestintäkeinoja ja lisännyt viestintää sekä vuorovaikutusta sosiaalisessa mediassa, mm. kaikki Helsingin yli 2 000 liikuntapaikkaa löytyy Helsingin Palvelukartalta riippumatta siitä kuka palvelun tuottaa.

Liikuntaseurojen esittämä ja odottama koulujen liikuntatilojen vapaa-ajan käytön vuorojenjako siirto liikuntatoimelle toteutuu 1.6.2017. Asiaa valmisteltiin ja kokeiltiin vuosien 2015 ja 2016 aikana.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Helsingiläisten liikuntapalveluita on lisätty monilla kumppanuushankkeilla. Hyvä esimerkki tästä on urheiluseurojen kanssa toteutetut tekonurmikentät joita on lähes 50 kenttää eri puolilla Helsinkiä.

Helsingiläisten, liikuntapalveluja käyttävien asiakkaiden ja ulkopuolisten arvioijien antamat arviot liikuntapalveluista ovat hyviä ja ne ovat kehittyneet myönteisesti viime vuosien ja vuosikymmenten kuluessa.

Seuraavassa on kuvattu näitä arvioita erilaisten tutkimusten ja selvitysten perusteella. Tulokset kuvaavat liikuntatoimen onnistumista tehtävässään vuosien 2013 - 2016 aikana hieman laajemmin kuin ainoastaan kaupunkistrategian rajattujen tavoitteiden ja toimenpiteiden osalta.

Helsingiläisten arviot liikuntapalveluista vuonna 2016

FCG Konsultointi Oy:n vuoden 2016 Kaupunki- ja kuntapalvelut tutkimuksen mukaan helsinkiläiset ovat tyytyväisiä liikuntapalveluihin. Tämä helsinkiläisten tyytyväisyys liikuntapalveluihin on kasvanut koko ajan koko 2000-luvun ajan.

Helsingiläisten arviota Helsingin liikuntapalveluiden tilasta asteikolla 1 - 5 vuosina 2005, 2008, 2012 ja 2016

<i>Liikuntapalvelut</i>	2005	2008	2012	2016
	<i>ka</i>	<i>ka</i>	<i>ka</i>	<i>ka</i>
Sisäliikuntatilat	3,65	3,76	3,83	3,90
Uimahallit	3,98	4,09	4,13	4,10
Urheilu- ja pelikentät	3,91	4,00	4,04	4,11
Kuntoradat ja ulkoilureitit	3,96	4,05	4,13	4,18
Ulkoilualueet ja -puistot	3,93	3,95	4,04	4,13
Uimarannat ja maauimalat	3,73	3,92	3,97	4,07
Liikuntapalveluista tiedottaminen	3,40	3,29	3,40	3,53
Yhteensä	3,79	3,87	3,93	4,00

Helsingiläiset ovat tyytyväisiä liikuntapalveluihin ja tyytyväisyys on lisääntynyt edelliseen mittauskertaan vuoteen 2012 nähden. Myös verrattuna Helsingin muihin julkisiin palveluihin liikuntapalvelut saavat hyviä arvioita helsinkiläisiltä.

Kaupunki- ja kuntapalvelut 2016 tutkimuksen loppuraportti kokonaisuudessaan löytyy FCG Konsultointi Oy:n verkkosivuilta osoitteesta https://www.fcg.fi/document/1/398/2b1f633894a752e1a74b8b98c8e3abc4/Kapa_2016_Raportti_7_11_2016_V4.pdf

Liikuntaviraston asiakkaiden arviot vuonna 2016

Liikuntavirasto selvitti syksyllä 2016 liikuntaviraston keskeisten liikuntapalveluiden asiakkaiden tyytyväisyyttä liikuntapalveluihin. Asiakkaat arvioivat palveluita asteikolla 1 – 5.

Alustavien tulosten mukaan asiakkaat ovat tyytyväisiä palveluihin. Palveluiden yhteenlaskettu keskiarvo oli 4,09 (asteikko 1-5).

25.1.2017

Tulokset tarkentuvat

Liikuntaviraston asiakkaiden tyytyväisyys liikuntapalveluihin vuonna 2016 arviointiasteikolla 1 – 5

<i>Liikuntapalvelu</i>	<i>Keskiarvo</i>
Ohjattu liikunta (N=1 109)	4,49
Uimahallit (N=722)	4,28
Veneily (N= 730)	4,21
Monitoimihallit (N=272)	4,05
Tekojääkentät (N=368)	4,04
Tilavaraus (N=141)	3,47
Yhteensä	4,09

Liikuntapalveluiden kansainvälinen vertailu vuosina 2015 ja 2012

Euroopan komissio selvitti vuonna 2015 yhteensä 79 eurooppalaisen kaupungin asukkaiden tyytyväisyyttä oman kotikaupunkinsa elämänlaatuun ja palveluihin kuten terveys-, koulutus-, kulttuuri-, liikuntapalvelut, julkinen liikenne ymv. Tutkimukseen osallistui joka kaupungista noin 500 asukasta eli osallistuneista kaupungeista yhteensä noin 40 000 henkilöä.

Tutkimukseen vastanneista helsinkiläisistä 84 prosenttia oli tyytyväisiä Helsingin liikuntapalveluihin. Tämä määrä (84 %) on sama kuin kolme vuotta aikaisemmin vuonna 2012 vastaavassa tutkimuksessa. Myös tätä aikaisemmassa vastaavassa tutkimuksessa Helsingin liikuntapalvelut ovat saaneet hyviä tuloksia.

Kotikaupunkinsa liikuntapalveluihin tyytyväisimpiä tutkimuksessa olivat oululaiset (85 %). Toisena olivat Helsinki, Reykjavík, Amsterdam ja Luxemburg (84 %).

Euroopan Unionin jäsenmaiden pääkaupungeista helsinkiläiset olivat kaikkein tyytyväisimpiä liikuntapalveluihin.

Liikuntapalveluiden osalta hyviä vertailukaupunkeja Helsingille ovat pohjoismaiden pääkaupungit. Ohessa on vertailutietoja näistä kaupungeista.

Pohjoismaiden pääkaupunkien asukkaiden tyytyväisyys kotikaupungin liikuntapalveluihin

<i>Pääkaupunki</i>	<i>Hyvin tyytyväinen</i>	<i>Melko tyytyväinen</i>	<i>Melko tyytymätön</i>	<i>Tyytymätön</i>	<i>En osaa sanoa</i>
<i>Reykjavík</i>	46	38	4	2	10
<i>Helsinki</i>	36	48	7	0	9
<i>Oslo</i>	17	45	19	6	13
<i>Tukholma</i>	20	41	15	5	19
<i>Kööpenhamina</i>	24	36	13	3	24

“Quality of life in European cities 2015” tutkimuksen 40 000 henkilön vastausaineisto on kerätty touko-kesäkuussa 2015 yhteensä 79 eurooppalaisesta kaupungista.

25.1.2017

Lisätietoja löytyy Euroopan komission julkaisusta 2016/1, Quality of life in European cities 2015. Liikuntapalveluita koskevat tulokset löytyvät raportin sivuilla 35 - 39
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/urban/survey2015_en.pdf

Terveyttä edistävä liikunta, Terveiden ja hyvinvoinninlaitos (THL) TEA-viisari

Terveiden ja hyvinvoinninlaitos (THL) kerää kunnista terveyttä edistävästä liikunnasta tietoa joka toinen vuosi yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Tiedonkeruu on toteutettu vuosina 2010, 2012, 2014 ja 2016.

Tulokset kuvaavat terveydenedistämistä aktiivisuutta eli kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kyselyyn vastanneiden kaikkien kuntien yhteinen keskiarvo eli koko maan tulos oli 69 pistettä (asteikolla 0 - 100).

Kymmenen suurimman kaupungin yhteispisteet vuosina 2010, 2012, 2014 ja 2016 asteikoilla 0 – 100 pistettä.

<i>Kaupunki</i>	<i>Pisteet vuosittain</i>			
	<i>2010</i>	<i>2012</i>	<i>2014</i>	<i>2016</i>
Oulu	86	93	91	93
Helsinki	74	81	82	88
Turku	90	78	88	86
Kuopio	67	69	57	81
Tampere	30	53	76	79
Lahti	45	66	74	76
Kouvola	57	76	69	74
Jyväskylä	68	85	76	70
Espoo	72	82	57	62
Vantaa	52	71	71	60

Helsingin osalta kyselyn tulokset ovat kehittyneet koko ajan. Tulokset ovat hyvää luokkaa sekä ovat selvästi koko maan keskiarvon yläpuolella. Vahvuuksia ovat olleet osallisuus ja johtaminen osa-alueet.

Eniten parannettavaa Helsingissä on Voimavarat osa-alueella. Tässä osa-alueessa vertailaan suhteutettuna asukaslukuun mm. minkä verran kunnissa on terveyttä edistäviä liikuntapaikkoja, kuinka paljon kunta käyttää rahaa liikuntaa ja kuinka paljon kunnan liikuntatoimessa on henkilökuntaa ymv. Vaikka edellä mainittuja resursseja on määrällisesti runsaasti Helsingissä, niin asukaslukuun suhteutettuna Voimavarat osa-alueen tulokset eivät ole Helsingissä samaa tasoa kuin muilla selvityksen osa-alueilla.

Kyselyn eri osa-alueiden tulokset ovat Helsingin osalta kehittyneet seuraavasti

<i>Osa-alue</i>	<i>Pisteet vuosittain</i>			
	<i>2010</i>	<i>2012</i>	<i>2014</i>	<i>2016</i>
Sitoutuminen	57	55	67	80

25.1.2017

Johtaminen	80	100	100	92
Seuranta ja tarveanalyysi	61	89	81	90
Voimavarat	82	90	73	77
Osallisuus	83	83	100	100
Muut ydintoiminnat	100	82	69	92
Kokonaispisteet	74	81	82	88

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos (THL) TEA-viisari, Liikunta
<https://www.teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=LII>

Suosituksen mukaan liikuntaa harrastavat helsinkiläiset

Noin 20 prosenttia helsinkiläisistä liikkuu vuonna 2015 suositusten (UKK instituutti) mukaisesti. Tämä joukko on pysynyt lähes saman kuin edellisinä vuosina 2014 ja 2013.

Nämä tiedot ilmenevät Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Alueellisesta terveys- ja hyvinvointi tutkimuksesta (ATH).

ATH-tutkimus kartoittaa laajasti aikuisväestön elinoloja, hyvinvointia, terveydentilaa, elintapoja ja kokemuksia palvelujärjestelmästä. ATH on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen vuonna 2010 käynnistämä laaja terveys ja hyvinvointitutkimus, joka toteutetaan 1 - 4 vuoden välein alueiden ja kansallisten tarpeiden mukaan.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ATH-tutkimuksen verkkosivut
<https://www.thl.fi/fi/tutkimus-ja-asiantuntijatyo/vaestotutkimukset/ath-terveytta-ja-hyvinvointia-kuntalaisille>

Missä on onnistuttu keskitasoisesti

Liikkumattomuuden vähentämiseen tulee saada mukaan kaikki kunnan hallinnonalat. Monet siihen liittyvät päätökset tehdään muualla kuin liikuntatoimessa, usein jo kaupunkisuunnittelussa ja teknisillä kunnan toimialoilla. Näiden kumppanuuksien merkitys korostuu ratkaisevasti tulevaisuudessa.

Liikuntapalveluista tiedottamisessa on parannettavaa, vaikka se on kehittynyt vuosien myötä. Sähköisiä vuorovaikutteisia palveluja tulee kehittää edelleen.

Sisäliikuntatiloja ja uima-altaita ei ole riittävästi Helsingissä.

Keskitetty merellisten palveluiden tukikohta ei toteutunut strategiakauden aikana. Helsingissä ei ole riittävästi veneiden talvisäilytysalueita.

Missä on parantamisen varaa

Monet liikuntatoimen ja sen kumppaneiden toimenpiteet ovat lisänneet helsinkiläisten liikuntaa ja hyvinvointia sekä terveyttä niissä kohderyhmissä joille näitä palveluita on tuotettu. Samanaikaisesti on kuitenkin monia voimakkaita yhteiskunnallisia ja ympäristökäsitteitä jotka vähentävät erityisesti arkiliikuntaa ja lisäävät liikkumattomuutta Helsingissä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Strategian tulosten ja toimenpiteiden mittaamisessa ja arvioinnissa on kehitettävää.

Tilannen verrattuna valtuustokauden alkuun

Liikuntatoimen osalta liikuntapalveluiden tuottaminen on kehittynyt myönteisesti monien edellä kuvattujen eri selvitysten perusteella.

Opetusvirasto:

Perusopetuksessa tavoite on toteutunut hyvin ja toisen asteen koulutuksessa osittain.

Kaikki kaupungin koulut ovat mukana Liikkuva koulu -ohjelmassa, jota toteutetaan koulujen, liikuntaviraston ja järjestöjen yhteistyönä. Lähiörahastohankkeessa ”Aktiiviset koulupihat toiminnallisen koulupäivän tukena” suunnittelun yksi lähtökohta on esteettömyys ja erityisryhmien liikunnan tukeminen.

Liikuntaviraston kanssa on tehty yhteistyötä tarjoamalla nuorille ilmaisia liikuntakursseja ja mahdollisuuksia kokeilla erilaisia liikuntalajeja. Opiskelijatoiminnan koordinaattorit ovat järjestäneet ammatillisen koulutuksen opiskelijoille jalkapalloturnauksia ja muita liikunnallisia tapahtumia. Välituntisin opiskelijoilla on mahdollisuus pelata pingistä ja muita pienpelejä. Ammatillisen koulutuksen peruskorjattaviin kohteisiin on rakennettu liikuntatiloja, kuten kuntosaleja.

Rakennusvirasto:

Ulkoilureittiverkoston palveluja on kehitetty yhteistyössä liikuntaviraston ja rakennusviraston välillä. Virastot tapaavatkin säännöllisesti yhteistyön sujumuuden varmistamiseksi. Lisäksi poikkihallinnollinen skeittiryhmä on perustettu ja Helsingin skeittiohjelma laadittu.

Suomenkielinen työväenopisto:

Opisto on lisännyt ja monipuolistanut liikunnan kurssitarjontaa. Myös tanssiliikunnan opetusta on kehitetty ja lisätty. Liikuntatoimen kanssa on hahmotettu kurssitarjonnan kokonaisuutta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

2. Elinvoimainen Helsinki

Tietokeskus:

Tietokeskuksen tilasto- ja tutkimustoiminta on tuottanut aineistoja ja raportteja eri teemoista tukeakseen ja kirjatakseen ylös strategiatavoitteen toteutumista. Olemme onnistuneet vähintäänkin keskin kertaisesti. Kehittämisen varaa on siinä, kuinka tieto saadaan yhä paremmin levitettyä tarvitsevien käyttöön.

Kaupunkisuunnitteluvirasto:

Elinvoimaisen Helsingin painopisteessä kaupunkisuunnittelussa on ollut seuraavat tavoitteet strategiakaudelle:

- Helsingin erityispiirteitä ja Helsingille tyypillistä kulttuuriympäristöä ylläpidetään, vahvistetaan ja kehitetään osana tiivistyvää kaupunkia.
- Merellistä Helsinkiä vahvistetaan. Vesiliikennettä edistetään ja parannetaan merenrannan ja saariston virkistysmahdollisuuksia ja saavutettavuutta. Huolehditaan matkailun ja merellisten elinkeinojen kehittymismahdollisuuksista.
- Eteläsataman ja koko kaupungin merellisestä imagosta huolehditaan ja sitä markkinoidaan kaupunkisuunnittelun keinoin.
- Varataan riittävästi alueita yritystoiminnan tarpeisiin ja taataan myös tuotannollisen toiminnan mahdollisuudet säilyä ja laajentua.
- Varmistetaan työvoiman ja työpaikkojen sekä kuluttajien ja kaupan kohtaaminen kaavoittamalla asuntoja, palveluita ja työpaikkoja keskustoihin ja hyvien pyöräily- ja joukkoliikenneyhteyksien äärelle.
- Edistetään työpaikkojen sijoittumista eri kaupunginosiin ja pyritään lisäämään erityisesti itäisen Helsingin työpaikkoja.
- Huolehditaan lentoaseman, sataman sekä tavaraliikenteen terminaalien hyvästä saavutettavuudesta ja terminaalien välisistä hyvistä liikenneyhteyksistä.
- Uusia asuin- ja työpaikka-alueita sekä yliopisto- ja korkeakoulualueita hyödynnetään uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämis-, kokeilu- ja käyttöönottoympäristöinä. Niitä varten tehdään tarvittavat kaavat ja liikennesuunnitelmat.
- Edistetään uudenlaisten ympäristö- ja energiateknologioiden kehittämistä ja käyttöönottoa. Suunnitellaan uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen liittyvien ratkaisujen pilottialueita ja houkuttelevia sijaintipaikkoja cleantech-alojen yrityksille.
- Kaavoissa varataan riittävästi tilaa kulttuuritoiminnoille ja taiteen näkymistä kaupunkiympäristössä vahvistetaan.

Viraston arvio ko. kohdan strategiaohjelman tavoitteiden toteutumisesta ja vaikuttavuudesta: Virasto katsoo onnistuneensa hyvin.

Strategian pohjalta asetettuja tavoitteita on toteutettu kaava- ja liikennesuunnitteluhankkeissa. Muun muassa Länsiterminaalien liikenneyhteyksiä parannettiin lukuisilla liikennesuunnitelmillla.

Uudessa yleiskaavassa (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) meri on vahva elementti helsinkiläisessä maisemassa ja merenrantaa Helsingillä on paljon. Yleiskaavassa on nostettu meri

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566
Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

ja merellinen virkistys aiempaa voimakkaammin esiin omana teemanaan ja huolehdittu sen saavutettavuudesta.

Yleiskaavan mukaan kaupunkiympäristöä suunnitellaan ottaen huomioon kulttuuriympäristön arvot. Kulttuuriympäristö on osa kaupungin identiteettiä ja sen ominaispiirteiden vaaliminen on osa muutostilassa olevan kaupungin kehittymistä. Yleiskaavan tavoitteena on tukea sellaisia alueellisia ratkaisuja, jotka ottavat huomioon alueiden erityispiirteet mutta eivät estä kaupunkirakenteen kehittämistä. Kulttuuriympäristöt on yleiskaavassa otettu huomioon mm. asuntovaltaisten alueiden mitoituksessa. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt on otettava huomioon, samoin maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävät maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt ja niiden ominaispiirteet sekä muinaismuistolain nojalla suojellut kohteet. Suomenlinnan aluekokonaisuus on osoitettu kaavassa omana alueenaan.

Yritysalueiden ja toimitilan säilyminen ja lisärakentamismahdollisuuksien turvaaminen ovat yleiskaavan keskeisiä kysymyksiä. Kestävän kaupunkirakentamisen näkökulmasta työpaikkojen tulee olla helposti saavutettavissa joukkoliikenteellä. Tähän Helsingin kantakaupunki ja nykyiset työpaikka-alueet tarjoavat hyvät mahdollisuudet ja tästä on yleiskaavassa pidetty kiinni. Elinkeinoelämän edellytys on myös työvoiman saatavuus ja hinta. Korkeat asumiskustannukset tai pitkä työmatka eivät saa muodostua esteiksi. Asumiseen on osoitettu riittävä määrä kaavavarantoa, jotta mitoituksen pohjaksi laadittu väestökasvun skenaario voi toteutua. Asumiseen osoitetut maankäyttövaraukset eivät kilpaile työpaikkarakentamisen kanssa. Keskusta-alueilla toiminnallinen kaupunkirakenne on sekoittunut.

Östersundomin yleiskaavoituksen yhteydessä on proaktiivisesti luotu edellytyksiä cleantech-alojen yrityksille.

Rakennusvalvontavirasto:

Rakennusvalvonta on valtuustokauden aikana pyrkinyt linjaamaan kaupungin strategian mukaisen Elinvoimainen Helsinki-ajatuksen omaan toimintaansa mahdollisimman sujuvasti. Rakennuslupaviranomaisena viraston henkilökunta tekee lakimääräistä ja tarkkaan säädeltyä työtä mutta strategian perimmäinen ajatus on pyritty ottamaan mukaan päivittäiseen toimintaan.

Kaupunginkanslia:

Suomen talouden pitkittynyt taantuma, Venäjän kaupan ja matkailun hiipuminen, Nokian mittavien irtisanomisten myötä käynnistynyt ICT-alan murros sekä teollisuuden ja kaupan rakennemuutos ovat olleet keskeisiä haasteita Helsingin elinvoimaisuudelle strategiakauden aikana. Kansantalous ei ole päässyt takaisin kestäväälle kasvu-uralle, mikä on vaikuttanut myös Helsingin yritystoimintaan ja työllisyystilanteeseen.

Haasteista huolimatta Helsingin elinvoimaisuus on kehittynyt strategiakauden aikana myönteisesti. Kaupunki on pärjännyt erinomaisesti lukuisissa kaupunkien elämänlaatua, hyvinvointia, kilpailukykyä ja yrittäjyyden edellytyksiä mittaavissa kansainvälisissä rankingeissa. Noin kolmannes kaikista Suomen start up-yrityksistä toimii Helsingissä, ja Helsingin majoi- tusliikkeiden rekisteröidyissä yöpymisissä on saavutettu uusia ennätyksiä. Kaupunki on

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

kasvanut nopeasti, ja uusille alueille kuten Kalasatamaan ja Keski-Pasilaan suunnitellut työpaikkakeskittymät ovat toteutumassa.

Työllisten määrä Helsingissä on strategiakauden aikana kasvanut lähes kaksi prosenttia. Kasvu on ollut selvästi Helsingin viiden prosentin väestönkasvua hitaampaa. Helsingissä sijaitsevien työpaikkojen määrä on edelleen käytännössä samalla tasolla kuin vuonna 2013. Työpaikkojen määrän lisääminen erityisesti yksityisellä sektorilla onkin jatkossa kaupungin elinkeinopolitiikan tärkeimpiä tavoitteita.

Kaupungin yritysmyönteisyyden vahvistamisessa on edelleen tehtävää. Etenkin maankäyttöön, liikenteeseen ja rakentamiseen liittyvät päätökset vaikuttavat yritysten toimintaedellytyksiin. Elinkeino- ja rakentamispoliittisten tavoitteiden, kuten työpaikkojen luomisen ja yritysmyönteisyyden, tulisi olla nykyistä vahvempia kriteereitä päätöksenteossa. Yritysten investointihankkeiden osalta päätöksenteon tulisi olla nykyistä ennakoitavampaa ja nopeampaa.

Kansainvälisesti tunnettu ja vetovoimainen kaupunki

Kulttuurikeskus:

Virasto valmistelee kaupungin tuet kaikille keskeisille suur tapahtumille, jotka luovat Helsinki-kuvaa. Juhlaviikot, Flow-festivaali, Helsinki Design Week, Ravintolapäivä, Rakkautta & Anarkiaa jne. ovat nyt tukien piirissä. Vuonna 2016 päätetyn suuren avustus uudistuksen jälkeen kulttuuritukien jakamisessa on jatkossa helpompi ottaa huomioon myös vetovoimaisuuden ulottuvuus. Onnistuttu hyvin.

Korkeasaari:

Korkeasaari on yksi Suomen tunnetuimmista matkailukohteista (Taloustutkimuksen vuosittain tekemä vapaa-ajankeskusten yritys kysely). Korkeasaaren tavoitteena on kasvattaa kävijämäärää ja olla houkutteleva vierailukohde Helsingissä. Tässä on onnistuttu strategiakaudella seuraavasti:

- Asiakaskokemusta on parannettu mm. uudistamalla ravintolapalvelut ja aloittamalla matkamuistomyynti omana toimintana
- Viime vuosina on tehty näkyviä uudistuksia eläintarhavierailuun, kuten tarhapolut ja Hämärätalo. Tapahtumien määrää on lisätty. Näitä uudistuksia on suunniteltu myös tuleville kausille.

Kävijämäärissä on onnistuttu kohtalaisesti

- Korkeasaaren kävijämäärä on noin 500 000 vuosittain. Tämä on ylitetty strategiakaudella kahdesti. Kävijämäärä on kohtalaisen hyvä, mutta sitä on mahdollista kasvattaa huomattavasti.

Kehitettävää on edelleen

- Vetovoimaisuuden lisäämiseksi tarvitaan nykyistä suurempia investointeja, joista seuraavina on suunnitteilla Amazonitalon perusteellinen uudistaminen ja uusi vastaanottorakennus (liittyy Kruunusiltaojen rakentamiseen)

Rakennusvirasto:

Virasto on kehittänyt uusia palvelumalleja. Tärkeitä kehittämiskohteita on ollut sähköisten palvelujen kehittäminen kaupunkilaisille, keskeisille tapahtumapaikoille on luotu tapahtuma-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566
Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

aluekortisto apuvälineeksi tapahtumien järjestäjille, sekä on yhdenmukaistettu aluevuokria yhteistyössä muiden yleisiä alueita hallinointien hallintokuntien kanssa. Myös yleisten alueiden käytön periaatteita on päivitetty, tavoitteena helpottaa kaupunkitilan tilapäiskäyttöä tapahtumien järjestämiseen.

Rakennusvirasto järjestää vuotuisesti lukuisia tapahtumia ja talkoita kaupunkilaisille. Esi-merkkejä tällaisista ovat puistokävelyt, vieraslajien kitkemisen talkoot ja siivoustalkoot. Vapaehtoistoiminta on vakiintunutta. Rakennusvirasto on osallistunut myös kaupunginkanslian vetämään demokratian pilotointihankkeeseen, jonka tavoitteena on ollut pilotoida alueellista kaupunkilaisten osallistamista.

Kaupunginkirjasto:

Kirjasto edennyt hyvin Tapahtumia kirjastoissa lapsille ja aikuisille: 2013 / 3838 ; 2014 / 3861 ; 2015 / 2491 ; 2016 / 4514. Lapsille ja nuorille yhteensä 9018 ja aikuisille 4004 tapahtumaa. Osanottajia vuosittain 110 000 (2013) - 127 000 (2015). Tapahtumia tuotetaan yhteistyössä muiden virastojen ja alueen asukkaiden ja toimijoiden kanssa. Strategiakauden aikana painopistettä on siirretty lasten tapahtumiin, mikä on tärkeää erityisesti keskustaluonnon ulkopuolella.

E-aineistojen läpilyönti strategiakaudella: kansainväliset lehtitietokannat PressReader (sanomalehtiä) ja Zinio (aikakauslehtiä) sekä kotimaiset e-kirjat.

Kaupunginorkesteri:

Kaupunginorkesterin kansainvälinen tunnettuus on strategiakaudella oleellisesti lisääntynyt. Ylikapellimestari Susanna Mälkin menestyksen yhteydessä, mm. Musical America vuoden kapellimestaripalkinnon uutisoinnin yhteydessä on Helsingin kaupunginorkesteri mainittu säännöllisesti. Orkesterin kiertueet on pantu merkille Ruotsissa, Meksikossa, Virossa, Iso-Britanniassa ja Irlannissa. Orkesterin vuonna 2015 uusittu visuaalinen ilme on voittanut useita kansainvälisiä palkintoja.

Suomenkielinen työväenopisto:

Työväenopisto järjestää useita teatteriesityksiä, konsertteja, näyttelyjä ja muita tapahtumia eri puolilla kaupunkia. Opistojen 100-vuotisjuhlaa vietettiin vuonna 2014, jolloin mm. kaupungintalossa järjestettiin runsaasti tapahtumia.

Erasmus+ liikkuvuus päätös vuonna 2016 mahdollistaa 20 kurssiliikkuvuutta ja 10 varjostusliikkuvuutta vuosina 2016-2018. Networking Refugees-hanke tuottaa tietoa Euroopan kahdeksan maan/kaupungin toimenpiteistä turvapaikanhakijoiden oppimisen tukemisesta.

Helsingin merellisyyteen liittyen järjestetään merenkulun kursseja.

Kaupunginkanslia:

Helsingin kansainvälisen tunnettuuden ja vetovoiman lisäämisessä on strategiakauden aikana onnistuttu hyvin, mikä on näkynyt erinomaisena menestyksenä lukuisissa kansainvälisissä rankingeissa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566
Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Erityisesti painotusta Aasian-markkinoille on lisätty määrätietoisesti. Venäjän-matkailun voimakkaasta supistumisesta huolimatta Helsinkiin suuntautuva matkailu on kasvanut ennätyslukemiin yöpymisten määrällä mitattuna. Yöpymiset pohjoismaisissa kilpailijakaupungeissa ovat kuitenkin kasvaneet Helsinkiä nopeammin.

Kaupungin brändikonseptin ja markkinointistrategian laadinta on keskeinen toimenpide strategiakaudella. Vaikutuksia kaupungin tunnettuuteen ja veto-voimaan on kuitenkin vielä liian aikaista arvioida.

Kaupunki on lisännyt Helsingin vetovoimaa erityisesti aasialaisten matkailijoiden ja investointien kohteena osallistumalla kaikkiin Visit Finlandin markkinointitoimenpiteisiin Aasiassa. Vuonna 2015 alkoi Stopover Finland -kasvuohjelma, jolla halutaan pysäyttää Helsingin kautta lentävät aasialaiset matkustajat päiväksi tai kahdeksi kaupunkiin. Ohjelma tähtää erityisesti Japanin, Kiinan ja Etelä-Korean markkinoille. Kaupunki on järjestänyt Pekingissä ja Taipeiissa tapahtumakokonaisuudet, joiden avulla on vahvistettu Helsingin tunnettuutta ja vetovoimaa. Kaupunki on avannut matkailun verkkosivustot myös venäjäksi, japaniksi ja kiinaksi.

Venäläisten matkat Helsinkiin ovat vähentyneet merkittävästi vuodesta 2014 alkaen pääasiassa EU:n Venäjä-pakotteiden ja heikon ruplan takia. Venäläisten yöpymiset ovat pudonneet yli 50 prosentilla vuodesta 2013 vuoteen 2016. Muilta markkina-alueilta tulleiden matkailijoiden yöpymiset ovat kuitenkin kasvaneet niin merkittävästi, että kokonaisyöpymisten määrä on kasvanut yhdeksän prosenttia strategiakauden 2013–2016 aikana (3,3 milj - >3,6 milj. yöpymistä). Kiinalaisten Helsinkiin jättämät matkailutulot ylittivät venäläisten jättämät tulot ensimmäistä kertaa vuonna 2015.

Helsingin matkailun keskeinen haaste on edelleen vaatimattomasti kehittyvä hotellikapasiteetti. Jakamistalouden ilmiöt täydentävät majoituskapasiteettia, sillä Helsingissä oli noin 2000 Airbnb-asuntoa tarjolla vuonna 2016.

Helsinki on laajentanut yritysten kanssa toteutettavaa markkinointiyhteistyötä matkailutoimialan ulkopuolelle huomioiden erityisesti Helsingin avaintoimialat.

Uusi sosiaalisen median vaikuttajille suunnattu markkinointikonsepti #Helsinki Secret Residence lanseerattiin tammikuussa 2016. Konsepti on ainutlaatuinen kaupunkimarkkinoinnin teko, joka on herättänyt runsaasti kansainvälistä kiinnostusta.

Yöpymisten kasvuun ovat vaikuttaneet myös merkittävät tapahtumat, kuten vuoden 2015 Gymnaestrada, joka oli yksi onnistuneimmista strategiakauden suur tapahtumista. Tapahtuman koko, vaikutukset ja siitä saatu oppi olivat kaikki poikkeuksellisen merkittäviä. Heinäkuussa 2015 järjestettyyn tapahtumaan osallistui yhteensä yli 17 000 ulkomaalaista ja 4 000 kotimaalaista voimistelijaa. Tapahtuman arvioitiin jättäneen noin 23–27 miljoonaa euroa alueen talouteen. Kaupunki pystyy hyödyntämään tapahtuman kokemusten pohjalta syntynyttä toimivaa mallia tulevien suur tapahtumien järjestämisessä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Suomen yritysmuotoisin kaupunki

Sosiaali- ja terveysvirasto:

Terveys- ja hyvinvointialaan keskittyvä yritysasiainmies on edistänyt vuodesta 2016 alkaen kaupungin yritys- ja innovaatioyhteistyötä alan toimijoiden kanssa kaupunginkanslian elinkeino-osaston ja soten yhteisenä resurssina. Virasto tarjoaa toimintayksiköitään kehittämisen ja kokeilualustayhteistyölle yritysten ja TKI-toimijoiden kanssa.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa on kohdennettu sekä terveydenhoitajien että lääkäreiden resursseja eniten tarvitseville. Opiskeluterveydenhuolto on osa oppilashuoltoa. Opiskeluterveydenhuolto mitoitetaan STM:n asetuksen mukaisesti. Helsingissä on toteutettu esimerkiksi Terve Arki -toimintaa, maahanmuuttajien valmistavaa koulutusta, treenit ja startit. Aikuiskoulutuksessa ja ammattioppilaitoksissa on paljon tukea tarvitsevia. Ammatillisissa oppilaitoksissa lääkäriaikoja on pyritty järjestämään sitä eniten tarvitseville kutsuntatarkastusten lisäksi. Ammatillisiin oppilaitoksiin on lisätty vuoden 2013 aikana 3 terveydenhoitajavakanssia. Aikuiskoulutuksen opiskelijoille on tarjottu terveystarkastuksia ja Eiran aikuiskoulutukseen on lisätty terveydenhoitajan resurssia. Aikuiskoulutuksessa ja ammatillisissa oppilaitoksissa on tuettu paljon tukea tarvitsevia lisäämällä tukea heille. Yhteistyötä muun opiskeluhuollon kanssa on lisätty. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lääkäripalveluissa on siirrytty yhä enemmän kohdistamaan resursseja niille alueille ja toimipisteisiin jossa on palveluja eniten tarvitsevia asiakkaita. Lääkäriaikoja järjestetään myös toimipisteissä priorisoidusti niitä eniten tarvitseville.

Viraston toiminta on tiivistynyt yhteistyössä eri tuottajien kanssa niin palvelujen suunnittelussa kuin osana palvelukokonaisuuksia.

Tukkuutori:

Tukkuutori toteuttaa Elinvoimainen Helsinki-strategiaa. Vuokraustoiminnan lisäksi se järjestää tapahtumia ja on aktiivinen vaikuttaja ruokakulttuurin saralla, mikä lisää kaupungin vetovoimaa ja tunnettavuutta. Tukkuutori luotsaa koko kaupungin ruokakulttuuristrategiaa edistämällä kaupungin kehittymistä yhdeksi Euroopan mielenkiintoisimmista ruokamatkailukohdeista ja maistuvaksi kaupungiksi.

Nämä ovat keskeisiä asioita Tukkuutorin toiminnassa ja niissä on onnistuttu hyvin. Yritysmuotoisyyttä on kehitetty yhdessä Teurastamon, torien, kauppahallien ja koko tukkuutori-alueen toimijoiden kanssa. Tukkuutorilla on toimiva toimintamalli yritysasiakkuuksien hoitamiseen erityisesti elintarvikealan toimijoiden kanssa. Pakastamolaitosta ja sen toimintaa ja toiminnan jatkuvuutta on kehitetty yhdessä yrittäjien kanssa. Pakastamo työllistää suoraan ja välillisesti kaupungin ravintola- ja elintarvikekaupan toimijoita.

Kulttuurikeskus:

Savoy-teatterin toimintatapaa on kirkastettu siten, että ns. omien tuotantojen määrää on vähennetty ja kulttuuri-, tapahtuma- ja viihdealan yritysten kanssa tehtävien yhteis- ja vuokratuotantojen määrää on merkittävästi lisätty. Saatu palaute on ollut kiittävää eikä Savoy'n kulttuurisista tai taloudellisista tavoitteista ole tarvinnut tinkiä. Onnistuttu hyvin.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Ympäristökeskus:

Ympäristökeskuksen strategisina tavoitteina on ollut lupa- ja ilmoitusmenettelyjen sujuvoittaminen sekä yrityksille annettavia palveluja tukevien tietoteknisten ratkaisujen kehittäminen. Ympäristökeskus on aktiivisesti osallistunut pääkaupunkiseudun Smar&Clean – säätiön käynnistämiseen liittyvään valmisteluun. Ympäristökeskus on kehittänyt yritysyritysteistyötä mm. Ilmastokumppanit- ja Itämerihaaste-verkostoissa. Näiden tavoitteiden ja hankkeiden toteuttamisella on osaltaan pyritty tekemään Helsingistä entistä yritysmyönteisempää kaupunkia.

Rakennusvirasto:

Liikenneyhteyksiä Länsisataman alueella on parannettu kaupunkisuunnitteluviraston laatimien liikennesuunnitelmien mukaisesti.

Kaupunginorkesteri:

Useat yritykset pitävät tärkeänä, että sijaintipaikkakunnalla on monipuolista ja korkeatasoista kulttuuritarjontaa.

Suomenkielinen työväenopisto:

Työväenopisto järjestää yritystoimintaan liittyviä kursseja. Opiston kurssit saattavat olla myös ponnahduslataa kurssilaisten oman yritystoiminnan aloittamiselle.

Kaupunginkanslia:

Helsingin tavoitteena oli nousta Suomen yritysmyönteisemmäksi kaupungiksi vuoteen 2016 mennessä. Käytännössä tavoitetta mitattiin vertaamalla Helsingin sijoittumista erilaisissa yritysmyönteisyyden selvityksissä Suomen kymmenen suurimman kaupungin sijoituksiin. Tällä mittarilla mitattuna tavoitteen osalta on edelleen parantamisen varaa.

Kaupungin tuhannelle helsinkiläisyrittäjälle teettämän puhelinhaastattelututkimuksen perusteella Helsingin elinkeinopolitiikassa tulisi jatkossa keskittyä erityisesti kaupungin yrityksille tarjoamien palveluiden tunnettuuden lisäämiseen, yrityksille suunnattavaan viestintään, kaupungin sisäisten liikenneyhteyksien ja pysäköintimahdollisuuksien parantamiseen sekä asioinnin yksinkertaistamiseen erityisesti kaavoitus-, lupa- ja tonttiasioissa.

Strategiakauden aikana on toteutettu useita toimenpiteitä ja hankkeita Helsingin kansainvälisen saavutettavuuden parantamiseksi. Hankkeiden teemoja ovat olleet esimerkiksi tavara-logistiikka, matkustajaliikenne, kaupunkilogistiikka ja työmatkaliikenne. Erityisesti on kehitetty Helsingin ja Tallinnan liikeyhteyksiä useiden isojen EU-projektien avulla. Vuosina 2011–2013 oli käynnissä H-TTTransPlan projekti, jonka jälkeen toteutettiin Tallinnan tunnelin alustava esiselvitys TalsinkiFix vuosina 2013–2014. FinEstSmartMobility -hanke kehittää satamien takamaastoa älyliikenteen avulla vuosina 2016–2019. Varsinainen Tallinnan tunnelin esiselvitys toteutetaan vuosina 2016–2018.

Kaupunki toteutti syksyn 2015 aikana yritysvaikutusten arvioinnin kokeilun. Kokemusten ja saadun palautteen mukaan yritysvaikutusten arvioinnin toimintamallia konkariudessaan on kehitetty edelleen. Yritysvaikutusten arviointi otetaan osaksi valmiste-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566
Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

lu- ja päätöksentekoprosessia vaiheittain niissä virastoissa, joiden toiminnalla on yrityksille tai yritysten toimintaedellytyksille merkittävä vaikutus.

Strategiakaudella on toteutettu useita merkittävien maankäyttö- ja rakentamishankkeiden laajojen taloudellisten arviointien pilotteja yhteistyössä kaupungin eri virastojen kesken. Arviointien avulla on tuotettu päätöksenteon tueksi tietoa hankkeiden vaikutuksista mm. työllisyyteen, tuotantoon ja verotuloihin. Arvioinneista saatujen kokemusten perusteella on kehitetty arviointikäytäntöjä ja -osaamista.

Kaupunki on kehittänyt yrityksille suunnattuja sähköisiä palveluita ja keskitettyä palvelukannavaa. Erityisenä painopisteenä on ollut sähköisen tapahtumailmoituksen ja tapahtumailmoitusprosessin kehittäminen sekä tukkutorin palvelukokonaisuuden prosessisuunnittelu. Sähköisten palveluiden kehittäminen on jatkossakin keskeinen toimenpide yritysmyyntisyyden lisäämiseksi.

Kaupunki pyrkii aktiivisesti saamaan järjestettäväkseen kansainvälisiä suurtapahtumia, ja edistämään tapahtumajärjestämisen yleisiä edellytyksiä. Kaupunki on toteuttanut eri tapahtumapaikoista tapahtuma-aluekortit, joiden avulla tapahtumajärjestäjät saavat tietoa tapahtumapaikoista. Tapahtuma-alueiden varaustilannetta seurataan tapahtumien vuosikellosta. Näin välitetään tietoa hallintokunnille ja muille viranomaisille. Kaupunki on teettänyt melukyselyn syksyllä 2015. Kyselyn tuloksien seurauksena kaupunki noudattaa valituilla tapahtumapaikoilla pidennettyä meluaikarajoitusta kahden vuoden ajan vuosina 2016–2017. Kaupungin aluevuokrien ja vuokrauksiin liittyvien reunaehtojen yhtenäistämiseen tähtäävä pilottihanke toteutetaan Malmin lentokentän väliaikaiskäyttöön ottamisen yhteydessä alkuvuodesta 2017.

Metropolian uuden kampuksen sijoittuminen Myllypuroon lisää itäisen Helsingin elinvoimaa ja tuo alueelle työpaikkoja. Kaupunki on mukana laatimassa kampukselle elinkeinopoliittisen hyödyntämisen suunnitelmaa, jonka tarkoituksena on vahvistaa kampuksen vaikutuksia erityisesti terveyden ja hyvinvointialan sekä rakennusalan kehittymisen kannalta. Tavoitteena on, että yritys yhteistyölle, uusien ideoiden kokeilulle ja opiskelijayrittäjyydelle olisi kampuksella mahdollisimman hyvät olosuhteet.

Pasila-Vallila-Kalasadama -aluetta on markkinoitu huomattavana kasvuakselina kansainvälisillä kiinteistömessuilla vuosina 2015–2016, minkä myötä käsitys alueen muodostamasta akselista on vahvistunut. Vallilassa on yhteistyössä suurten yritysten kanssa on kartoitettu tärkeimpiä kehittämiskohteita Aleksis Kiven kadun ja Teollisuuskadun ympäristössä.

Kaupunki avasi vuonna 2014 NewCo -brändin alla toimivan yrittäjyyden edistämiskeskuksen kaupungin tiloihin Kallioon. NewCo:ssa toimivat kaupungin yrityspalvelut, Helsingin Uusyrityskeskus, TE-toimiston starttirahatiimi sekä muita kumppaneita. Vuonna 2014 Nordic Startup Awards valitsi NewCon kiihdytysohjelman Suomen parhaaksi palveluksi startup-yrittäjille.

Yritysneuvonnan asiakkaita on ollut keskimäärin 4 000 asiakasta vuodessa strategiakauden aikana. Uusia asiakkaita on ollut vuosittain keskimäärin 2 600. Neuvonnan kautta on perustettu noin 1 000 uutta yritystä vuodessa. Neuvonnan kautta perustetuista yrityksistä 80 prosenttia on yhä toiminnassa 5 vuoden kuluttua. Ilman neuvontaa perustetuista vastaava luku on noin puolet vähemmän.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Maahanmuuttajataustaisia asiakkaita on ollut keskimäärin kolmannes yritys-neuvonnan kaikista asiakkaista. Maahanmuuttajille on järjestetty tilaisuuksia ja palveluita usealla kielellä yhteistyössä Espoon ja Vantaan kaupunkien sekä uusyrityskeskusten kanssa. New-Co:ssa järjestetään myös vuosittain yrittäjä-teen liittyviä tapahtumia ja koulutuksia. Vuonna 2016 tapahtumia oli yli 200.

Elinkeinopoliittisesti merkittävimpien yritysasiakkuuksien hoitamisen toiminta-mallia on selvitetty. Kaupunki on esimerkiksi kerännyt puhelinhaastattelututkimuksen avulla tuhannen eri kriteerein valitun helsinkiläisen yrityksen näkemyksiä kaupungin elinkeinopoliittikan onnistumisesta ja ehdotuksista tulevaisuuden toimenpiteiksi. Vallilassa kaupunki on yhteistyössä suurten yritysten kanssa kartoittanut tärkeimpiä kehittämiskohteita Aleksis Kiven kadun ja Teollisuuskadun ympäristössä.

Merkittävimpien yritysasiakkuuksien toimintamallia ei kuitenkaan ole strategiakauden aikana otettu käyttöön. Jatkossa on tarvetta koko kaupungin tasolla vahvistaa yhteydenpitoa yrityksiin ja yritysten kanssa tehtävää yhteissuunnittelua sekä toteuttaa yritysten kanssa yhteisiä kehittämis- ja muita hankkeita.

Uudistamalla kilpailukykyä

Sosiaali- ja terveysvirasto:

Omaishoidon tuessa on jatkettu hyvää ja kiinteää yhteistyötä Pollin (Pääkaupunkiseudun omaishoitajat ja läheiset ry) kanssa. SKH:ssa palvelukeskustoiminnan kehittäminen, julkisten toimijoiden, ns. kolmannen sektorin ja vapaaehtoisten yhteistyö monipuolisissa palvelukeskuksissa on lisääntynyt. On vahvistettu alueellisia yhteistyöverkostoja palvelualueilla. Perhe- ja sosiaalipalveluissa tehdään tiivistä yhteistyötä pks-kuntien kanssa mm. Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmassa.

Perhekeskus-toimintamallissa järjestöt ovat tärkeä osa toiminnan toteuttamista ja ne jalkautuvat myös perhekeskuksiin. Yhteistyötä tehdään järjestöjen ja seurakunnan kanssa hätämajoituksen järjestämisessä.

Psykiatria- ja päihdepalvelujen vertaisohjaaja- ja kokemusasiantuntijatoiminta organisoidaan yhdessä asiakkaiden/potilaiden ja järjestöjen kanssa.

Vapaaehtoistyötoiminta on jalkautettu vuoden 2016 aikana Haartmanin ja Malmin yhteispäivystyksiin. Päivystyksissä Satu-hankeen (tukikohta ry) asiakaskunta on kasvanut ja toiminta on saanut hyvän vastaanoton molemmissa yhteispäivystyksissä. Linity (tukea itsedurhaa yrittäneille ja heidän omaisilleen) toiminta jatkuu entisellään yhteispäivystyksissä.

THK-toimintamallissa hyödynnetään ohjauksessa aiempaa enemmän kolmannen sektorin palveluja. Vuosaaren THK:ssa yhteistyötä koordinoi vapaaehtoistyön koordinaattori ja mm. tulevaan Kalasataman THK:een on suunniteltu pysyvä järjestöjen ym. infopiste.

Varhaiskasvatusvirasto:

- Varhaiskasvatuksen eri muotoja, vaihtoehtoja perheille on lisätty systemaattisesti strategiakauden aikana. Yksityiset palvelut, kerhotoiminta, metsäkerhot, osapäiväryhmät.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

- Taulukossa 1 on esitetty eri toimintojen suoritelmäärät vuosilta 2012-2015 tilinpäätösten mukaisesti ja vuoden 2016 osalta neljännen ennusteen mukaisesti
- kokopäiväisessä päiväkotihoidossa olleiden lasten määrä ja kattavuus on kasvanut vuosittain strategiaikauden ajan
- osapäiväryhmissä olevien lasten määrä ja kattavuus on kasvanut vuosina 2015 ja 2016
- kerhotoiminnassa olevien lasten määrä ja kattavuus on kasvanut merkittävästi strategiaikauden aikana
- yksityisen hoidon tuella olevien lasten määrä ja kattavuus on kasvanut vuosittain strategiaikauden aikana.

Taulukko 1. Kattavuudet väestöstä palvelumuodoittain vuosivälillä 2012-2016

	TP2012	osuus %	TP2013	osuus %	TP2014	osuus%	TP2015	osuus%	Ennuste 4/2016	osuus%
päiväkoti kokopäivälapset	18 622	52,3%	19 529	53,2%	20 239	53,6%	20685	53,8 %	21140	54,0 %
päiväkoti osapäivälapset	778	2,2%	721	2,0%	809	2,1%	750	2,0 %	750	1,9 %
päiväkoti osapäiväryhmien lapset	38	0,1%	33	0,1%	139	0,4%	223	0,6 %	520	1,3 %
lapset ostopalvelupäiväkodeissa	184	0,5%	186	0,5%	117	0,3%	116	0,3 %	120	0,3 %
maksusitoumukset	203	0,6%	157	0,4%	140	0,4%	188	0,5 %	180	0,5 %
perhepäivähoito	1 175	3,3%	1 095	3,0%	1 064	2,8%	1018	2,6 %	980	2,5 %
kotihoidontuki	8 837	24,8%	8 616	23,5%	8 927	23,7%	8777	22,8 %	8750	22,4 %
yksityisen hoidon tuki	2 535	7,1%	2 666	7,3%	2 887	7,7%	3093	8,0 %	3250	8,3 %
YHTEENSÄ	32 372	90,9%	33 003	90,0%	34 322	91,0%	34850	90,6 %	35640	91,2 %
1-6-v. väestö	35 599	100,0%	36 675	100,0%	37 725	100,0%	38450	100,0 %	39060	100,0 %
kerhot	746	2,1%	1133	3,1%	1226	3,2%	1300	3,4 %	1300	3,3 %
Yhteensä										
YHTEENSÄ	33 118	93,0%	34 136	93,1%	35 548	94,2%	36 150	94,0 %	36 940	94,6 %

HKL:

HKL on strategia kautena 2013-2016 oman toimintansa kautta edistänyt merkittävästi ja monipuolisesti Helsingin elinvoimaisuuden kehittymistä. Toimet ovat sisältäneet sekä merkittäviä joukkoliikenneinfrastruktuurin uudis- ja kehityshankkeita että joukkoliikennepalvelun tuotannon kehittämistä.

Ympäristökeskus:

Ympäristökeskus on osaltaan parantanut mm. matkailuelinkeinojen toimintaedellytyksiä edistämällä ja toteuttamalla Suomenlahden veden laadun parantamiseen tähtäviä toimenpiteitä osana Itämerihaaste-toimintaa (esim. risteilyalusten jätevesien satamavastaanoton kehittäminen Helsingin satamassa). NATTOURShankkeessa kehitetään Helsingin ekomatkailua. Ympäristöliiketoiminnan kasvulle ei ole kaupunkitasolla käytettävissä kunnollisia mittareita. Vaikutelma kuitenkin on, että Helsinkiin on syntynyt valtuustokaudella jonkin verran uutta ympäristöliiketoimintaa lähinnä uusien, älykkäiden energia- ja liikkumisen palveluiden muodossa ja että elinkeinoelämän kilpailukyky on parantunut.

Viime vuosina on toteutettu ja käynnistetty useita erilaisia kokeiluja mm. uusiutuvaan energiaan ja älykkääseen liikkumiseen liittyen, ja jonkin verran uutta liiketoimintaa ja uusia palveluita on myös syntynyt, mm. MaaS-palveluiden (Vediafi Oy, Tuup Oy, PiggyBaggy) ja ympäristöstävällisten ruokapalveluiden ympärille (Green Event Oy, Froodyly Oy, From was-

25.1.2017

te to taste). Kaupungin yhteistyössä ja yhteisissä toimintatavoissa on kuitenkin vielä kehittämisen varaa, jotta Helsinki olisi eturivin toimija kokeilukulttuurin edistäjänä.

Kaupunki on käynnistänyt useita pilotteja ja hankkeita (älykäs Kalasatama, ilmastokatu, jne.), joilla Helsinkiä on kehitetty vihreän talouden edistämiseksi. Pääkaupunkiseudulle perustetun Smart & Clean –säätiön tavoitteena on, että seutu on maailman paras testialusta Smart & Clentech –ratkaisuille. Kaupunki on hyvää vauhtia kehittymässä kohti vihreän talouden mallikaupunkia, muttei vielä ole muiden pohjoismaisten pääkaupunkien tasoa.

Resurssitehokkuutta on parannettu erityisesti kaupungin omassa toiminnassa mm. kestävien hankintojen, jätehuollon tehostamisen ja maamassalogistiikan kehittämisen kautta. Yleisten alueiden rakentamisessa hyötykäytettiin vuonna 2015 nelinkertainen määrä maamassoja verrattuna vuoteen 2012. Vuonna 2015 kaivumassojen hyötykäytöllä eli kuljetuksia vähentämällä säästettiin 2,1 miljoonaa litraa polttoainetta, joka tarkoittaa noin 10 miljoonan euron taloudellisia säästöjä.

Rakennusvirasto:

Virasto on osallistunut yleisten alueiden osalta valittujen kaupunginosien luonnetta korostavan valaistuksen luomiseen muotoilun ja teknologian avulla.

Rakennusviraston on kehittänyt vahvasti kaupungin valaistusta muun muassa erilaisten pilottien ja selvitysten avulla. Aalto-yliopiston kanssa on tehty yhteistyötä valaistuksen yöaikaisen himmennuksen kokeilussa. Lisäksi on laadittu valaistuksen himmennystaulukko valaistuksen energiatehokkuuden parantamiseksi.

Kruunuvuorenrannasta on tehty valaistuksen yleissuunnitelma "Valon kaupunginosa" sekä on laadittu valaistuksen tarveselvitys, jossa on käytetty Helsingille ominaisia tyyppimäärittäjätyksiä. Yleissuunnitelmaa ja tarveselvitystä on toteutettu valaistuksen suunnittelussa. Lisäksi on kehitetty kaupungin joulunajan vetovoimaisuutta osallistamalla Esplanadin, Aleksanterinkadun ja Mannerheimintien eteläosan jouluvalaistuksien toteutukseen.

HKL:

HKL on vuosina 2013-2016 yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa osallistunut useisiin keskustan liikennepalvelujen kehittämishankkeisiin.

Keskusta-alueen liikenteen sujuvuutta ja joukkoliikenteen palveluedellytyksiä on parannettu kehittämällä Hämeentien aluetta. V. 2016 valmistunut Hämeentien liikennesuunnitelma parantaa joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä väylällä sekä mahdollistaa Sörnäisten metroaseman palveluiden kehittämisen. Samoin vuonna 2016 käynnistynyt Hakaniemen metroaseman peruskorjaus parantaa kaupallisia palveluita alueella. Kaupungin kehitysalueilla Kalasatamassa, Länsisatamassa ja Pasilassa HKL on kehittänyt raitioliikennettä vaihteittain synkronoituna Sataman kehityshankkeisiin ja Jätkäsaaren rakentamiseen. Samalla on huomioitu pyörien ja autojen liityntäpysäköinnin tarpeet ja varauduttu tarpeellisiin tilajärjestelyihin.

Vuonna 2013 KSV:n, HKL:n, HKR:n ja HSL:n yhteistyössä käynnistämä Ratikkaprojekti on tähdännyt raitiovaunuliikenteen keskinopeuden ja siten joukkoliikenteen palvelukyvyyn kasvattamiseen raitioliikenteen valoetuisuuksia ja vaihdejärjestelyjä parantamalla. Hankkee-

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

seen liittyi kiinteästi 2015 hyväksytty raitioliikenteen linjastosuunnitelma (RAILI), jonka mukaiset uudet reitit käynnistyivät vuosina 2016-2024. Tavoitteeseen luopua kuljettajarahastuksesta ei hankkeen aikana päästy, johtuen uuden joukkoliikenteen lippujärjestelmän ja lipunmyyntilaitteiden asennuksen viivästyemisestä suunnitellusta. Ratikkaprojektin työsuunnitelmassa projektin aikatauluksi on esitetty nykyinen valtuustokausi. Koordinointiryhmä jatkaa toimintaansa myös ratikkaprojektin päätyttyä.

HKL:n lanseeraamat, yksityisen ja julkisen toimijan yhteistyönä vuonna 2016 toteuttamat kaupunkipyörät ovat saaneet ennustettua paremman vastaanoton sekä kaupunkilaisilta että matkailijoilta ja lisänneet keskustan elinvoimaisuutta. Kaupunkipyöräpalvelu kolminkertaistuu vuonna 2017. Kaupunkipyörien lisäksi HKL on osallistunut kaupungin pyöräilykulttuurin kehittämiseen kehittämällä pyörien liityntäpysäköintiratkaisuja mm. metroasemilla sekä käynnistämällä pyöräkeskustoiminnan Kampin Narinkkatorilla kesällä 2016.

HKL:n tytäryhtiö, Suomenlinnan Liikenne Oy operoi lauttaliikennettä Suomenlinnaan. Lauttaliikenteen matkustajamäärät ovat strategiakautena olleen tasaisessa kasvussa, erityisesti vuosina 2015 ja 2016 kasvu on ollut merkittävää, 14 % vuonna 2016 ja 18 % vuonna 2015, mm. lisääntyneiden matkailijoiden myötä. Matkustamisen sujuvuuden ja odottamisolosuhteiden parantamiseksi on käynnistetty Suomenlinnan laiturin perusparantaminen.

Suomenkielinen työväenopisto:

Työväenopisto järjestää yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa kurssitoimintaa. Kuntalaiset saavat uusia ideoita opiston kursseilta ja voivat niitä soveltaa työnsä kehittämisessä.

Kaupunginkanslia:

Uudistumiseen liittyvät strategiaohjelman tavoitteet ovat toteutuneet hyvin. Kaupunki on käynnistänyt tai ollut aktiivisesti mukana useissa kunnianhimoisissa kehittämissankkeissa. Yhteistyö keskeisten kumppanien kuten Helsingin yliopiston ja Aalto yliopiston kanssa on tiivistynyt, ja kaupungin sidosryhmävaikuttaminen on ollut strategiakaudesta aktiivista.

Kaupungin yhteistyö konserniyhtiöiden, kuten Forum Virium Helsingin, Helsinki Business Hubin ja Helsingin Markkinointi Oy:n kanssa on ollut elinkeinoelämän rakenteiden uudistamisen ja kilpailukykyyn vahvistamisen kannalta keskeistä. Yhtiöt ovat olleet kaupungin kannalta merkittäviä elinkeinopolitiikan toteuttamisen välineitä.

Strategiakauden aikana on rakennettu puhtaisiin teknologioihin ja älykaupunkikehittämiseen liittyviä innovaatio- ja pilotointialustoja sekä edistetty uusiin palveluihin ja teknologioihin liittyviä kokeiluja ja kehittämistoimintaa. Kaupunki-logistiikan massadata -hankkeessa on hyödynnetty massadataa kaupunkiympäristön ja -liikenteen kehittämisessä sekä innovaatioalustana palveluille ja lii-ketoiminnalle. Kaupunki on toteuttanut hankkeen yhteistyössä yliopistojen, tutkimuslaitosten ja yritysten kanssa.

Kaupunki on osallistunut Vallisaaren ja Kuninkaansaaren luontomatkailukohteen innovatiivisten infrastruktuuriratkaisujen suunnitteluun ja toteutukseen yhteistyössä Metsähallituksen, Sitran, HSY:n ja yritysten kanssa. Puhdas Valli-saari -innovaatiokilpailulla haettiin ideoita ja ehdotuksia innovatiivista infrastruktuuriratkaisuista.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Muita keskeisiä toimenpiteitä ovat olleet mm. Tukutorin kiertotalouskokonaisuuden valmistelu, älykkäiden liikennetarkaisujen hanke Helsingin Länsisataman liikenteen sujuvuuden edistämiseksi, Kalasataman pilottialue sekä Ilmastokatu Iso Roobertinkadulla.

Kaupunki on rakentanut terveys- ja hyvinvointitoimialaan liittyviä innovaatio- ja pilotointialustoja sekä edistänyt uusiin palveluihin ja teknologioihin liittyviä kokeiluja. Toimenpiteitä ovat olleet esimerkiksi Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskus innovaatioalustana, kotohoidon etätarkaisut -hanke sekä kliinisen lääketutkimuskeskuksen valmistelu.

Kaupunki on ollut yhtenä kumppanina mukana Health Capital Helsinki-hankkeessa, jossa kehitetään tutkimus-, innovaatio- ja yrityskehittämää Meilahden kampukselle. Hanke toteutetaan yhteistyössä HUS:n, Aalto-yliopiston ja Helsingin yliopiston kanssa. Health Capital Helsingin suorana seurauksena voidaan pitää mm. Helsingin yliopiston ja HUS:n sekä alan yritysten välillä solmittuja tutkimusyhteistyösopimuksia, sekä uusien tutkimuslähtöistä yrittäjyyttä tukevien palveluiden kehittämistä Meilahden kampuksella.

Kaupungin käynnistämässä Merit-hankkeessa on rakennettu älykkään merenkulun ekosysteemiä Helsinkiin. Hankkeessa on ollut mukana yli sata suomalaista ja ulkomaista meri- ja IT-alan yritystä. Hankkeen tuloksena on mm. käynnistetty älykkään merenkulun koulutus Aalto-yliopistossa sekä useita yritys- ja kehityshankkeita. Useat helsinkiläiset yritykset ovat hankkeen kautta löytäneet uusia asiakkaita ja yhteistyökumppaneita. Hankkeen tuloksena on lisäksi syntynyt uusia yrityksiä. Hanke jatkuu vuoden 2017 alusta Länsisataman FinEstSmartMobility-älyliikennehankkeena ja yritysten rahoittamana meriteollisuuden startup-kiihdyttämönä.

Pääkaupunkiseudun Smart & Clean -säätiö kehittää pääkaupunkiseudusta maailmanluokan testialueen ja näyteikkunan puhtaissa ja älykkäissä ratkaisuissa. Sitra on perustanut säätiön toukokuussa 2016. Säätiön kumppaneita ovat pääkaupunkiseudun kaupungit sekä Lahti ja Uudenmaan liitto sekä useat yritykset, tutkimus- ja koulutuslaitokset sekä Suomen valtio. Säätiön kärkiteemoja ovat liikenne ja liikkuminen, rakentaminen, energia, jäte- ja vesisektori, ja kuluttaja-cleantech. Tavoitteena on luoda ja käynnistää alueella 20–30 merkittävää projektikonaisuutta, vientikonseptia ja toimintamallia vuoteen 2021 mennessä. Nämä ratkaisut toimivat myös yritysten referensseinä.

Kaupunki avasi vuonna 2016 yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa Maria 01-startupkeskittymän, jossa toimii vuoden 2017 alussa arviolta 100 kasvuyritystä. Hanke on vaikuttanut myönteisesti kasvuyrittäjyyden edistämiseen ja kaupungin brändin rakentamiseen. Keskittymään on kohdistunut huomattavan paljon kansainvälistä huomiota. Maria 01 on vuoden 2017 alussa todennäköisesti pohjoismaiden suurin startup-keskittymä. Yritysten lisäksi tiloissa toimii rahoittajia ja palveluntarjoajia, kuten yritys-kiihdyttämöitä.

Yliopistoja ja paikallisia yrityksiä on autettu löytämään kumppanuuksia. Strategiakaudella on käynnistetty Helsingin yliopiston ja Helsingin kaupungin yhteis-työaloite Helsinki Think Company, jonka avulla edistetään opiskelija- ja tutkija-lähtöistä yrittäjyyttä. Vuonna 2013 avattiin keskustakampuksen, vuonna 2014 Viikin ja vuonna 2015 Meilahden Think Company. Kaupunki on lisäksi tukenut mm. peliteollisuuden osaamisen kehitystä yhteistyöllä Gamedex-ohjelman kanssa.

Monialalainen kaupunkikehittämisen yhteistyö yliopistojen kanssa tiivistyi uuden strategisen kumppanuuden kautta, kun vuonna 2015 sovittiin Kaupunkiakatemia-yhteistyömallista.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Kaupunkiakatemia on Helsingin kaupungin, Helsingin yliopiston ja Aalto-yliopiston uudenlainen yhteistyömuoto ja -verkosto, jossa edistetään kaupunkisuunnittelun, kaupunkikehittämisen ja kaupunkitutkimuksen vuorovaikutusta ja yhteissuunnittelua sekä käynnistetään ja tuetaan poikkitieteellisiä hankkeita. Kaupunkiakatemia-yhteistyön visiona on luoda parempaa, kestävämpää ja elinvoimaisempaa kaupunkia sekä nostaa pääkaupunkiseudun ja yliopistojen vetovoimaa. Kaupunkiakatemia on myös kahden yliopiston yhteinen monitieteinen sivuainekokonaisuus.

Haaga-Helian ammattikorkeakoulun kanssa on vahvistettu yhteistyötä, jonka tuloksena on saatu korkeakoulutasoista koulutusta esim. sosiaalisen median hyödyntämisestä helsinkiläisille startup-yrityksille.

Helsingin kaupunki ja Taideyliopisto toteuttavat yhteistyössä muiden keskeisten luovien alojen kumppaneiden kanssa Creative and Inclusive Finland -kansallista koordinaatiohanketta 2015-2017. Tavoitteena on aineettomien investointien kasvu Helsingissä. Hanke vahvistaa kulttuurin tuotannon taloudellista perustaa.

Helsingistä on strategiakauden aikana tullut muotoilun suurkaupunki. Helsinki on nimitetty Unescon City of Design -verkostoon, ja Helsingin muotoilupää-kaupunkivuoden perintöä on jatkettu Toimiva kaupunki -ohjelman kautta, perustamalla Helsinki Lab sekä nimittämällä Helsingille muotoilujohtaja. Palvelu-muotoilu on ollut vahvasti kaupungin agendalla koko strategiakauden ajan. Helsinki on saanut muotoilun kautta merkittävästi kansainvälistä huomiota, ja muotoilu onkin yksi kaupunki- ja matkailumarkkinoinnin pääviesteistä. Kaupungilla on laaja yhteistyösopimus pohjoismaiden suurimman muotoilufestivaalin, Helsinki Design Weekin kanssa.

Kulttuurista iloa ja vetovoimaa

Kulttuurikeskus:

Virasto oli keskeisessä roolissa, kun valmisteltiin ja neuvoteltiin Tanssin talon rahoituksesta. Tarvekartoituksen tekemisen yhteydessä saavutettiin toimijakentän ja Helsingin välille sellainen yhteisymmärrys, että yksityinen säätiö päätti lahjoittaa hankkeelle 15 miljoonaa euroa. Tämän avulla kumppaniksi saatiin myös valtio. Tanssin talon hankesuunnitelma etenee parhaillaan ja kaavamuutosesitys tehdään lähikuukausina. Nykytavan mukaan tulevasta toiminnasta on tehty kattavat kulttuuriset ja taloudelliset vaikuttavuusarviot. Onnistuttu hyvin.

Taidemuseo:

Taidemuseo avasi uusitun Tennispalatsin yleisötilansa syyskuussa 2015. Kaksi kansainvälistä suurnäyttelyä, avajaisnäyttely Ai Weiwei@Helsinki ja vuoden 2016 Yayoi Kusama, ovat keränneet huomattavan määrän kävijöitä. Yayoi Kusama -näyttelyllä on jo tehty taidemuseon yhden erillisen näyttelyn kävijäennätys vaikka näyttely jatkuu vielä tammikuun loppuun vuonna 2017. Vuonna 2016 kävijöitä on ollut 27.12.2016 mennessä 237 908 kävijää. Molemmat näyttelyt ovat myös saaneet laajaa kansainvälistä mediahuomiota. Suuret kävijämäärät ovat osoitus siitä, että HAM on onnistunut hyvin taidemuseon markkinoinnissa, madaltanut kynnystä astua taidemuseoon ja tavoittanut uusia yleisöjä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Yhteistyötä museokentän eri toimijoiden kesken on tehty laajasti. Taidemuseo on mukana Museokortti-hankkeessa. Museokortilla on taidemuseossa vierailut HAMin avautumisesta syyskuussa 2015 lähtien yhteensä 108 115 kävijää.

Näyttelytilojen fyysisen saavutettavuuden parantamiseen panostettiin. Asiakslähtöistä museokokemusta kehitettiin palvelumuotoilua hyödyntämällä. Uusia toimintatapoja kehitettiin, mm. Kusama näyttelyn yhteydessä toteutettiin mittava vapaaehtoistyöhanke.

Strategiakaudella on myös kehitetty uusia tapoja toteuttaa julkista taidetta. Taidemuseo käynnisti pilottihankkeena vuonna 2016 ”Taidetta sataa Jakomäkeen” –hankkeen, jonka tavoitteena on kaupunkilaisten osallistuminen ja korkealaatuisen taiteen vieminen alueelle. Omilla määrärahoilla tuotetun julkisen taiteen toiminnan tavoitteena on viedä kuvataidetta kaupunginosiin jossa ennestään ei ole kuvataidetta.

Julkista taidetta on strategiaohjelman mukaisesti toteutettu myös prosenttiperiaatteella. Merkittäviä uusia alueita ovat Kalasatama ja Keski-Pasila.

Strategiakaudella taidemuseo on lisännyt toimintaansa eri kaupunginosissa ja eri tiloissa. Taidemuseon kokoelmista on yli 3000 teosta sijoitettuna eri puolille kaupunkia, kiinteistöihin ja katutiloihin. Vuonna 2015 järjestettiin useita näyttelyitä kulttuurikeskuksen taloissa. Tilapäiset julkisen taiteen hankkeet, esimerkiksi Hotel Manta –tapahtuma sekä Yayoi Kusaman piikulliset puut Esplanadilla herättivät laajaa kiinnostusta ja myös kansainvälistä huomiota.

Varhaiskasvatusvirasto:

Osuudessa on onnistuttu hyvin.

Aistit auki stadissa

- Erityisesti strategiakauden aikana on onnistuttu kulttuuriyhteistyössä. Olemme käynnistäneet säännöllisen yhteistyön kulttuurialojen eri toimijoiden kanssa. Taitelijoita on palkattu työllistämistuen avulla päiväkoteihin ja leikkipuistoihin, Kiasman kanssa on yhteisiä projekteja, lisäksi on yhteistyötä kaupungin orkesterin, kirjastotoimen ja kulttuurikeskus Caisan kanssa.
- Vuoden 2015 ja 2016 aikana Oivalluksia eskarista! –hankkeessa on kehitetty esiopetusryhmissä koko kaupungin alueella tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntäviä toimintatapoja ja oppimisympäristöjä sekä vahvistettu varhaiskasvattajien mediapedagogista osaamista ja lasten monilukutaidon kehittymistä.

Opetusvirasto:

Tavoite on toteutunut hyvin.

Opettajille suunnattu Oppimisen kulttuurikalenteri Kultus.fi on uudistettu yhteistyössä opetusviraston kanssa ja sitä kehitetään jatkuvasti toimijoilta ja opettajilta saadun palautteen perusteella. Keväällä perustettiin opetusviraston ja kulttuuriasiainkeskuksen yhdessä koordinoima Kulttuurikasvatuksen foorumi, johon kutsuttiin Helsingin keskeisiä kulttuuritoimijoita. 2. luokkalaiset osallistuvat toisluokkalaisten taideretkeen.

25.1.2017

HKL:

HKL on toteuttanut yhteistyössä kaupungin kulttuuritoimen kanssa laajalle levittyviä ja helposti saavutettavissa olevia kulttuuritapahtumia joukkoliikennevälineissä sekä asemilla. Lisäksi se on omaehtoisesti tarjonnut tilojaan taiteilijoille sekä paikallisyhteisöille joukkoliikenteen asema- ja pysäkkialueiden elävöittämiseksi.

Kaupunginkirjasto:

Keskustakirjasto: Kv päätös rakentamisesta 1/2015, samalla Kv päätös että lähikirjastoja ei lakkauteta. Rakentaminen alkoi 2016 syksyllä. Strategiakaudella rakennettu kumppanuuksia, luotu palvelukonsepteja ml.digitaalinen palvelu, pohjustettu robotiikkaratkaisuja innovatiivisena hankintana. Uusia palveluja kuten kaupunkiverstasta testattu. Suunnittelun tuloksia hyödynnetty myös muissa kirjastoissa. Kansallinen ja kansainvälinen mediajulkisuus merkittävää.

Kulttuuripalveluita sähköisesti: Kirjaston, soten, kulken, NK:n, LIVin ja kanslian yhteisellä infonäyttöjärjestelmällä tiedotetaan ristiin, esim. kulttuuritapahtumista terveyskeskusten näytöille ja rokotuskampanjoista kirjastoissa. Kirjastoihin rakennettu e-lehtitablettipalvelu, lasten pelitabletteja, pelipiste yhdessä NK:n kanssa sekä kirjastotilassa lainattavien tabletien palvelu (Hublet). Turvatulostus otettu käyttöön; voi tulostaa turvallisesti kirjaston koneille myös kotoa.

Kaupunginmuseo:

Toukokuussa 2016 avattu uusi kaupunginmuseo on ollut strategisen kehittämisen kärki ja suuri panostus. Uuden museon avaaminen on ollut menestys: tavoitteena oli 200 000 kävijää ensimmäisenä vuonna, mutta tuo tavoite ylitettiin jo neljässä kuukaudessa ja joulukuussa kävijämäärä on jo yli 310 000. Tavoite ylittyi 157 %. Onnistuimme myös uusien yleisöjen tavoittamisessa asiakasymmärrystä ja -profilointia kehittämällä sekä niiden pohjalta uudelleen ajateltujen palveluiden ja sisältöjen tuottamisen kautta. Uusi museo edistää kaupungin vetovoimaa tarjotessaan myös matkailijoille kiinnostavan käyntikohteen historiallisen Helsingin nähtävyyksien ytimessä, Senaatintorin kulmalla. Matkailijoiden määrä on ollutkin merkittävä erityisesti kesäkuukausina ja joulukuussa, arviolta n. 30-40 % kävijöistä.

Asiakaspalaute on ollut kiittäväää ja mediajulkisuus ennennäkemätöntä ulkomaisia medioita myöten. Myös palkintoja ja tunnustuksia on jo saatu: museo oli ehdolla parhaaksi uudeksi eurooppalaiseksi museoksi Leading Culture Destinations (LCD Awards) -kilpailussa Lontoossa voittaneen Tate Modern Switch Housen ja hollantilaisen Museum Voorlindenin kanssa; Helsingin vammaisneuvosto myönsi saavutettavuuspalkinnon ja museon Lasten kaupunki valittiin myös Helsingin lapsiystävällisimmäksi paikaksi; vuoden lopulla museon lanseerauskampanja pääsi myös arvostetun ja kovatasoisen markkinointiviestintäkilpailun Effie Awardsien lyhyelle listalle *Tuotteet ja palvelut –sarjassa ja Bisneshaasteet-sarjassa*, palkinnot jaetaan 2017 tammikuussa.

Uuden museon aukiolotunteja on aiempaa enemmän, museo on avoinna joka päivä, arkisin klo 19:ään, mikä on parantanut palveluiden saavutettavuutta. Koululaisten ja leikki-ikäisten pääsyä on niin ikään helpotettu, koska aamutunnit ennen varsinaista aukioloaikaa on varattu ao. ryhmille opastuksia ja työpajoja varten.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Moniarvoisen Helsingin vahvistamista on toteutettu ottamalla kaupunkilaisten osallisuus keskeiseksi osaksi toimintaa ja palveluiden suunnittelua ja siten pyritty vastaamaan sosiaalisen erilaistumisen ja eriarvoistumisen haasteisiin. Vapaata pääsyä on jatkettu, jotta museo yhtenä kulttuuripalveluna on *kaikkien ulottuvilla*. Kokeilujen ja henkilökunnan koulutuksen kautta on parannettu valmiutta vuorovaikutukseen ja tasavertaisiin kohtaamisiin ihmisten kanssa sekä pyritty antamaan tilaa erilaisille identiteeteille ja kokemuksille. Myös näytelytoiminnassa on tarjottu moninaisia ja erilaisia näkökulmia kaupunkiin. Museon opetuspalvelut ja -osaaminen ovat mahdollistaneet kohdennettujen palvelujen tarjoamisen (esim. opastuksia ja työpajoja päiväkotikäisille, koululaisille, maahanmuuttajille ja ikääntyville).

Museon kehittämiskokonaisuuteen on liittynyt olennaisesti myös kokoelma- ja tutkimustoimintojen määrittely osana museon palveluita. Kaupunginmuseon ja taidemuseon yhteisen kokoelmakeskuksen toteutus 2015–2016 on ollut mittava hanke, joka tulee tehostamaan kokoelma- ja näyttelytyötä.

Strategiaohjelman keskeinen tavoite on ollut kokoelmien avaaminen verkon kautta (Kaupungin taide- ja museokokoelmat avataan avoimen datan hengessä kaikille nähtäväksi). Tavoite on toteutunut erittäin hyvin. Rajapinta Kansallisen digitaalisen kirjaston (KDK) Finna-hakupalveluun otettiin käyttöön vuonna 2014, ja kaupunginmuseo avasi palvelussa oman hakunäkymän. Kuvailutieto (metadata) tarjotaan Finnan kautta avoimena datana CC0-lisenssin mukaisesti. Aineiston julkaisulisenssiksi muutettiin kansainvälinen Creative Commons BY 4.0 -lisenssi. Ne ovat siis vapaasti käytössä ja muunneltavissa, mutta lisenssi edellyttää, että lähde ja tekijä mainitaan.

Avattujen aineistojen määrä karttuu jatkuvasti:

2014: 25 580 tallennetta

2015: 36 145 tallennetta

2016: 49 876 tallennetta (tilanne marraskuun lopussa) joista 43 877 valokuvaa, 5 810 kulttuurihistoriallisen kokoelman tallennetta, lisäksi taideteoksia ja rakennettuun kulttuuriperintöön liittyviä tiedostoja.

Finnassa tullaan julkaisemaan vaihteittain kaikki digitoitu kokoelma-aineisto, jonka voi lainsäädännön ja sopimusten puitteissa julkaista avoimessa tietoverkossa. Kaupunkilaiset voivat ladata palvelusta pieniresoluutioisia kuvia vapaasti käyttöönsä, ja niitä käytetäänkin runsaasti sosiaalisessa mediassa. Jatkossa tarjotaan yhä enemmän myös suuriresoluutioista kuvaa. Palvelu on lisännyt kokoelmien näkyvyyttä olennaisesti, erityisesti sosiaalisessa mediassa museon kuvia käytetään ja jaetaan huomattavan paljon. Se on tuonut Helsinki-kokoelmat kaupunkilaisten ulottuville, ja helpottaa olennaisesti kokoelmien tutkimus- ja ammattilaiskäyttöä.

Museon rakennusinventointien aineistot on strategiakaudella avattu Helsinki Region Infosharen (HRI) kautta kaikkien käyttöön.

HKL:

HKL on vuosina 2013-2016 järjestänyt yhteistyötä lukuisten taidetoimijoiden ja kulttuurintuottajien kanssa mahdollistamalla mm. esiintymisiä raitiovaunuissa, metroissa ja metroasemilla. HKL on tehnyt kaupungin kanssa yhteistyötä osallistamalla useisiin taidetapahtumiin yhteistyökumppanina ja avannut omia tilojaan eri toimijoiden ja tapahtumien ja näyttelyiden käyttöön. Avaamalla omat joukkoilikenvälineensä sekä tilansa taidetapahtumien

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

ja taiteilijoiden käyttöön HKL on tuonut taiteen osaksi joukkoliikennettä ja parantanut taiteen saavutettavuutta kaikille kaupunkilaisille.

Vuonna 2015 HKL toteutti koko vuoden kestäneen Taidelinja-ohjelmakokonaisuuden, jossa vuoden aikana toteutettiin noin 50 tapahtumakokonaisuutta HKL:n tiloissa ja kulkuvälineissä. Taidelinja-ohjelmakokonaisuuden osana toteutettiin mm. kirjastometro, jossa Helsingin kaupunginkirjasto toi viikoksi kirjaston yhteen metrovaunuun. Vuonna 2015 HKL ja HSL osallistuivat pääyhteistyökumppaneina IHME-nykyaidefestivaaliin, joka toi katusoittajat eri puolilta maailmaa lähes viikoksi Helsingin raitiovaunuihin.

HKL on tehnyt yhteistyötä Helsingin kaupunginmuseon kanssa antamalla useilta asemilta mainostilaa museolle sen näkyvyyden nostamiseksi sekä Yliopiston asemalta museon käyttöön vitriinitiloja niin mainostamiseen kuin näyttelytoimintaan. Myös Kampin asemalle on yhteistyössä HAMin kanssa tuotu esille taidetta ja lisätty tietoisuutta HAMin näyttelyistä pysyvän näyttelytilan kautta. Tilojen uusimisien yhteydessä HKL on toteuttanut prosenttiperiaatteen mukaisesti taidehankinnat tiloihinsa.

Tämän lisäksi HKL on tarjonnut näyttelytilaa asemiltaan muille taideyhteisöille sekä avannut taiteilijoiden käyttöön hetkellisesti tyhjiillään olleita tiloja mm. Hakaniemessä ja Herttoniemessä vuonna 2016.

Kaupunginorkesteri:

Helsingin kaupunginorkesteri tarjoaa Suomessa monipuolisimman klassisen musiikin tarjonnan. Orkesterin yleisötyö laajentaa ja monipuolistaa yleisöpohjaa.

Suomenkielinen työväenopisto:

Työväenopisto järjestää laajamittaisesti taiteeseen ja kädentaitoihin liittyvää opetusta eri puolilla Helsinkiä. Työväenopisto on lisännyt tanssin opetusta. Opiston ryhmien esitystoiminta tuo kulttuurista iloa paitsi esiintyjille myös katsojille ja kuulijoille.

Opisto aktivoi vertaisohjaajia ja järjestää vapaaehtoistyön kursseja. Opistolla on Kuntalaisten osallisuus työväenopistossa-hanke meneillään, jonka yhtenä tavoitteena on edistää opiskelijoiden osallisuutta taideaineiden kautta.

Osaavien ihmisten kaupunki

Opetusvirasto:

Koulujen uudet kieliohjelmat otettiin käyttöön uuden opetussuunnitelman yhteydessä. Kieliohjelma monipuolistui. Painotetun opetuksen verkkoa uudistettiin myös ja helsinkiläisillä on mahdollisuus valita monipuolisesti erilaisia painotuksia. Liikunnan osuutta lisättiin suuren kysynnän vuoksi.

Uudet opetussuunnitelmat ja digitalisaatio-ohjelma monipuolistavat ja rikastuttavat kaikkien koulujen opetusta ja mahdollistavat näin entistä laadukkaamman opetuksen kaikille oppilaille. Koulutuksellisessa tasa-arvohankkeessa on parannettu haastavilla alueilla sijaitsevien koulujen toimintaedellytyksiä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Marraskuussa järjestetty Oppimisen Fiesta kokosi yhteen koulutuksen ja kasvatuksen osajia erityisesti pks – seudulta mutta myös laajemmin.

Opetusvirasto tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia kaikille kaupunkilaisille, nuorille sekä aikuisille kouluttautua sekä lisätä omaa osaamistaan. Lukioiden erityistehtävät mahdollistavat huippuosaamisen kehittymisen lukio-opintojen aikana. Stadin ammattiopiston opiskelijat osallistuvat aktiivisesti ammattitaitokilpailuihin Suomessa, Euroopassa ja maailmanlaajuisesti. Helsingin kaupunki järjestää Taitaja2017-tapahtuman ammatillisen koulutuksen valtakunnallisena Suomi 100 vuotta –tapahtumana.

Palveluverkkotarkastelun kautta koulujen lukumäärä on vähentynyt ja tilankäyttö tehostunut. Koulutilojen laskennallista oppilasmäärää on kasvatettu strategiakaudella 10 %. Kaikissa rakennushankkeissa on koordinoitu eri hallintokuntien yhteiskäytön mahdollisuudet. Uusi opetussuunnitelma ja digitalisaatio mahdollistavat tilojen tehokkaamman käytön.

Eri hallintokuntien tilavarauksjärjestelmien yhteensopivuutta ja keskittämistä on kartoitettu. Tässä ei olla edistytty kovin paljon. Tilojen monipuolisen käytön tehostamista parantaisi koko kaupunkitason yhteinen tilanvarausjärjestelmä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

3. Toimiva Helsinki

Kaupunkisuunnitteluvirasto:

Toimivan Helsingin painopisteessä kaupunkisuunnittelussa on ollut seuraavat tavoitteet strategiakaudelle:

- Esikaupunkien keskuksista suunnitellaan kaupunkikeskustoja, joissa on sekoittunut kaupunkirakenne, kaupunkimainen ympäristö ja arjen palvelut.
- Katutilat ja muut julkiset paikat suunnitellaan viihtyisiksi siten, että ne luovat edellytykset hyvälle kaupunkielämälle, tapahtumille ja urbaanille liiketoiminnalle. Ajoneuvoliikenteen määrä, nopeus ja pysäköinti sekä elinkeinoelämää palveleva kaupunkijakelu suunnitellaan niin, että liikenteen aiheuttamat haittavaikutukset ihmisille ja toiminnoille vähenevät ja keskustojen vetovoima kasvaa.
- Helsinkiä kehitetään raideliikenteen verkostokaupunkina, jossa nykyisten ja suunniteltavien raideliikenteen solmukohtien ja asemien ympäristöistä suunnitellaan kaupunkikeskustoja, joissa rakentamista tiivistetään ja pysäköintiratkaisuja kehitetään.
- Kantakaupunkia laajennetaan muuttamalla moottoritiemäisiä ympäristöjä kaupunkimaiseksi. Kehitetään liikenneverkkoa niin, että tuetaan kaupungin tiivistymistä.
- Täydennysrakentamista edistetään kaikkialla kaupungin alueella.
- Kävely, pyöräily ja joukkoliikenne nostetaan kilpailukykyiseksi henkilöautoliikenteen kanssa kaikilla matkoilla ja matka-aikojen ennustettavuutta parannetaan. Joukkoliikenteen runkolinjastosta ja pyöräliikenteen runkoyhteysverkosta tehdään selkeä ja sujuva kokonaisuus.
- Toteutetaan liikkumisen kehittämissuunnitelman toimenpiteitä
- Osallistutaan ja vaikutetaan seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman ja maankäyttösuunnitelman laadintaan sekä valtakunnallisen liikennepolitiikan osa-alueiden koordinointiin.
- Kaupunkia suunnitellaan energiatehokkaan, kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteeseen tukeutuvan verkostokaupungin tavoitteiston mukaan. Kaupunkirakennetta tiivistämällä turvataan palveluiden hyvä saavutettavuus, vähennetään autoriippuvuutta ja ohjataan liikenteen kasvu kestäviin kulkutapoihin.
- Edistetään energiatehokasta rakentamista ja uusien energiateknologioiden käyttöön-ottoa. Suunnitelmissa huomioidaan myös rakennetun ympäristön elinkaari ja kokonaistaloudellisuus.
- Korttelialueiden sekä katu- ja puistoalueiden suunnittelussa varaudutaan sään ääri-ilmiöihin huomioimalla ratkaisuisissa tulvien torjunta, hulevesien hallinta sekä kaupunkivihreä ja ympäristön pienilmasto.
- Toteutetaan pysäköintipolitiikan strategisia linjauksia.
- Mahdollistetaan lähitulevaisuuden ja pitkän aikavälin edellytykset riittävälle asuntotuotannolle AM-ohjelman mukaisesti.
- Edistetään tiivistyvään kaupunkiin soveltuvien laadukkaiden asuntojen toteutustapoja ja rakentamista.
- Kaavoitetaan alueet siten, että myös kohtuuhintaiselle asumiselle on tarjolla tontteja eri puolella kaupunkia

Viraston arvio ko. kohdan strategiaohjelman tavoitteiden toteutumisesta ja vaikuttavuudesta: Virasto katsoo onnistuneensa hyvin.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566
Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Viraston merkittävin saavutus strategiakaudelle oli yleiskaavan valmistuminen. Virasto ylitti AM-ohjelman ja strategiaohjelman tavoitteet. Strategiakaudella valmistui uutta asuntokerrosalaa yhteensä 2 241 000 km² (muistutus- ja lausuntovaiheen kaavat), joka on noin 560 000 km²/vuosi. Täydennysrakentamisen osuus on ollut tästä 38 prosenttia.

Joukkoliikennettä on edistetty erityisesti raideliikenteen osalta. Raiteet luovat verkosto-kaupunkia ja liikennehankkeet on kytketty vahvasti maankäytönsuunnitteluun. Vaikutusarvioinneissa on huomioitu myös kaupunkitaloudelliset vaikutukset. Valtuusto hyväksyi kaksi merkittävää pikaraitiotieyhteyttä rakennettavaksi Helsinkiin. Raide-Jokerin osalta valmisteltiin hankesuunnitelma, hankearvio sekä kaavaohjelmoinnissa keskityttiin raide-jokerin varren täydennysrakentamiseen. Kruunusillat-hankkeelle tehtiin Laajasalon raitiotien yleisuunnitelma, suunniteltiin keskustan reittiä ja pääteasemaa sekä hyväksyttiin valtuustossa sillan asemakaava ja liikennesuunnitelma. Lisäksi edistettiin HSL:n tekemää raitioliikenteen ja runkobussien linjastosuunnitelmia. Raitiotieverkolle asetettiin tavoitteet ratikkaprojektin toimesta ja niitä edistettiin liikennesuunnitelmissa.

Uuden yleiskaavan (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) kaupunkirakennemalli on verkosto-kaupunki. Urbanit keskustat on nivottu toisiinsa tehokkaiden raideyhteyksien avulla. Laajentunut kantakaupunki on edelleen seudun pääkeskus. Kehä I:n sisäpuolella moottoriväylät voidaan muuttaa urbaaniksi kaupunkitilaksi, kaupunkibulevardeiksi ja laajentunut kantakaupunki toimii tehokkaan raideliikenteen varassa. Raideliikenneverkostoa tulevat täydentämään kaupunkibulevardeja pitkin liikennöivät pikaraitiotiet.

Pitkän aikavälin edellytykset riittävälle asuntotuotannolle on varmistettu. Yleiskaavan mitoituksen pohjana olleen väestönkasvun mahdollistamiseksi on olemassa olevan asemakaavavarannon, suunnitteilla ja rakenteilla olevien projektialueiden sekä Östersundomin suunnittelussa perustana olleen perustalta varmistettu, että asemakaavoitettavaksi on pitkällä aikavälillä vähintään noin 9 milj. k-m² uutta asuntokerrosalaa. Yleiskaavavarantoa on osoitettu noin kaksinkertainen määrä, jotta kun otetaan huomioon viiveet, kaavavarannon hukkautuminen pitkien kaavaprosessien eri vaiheissa ja se, ettei kaikilla alueilla osoitettua yleiskaavavarantoa pystytä syystä tai toisesta hyödyntämään täysimääräisesti, asuntorakentamisen edellytykset varmistetaan.

Kaupunginosat kehittyvät eloisina ja houkuttelevina

Kulttuurikeskus:

Kulttuurikeskuksessa pitkään kehitelty alueellisen osallistavan kulttuurityön malli saatiin käytäntöön. Taidelaitoksille suunnatulla kolmen vuoden ja runsaan miljoonan euron erillisrahoituksella ne toimivat nyt neljässä valitussa kaupunginosassa kehittäen sekä alueen elinvoimaa, asukkaiden kulttuurista ymmärrystä että omaa toimintaansa. Onnistuttu hyvin.

Taiteen perusopetus on kuntien harvoja lakisääteisiä kulttuuritehtäviä. Helsingissä annettua taiteen perusopetuksesta tehtiin kattava selvitys ja kehityssuunnitelma. Pysyvän ja hankerahoituksen saaminen ja opetushallituksen päätökset linjaavat miten toimenpiteitä voidaan viedä tekemiseksi. Työtä on tehty yhdessä ns. kuutoskuntien kanssa. Onnistuttu keskitasoisesti.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Lähiöprojektin kanssa on tehty kiinteää yhteistyötä, minkä seurauksena on syntynyt mm. nuoria osallistavaa koulu yhteistyöhön pohjaavaa Pulssi-toimintaa Malmin ja Kannelmäen alueille. Tämän yhteistyön rahallisesti merkittävin aikaansaannos on vasta suunnitelmien tasolla, kun Stoan pihan kehittämiseen varattua 1,1 miljoonaa euroa ei vielä olla päästy käyttämään. Onnistuttu hyvin.

Rakennusvirasto:

Valtuustokaudella on toiminut esteettömyysasioiden neuvottelukunta, jota koordinoidaan rakennusvirastosta. Sen tarkoituksena on edistää kaupungin esteettömyyslinjausten toteuttamista ja vastata niiden raportoinnista. Helsingin kaupunki on sijoittunut vuonna 2014 EU:n komission Esteetön kaupunki –kilpailussa (Access City Award) toiselle sijalle. Esteettömyyttä Helsingin kaupungin organisaatiossa on edistetty koulutuksin sekä vuotuisilla kehittämishankkeilla. Esteettömyys on sisällytetty rakennusviraston sisällä niin infra kuin toimitilojen ohjeistukseen ja toimintaan. Valtuustokaudella on päivitetty muun muassa katualueita koskevat tyyppi- ja ohjeistukset, esteettömät reitit paikkatietoon sekä esteettömyyttä edistäviä sisältöjä on sisällytetty rakentamistyön ohjeistukseen ja urakka-asiakirjoihin. Esteettömyys huomioidaan myös aluesuunnittelussa, linjauksissa ja kaavayhteistyössä.

Virastossa on uudistettu yleisten alueiden ohjelmaa ja siihen liittyviä toimintatapoja sekä kehitetty paikkatietomuotoista aluesuunnittelua palvelemaan yhä sujuvampaa prosessia. Aluesuunnitelmat on julkaistu karttavivussa, josta se on kaupunkilaisten tarkasteltavissa. Työn yhteydessä on määritelty myös asukkaiden aluesuunnitteluvaiheen vuorovaikutusprosessi. Lisäksi kaupunkitilaohjeen laadinta on käynnistynyt vuonna 2014 sekä aluesuunnitelmia toteutettu.

Katu- ja viheralueiden ylläpidon toimintatapaa on kehitetty pilotoimalla asukaspaneelin toimintaa ylläpidon urakoissa ensin vuonna 2014 Kontulassa ja Pakilassa vuonna 2015. Kontulan urakassa kokeiltiin myös osallistavaa budjetointia. Pilotoinnin perusteella menetelyä ei ole tarkoituksenmukaista laajentaa. Jatkossa testataan ”Kerro kantas”-palvelua, jossa ensimmäisenä testataan talvipöytätyön väylien kenttäraportointiyökalua.

Ylläpidon urakoiden laadunosoitusjärjestelmää on kehitetty. Vuonna 2015 kehitystyöhön otettiin mukaan muutamia kaupunkia ja tavoitteena on saada pilotoitua järjestelmää vuonna 2017 käytännön hankkeissa.

Rakennusviraston keskitettyyn asiakaspalveluun voi ilmoittaa ympäristössä olevista ongelmista, katujen ja puistojen hoidosta ja puhtaanapidosta yms. Jokainen vikailmoitus käsitellään ja tarvittaessa välitetään alueen ylläpitourakoitsijalle.

Virasto on kehittänyt toimintatapoja työmaiden haittojen vähentämiseksi. Haittojen hallintasuunnitelma vaaditaan kaivuulmoituksen liitteeksi, kun töitä suoritetaan keskeisillä ydinkeskustan kaupunginosien kaduilla. Haittojen hallinnan avuksi on kehitetty Haitaton-tarkastelu http://www.hel.fi/static/hkr/luvat/haitta_ohje.pdf

Tukkutori:

Toimiva Helsinki-osion osalta Teurastamon ja toriympäristöjen kehittäminen osaksi toimivaa ja viihtyisää kaupunkirakennetta on yksi Tukkutorin päätehtävistä. Tässä Tukkutori on monessa mukana ja erityisesti yli hallintokuntarajojen menevissä kehittämishankkeissa.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Tässä on mielestämme onnistuttu kohtuullisesti, mutta etenemisvauhti ja päätöksenteko etenevät turhan hitaasti.

Toisaalta Teurastamon osalta hankkeet ovat edistyneet hyvin ja yhteistyö mm kaupunkiviljelijöiden ja erilaisten tapahtumatuottajien kanssa lisää kiinnostusta kaupunkia kohtaan. Teurastamosta kehittyi toiminnallinen osa Kalasataman ja Etelä-Hermannin asuinalueille.

Kaupunginkirjasto:

Kirjastoja on käytetty mm. Ravintolapäivän tilana, häätilana ja ruokapiirin solmukohtana. Kalliossa ja Kirjasto 10:ssä 80% tapahtumista on käyttäjien organisoimia. Kirjastotilojen aukioloaikojen ulkopuolista käyttöä on lisätty tarjoamalla tilaa alueen järjestöjen käyttöön (Käpylä, Roihuvuori, Herttoniemi). Tiloja on myös avattu yksityishenkilöille ja ryhmille (Rikhardinkatu, Kallio).

Vallilassa toteutettu Kirjasto asukkaiden toiminnan tukena -projekti 2014-15. Hankkeessa tutkittiin kirjaston roolia kaupungin alueellisena kontaktipaikkana sekä testattiin, millaista lähitukea asukkaille voidaan tarjota. Tuloksena mm. useisiin kirjastoihin levinnyt Digitalkkari-toiminta. Maunula-talon suunnittelun yhteisöllistä toimintamallia sovelletaan jatkossa muuallakin (seuraavaksi Laajasalo, Herttoniemi). Lähiörahaston tukemassa Olkkari-projektissa (2013-2014) sovitettiin kirjastotiloja asukastilamaiseen käyttöön (Herttoniemi, Laajasalo, Pitäjänmäki, Malminkartano).

Kaupunginmuseo:

Museo on omalla työllään edistänyt alueiden ominaispiirteiden ja omaleimaisuuden säilymistä tuottamalla tietoa historiasta ja toimimalla kulttuuriympäristön asiantuntijaviranomaisena, annettujen lausuntojen ja muistioiden määrä vuositasolla on kasvanut noin 450:stä 650:een. Suunnitelmakaudella on myös tuotettu useita tätä tavoitetta edistäviä julkaisuja. Vaikutusten arviointi on haasteellisempaa, koska työn aikajänne on varsin pitkä, eikä toimivia seurantajärjestelmiä ole. Voi kuitenkin arvioida yleisesti, että museon asiantuntijatyöllä on kulttuuriympäristön kerroksellisuuden ja monipuolisuuden säilymisen kannalta vaikutusta niin maankäytön suunnittelussa kuin korjausrakentamisessa.

Asukkaiden vastuunoton vahvistamistavoitteeseen liittyen museo on strategiakaudella käynnistänyt Adoptoi monumentti -hankkeen, jossa kannustetaan ja perehdytetään vapaaehtoisia asukkaita hoitamaan ja huolehtimaan jostakin kulttuuriperintökohteesta alueellaan. Ensimmäisinä kohteina on ollut ensimmäisen maailmansodan aikaisia linnoitteita. Hanke on vasta alussa, joten arviointi on tehtävä vasta myöhemmin.

Kaupunginorkesteri:

Kaupunginorkesteri on kehittänyt kaupunginosatalojen kanssa yhteistoimintaa, mm. konserttien verkkolähetysten välittämistä suorana yleisölle sekä avoimia kamarimusiikkikonserttien kenraaliharjoituksia. Kaupunginosataloissa järjestettiin kummilapsikonsertteja strategiakaudella.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566
Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Att:

ATT toteuttaa tuotannossaan AM-ohjelman mukaista hallintamuotojakaumaa saamiensa tontinvarausten puitteissa. ATT toteuttaa myös erityisasumisen hankkeita SOTE-viraston tarpeisiin, sekä joitakin muita erityisryhmille suunnattuja hankkeita, esimerkiksi seniori-ikäisille. ATT toteuttaa kaupungin asemakaavoissa esitettyjä tavoitteita joiden tulkintaa testataan mm. alueryhmyöskentelyssä. Kumppanuuskaavoitushankkeissa osallistutaan kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavojen laatimiseen.

ATT:lla on käynnissä täydennysrakentamiseen soveltuva mallikerrostalohanke, MAKE-talo, joka on suunnitteluvaiheessa. ATT:n puukerrostalohanke Eskolantiellä tuli voittajaksi pohjoismaisessa vuokratalojen kilpailussa.

Asuntotuotantotoimistolla on merkittävä asema asuntorakentamisen toteuttamisessa Helsingissä. ATT:n tuotannon osuus vuosina 2012-2014 valmistuneista asunnoista oli 20,5 %.

Asuinhankeisiin toteutetaan viihtyisiä yhteistiloja ja vahvistetaan niiden liittymistä pihoihin ja katuihin. Arviomme mukaan hyvin toteutetut yhteistilat voivat luoda mahdollisuuksia yhteisöllisyyden kehittymiselle. Jatkossa tilojen joustavaan käyttöön liittyvät mahdollistavat käytännöt tulee ottaa aiempaa paremmin huomioon suunnittelu- ja toteutusratkaisuisissa. Näitä ovat mm. määrittelyt tilojen sijainnille niin, että ne ovat saavutettavia ja esim. ulosvuokrattavia, mikä johtaa myös lukituskäytäntöjen uudenkaltaisiin ratkaisuihin.

Suomenkielinen työväenopisto:

Työväenopiston toiminta lisää yhteisöllisyyttä ja eloisuutta Helsingin eri alueilla. Opisto on tuonut opetusta ja toimintaa kaupunkitilaan, kaduille ja puistoihin sekä alueen metsiin. Opisto on lisännyt opetusta alueilla, joissa on keskimääräistä enemmän huono-osaisuutta. Opiston Suomi100-vuotisjuhlavuoden teemana on Metsä meissä (2017).

Kaupunkirakenteen eheytyminen parantaa saavutettavuutta ja sujuvuutta

Ympäristökeskus:

Kaupunkilogistiikan kehittämisen ja koordinoinnin osalta tavoite ei ole riittävästi toteutunut. Kaupunkilogistiikassa on paljon potentiaalia kaupungin kuljetusten ja liikkumisen yhdistämisen ja optimoinnin kehittämiseksi, joka toisi mukanaan resurssitehokkuuden paranemisen niin ympäristö- kuin taloudellisestakin näkökulmasta. Myös tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota tähän.

Edistetään kestäväää liikkumista lisäämällä kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuutta liikenteestä. Tavoitteena on lisäys prosenttiyksiköllä vuosittain, 4 prosenttiyksikköä valtuustokauden aikana. Tavoite ei näytä toteutuvan valtuustokauden aikana (lähde esim. Helsingin ympäristötilasto). Ympäristökeskus on osallistunut tavoitteen toteuttamiseen mm. ilmansuojelusuunnitelman valmistelun kautta, joka pitää sisällään useita keinoja kestävien liikkumismuotojen edistämiseksi. Lisäksi ympäristökeskus on tukenut joidenkin virastojen kestävien liikkumissuunnitelmien valmistelua.

Rakennusvirasto:

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Pysäköinninvalvonta on kehittänyt valvonnan ja maksullisen pysäköinnin käytäntöjä ja palveluita. Kehittämistä on ohjannut Helsingin kaupungin pysäköintipolitiikka ja maksamisen kehittämissuunnitelmaa. Maksullisessa pysäköinnissä on kehitetty uusia maksutapoja, kuten kortti- ja mobiilimaksuja, sekä lisätty maksun yhteyteen on lisätty pakollinen rekisterinumero syöttö. Pysäköinnissä on pilotoitu sähköisiä pysäköintitunnuksia. Kaupungin pysäköintipolitiikkaa on pantu toimeen muun muassa laajentamalla asukas-pysäköintialuetta ja uudistamalla hinnoittelua.

Pysäköinninvalvonnan toimintatavoissa on otettu käyttöön järjestelmä, joka mahdollistaa pysäköinninvalvonnan tilannekuvan seurannan ja raportoinnin. Lisäksi on testattu uusia toimintatapoja muun muassa pilotoimalla konenäön hyödyntämistä katunäkymäaineiston datasta inventoimalla liikennemerkkejä, pysäköinninvalvonnassa on pilotoitu älylaseja, sähköisiä liikkumisvälineitä ja kamera-auton hyödyntämistä pysäköinninvalvonnassa.

Sähköisen liikenteen työryhmä on tuottanut latauspisteiden yleissuunnitelman ja latauspisteiden tyyppipiirustukset. Vuoden 2016 loppuun mennessä valmistuu sähköisen liikenteen työryhmän loppuraportti, jossa määritellään ja esitetään vaihtoehtoja, mahdollisuuksia ja reunaehtoja latauspisteiden toteuttamiseksi.

Viraston katumäärärahat priorisoidaan asuntotuotantotavoitteen saavuttamiseen sekä joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn hankkeisiin. Strategiakauden aikana pyöräilyn verkostotarkastelut on saatettu valmiiksi koko kaupungin osalta. Pyöräilyn edistämiseksi on pyöräilyvälien rakentamiseen ja niiden talvihoitoon osoitettu lisää rahoitusta. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoa parannetaan Baana -pääpyöräilyväylien verkostoa laajentamalla sekä yhteysparannuksilla.

Tärkeimpien pyöräilyväylien ylläpidon tasoa on nostettu ja talvipyöräilyn edellytyksiä parannettu. Tehostetussa talvihoidossa olevien pyöräilyn väylien määrää kasvatetaan vuosittain. Rakennusvirasto on toiminnassaan pyrkinyt edistämään matkaketjujen sujuvuutta ylläpidon keinoin.

Joukkoliikennehankkeista ratikkaprojekti on perustettu ja toimikausi päättyy valtuustokauden. Raitiotiehankeiden koordinoitiryhmä jatkaa toimintaansa vaikka ratikkaprojekti päättyy. Raide-jokerin toteutus on myös käynnistynyt valtion rahoitusosuuden varmistuttua.

Rakennusviraston on osallistunut uuden yleiskaavan valmisteluun ja yleiskaavan hyväksymisen yhteydessä perustettavan metsäisen suojeluverkoston suunnitteluun.

Rakennusvirasto on kehittänyt asiakaspalautteen käsittelyyn liittyvää prosessia viraston sisällä tehokkaammaksi. Virasto on ottanut käyttöön vuonna 2014 kaupungin palautejärjestelmän. Palautteiden käsittelytapaa ja luokittelua on kehitetty. Asiakaspalvelutapahtumat raportoidaan organisaation eri tasoilla ja lisäksi on kehitteillä asiakaspalveluun toimintoa mittaava mittaristo. Asiakaspalautteita hyödynnetään myös toiminnan kehittämisessä.

Viraston toimintatapojen kehittämiseksi on kiinnitetty huomiota tiedonhallinnan kehittämiseen. Vuonna 2015 on toteutettu tietohallinnon tilannekuva- selvitys, jonka perusteella on määritelty tiedon hankinnan, hallinnan ja jakamisen kehitysprojektit. Kehityshankkeita on toteutettu tarkoituksenmukaisessa laajuudessa. Tämän lisäksi on muodostettu kuva viraston kokonaisarkkitehtuurin tilasta laatimalla kypsyysarvio. Prosessien tehokkuutta on edis-

25.1.2017

tetty myös kehittämällä paikkatiedon hyödyntämistä toimintatavoissa mm. aluesuunnittelun kehittäminen paikkatietomuotoon.

HKL:

HKL:n kannalta merkittävimpiä Helsingin kaupunkirakennetta kehittäviä hankkeita strategiakaudella ovat olleet Raide-Jokeri sekä Laajasalon raitiotieyhteys (Kruunusillat), joiden toteuttamisesta tehtiin päätös vuonna 2016. HKL osallistui näiden hankkeiden valmisteluun aktiivisesti. HKL toimii Espoon ja Helsingin sopimuksen mukaisesti Raide-Jokerin toteuttajana sekä osallistuu Laajasalon raitiotien toteutukseen yhteistyössä HKR:n kanssa.

HKL on käynnistänyt Raide-Jokerin toteutuksen niin, että joukkoliikenneyhteydet rakennetaan oikea-aikaisesti täydennysrakentamiskohteiden houkuttelevuuden lisäämiseksi.

Strategiakaudella toteutettiin myös pienempiä, poikittaisliikenteen toimintaedellytyksiä parantavia hankkeita, kuten Paloheinän joukkoliikennetunneli sekä Kuusimiehentien joukkoliikennekatu.

Asukkaille sujuvat ja integroidut palvelut

Sosiaali- ja terveysvirasto:

Palvelujen uudistamisessa (perhekeskus, terveys- ja hyvinvointikeskus, monipuolinen palvelukeskus) palveluja kohdennetaan ja toteutetaan asiakkaiden tarpeiden mukaisesti ja kevyemmät asiointi- ja palvelutavat mahdollistavat resurssien kohdentamisen tarkoituksenmukaisesti enemmän palvelua tarvitseville.

Vuoden 2016 aikana on tehty sosiaali- ja terveyspalvelujen digisuunnitelma vuosille 2016 - 2018: Palvelujen uusi yhteys - digitalisaatio palvelujen uudistamisen tukena. Suunnitelmaa toteuttamalla tuetaan palvelujen uudistamista ja digitaalisten palvelujen toteuttamista. Vuoden 2016 aikana on jo toteutettu useita suunnitelman mukaisia projekteja, kuten sähköisen asioinnin lisäämistä, chat-palveluja, etälääkärikokeilu ja ohjelmistorobotiikkakokeiluja.

Uudet toimintamallin (mm. monitoimijaiset tiimit) pystyvät tuottamaan aiempaan paremmin asiakkaan tarvitsemia palvelukokonaisuuksia ns. yhden luokun periaatteella. Kaikissa palveluissa kootaan ja hyödynnetään asiakaspalautteita ja asiakaskokemuksia sekä hyödynnetään sosiaalisen raportoinnin tuottamaa tietoa palvelujen kehittämisessä.

Palvelusetelitoiminta on laajentunut edelleen mm. kotihoidossa yksityisissä palvelutaloissa asuville, jotka täyttävät kotihoidon palvelukriteerit. Sähköinen palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmä PSOP on otettu vaiheittain käyttöön.

Ikääntyneille on avattu uusi puhelinneuvonta, josta saa neuvontaa ja apua helposti yhdestä numerosta. Asumisneuvonnassa ja neuvolassa on otettu käyttöön chat- palvelu ja sosiaali-neuvonnan kehittämistyö on käynnistetty. Ympäri vuorokautinen terveysneuvonta (09 10023) siirtyi kaupungin omaksi toiminnaksi. Sote on mukana kansallisessa ODA-hankkeessa, jossa kehitetään mm. monimuotoisia sähköisiä neuvontapalveluja.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566
Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

On laadittu mielenterveysasiakkaiden Asumispalvelujen suunnitelma vuosille 2015-2016. Siinä on määritelty keskeytetyt toimenpiteet asumispalvelujen järjestämiseksi yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden ja Niemikotisäätiön kanssa. Psykiatrisessa sairaalassa on muutettu kaksi vuodeosastoa asumisvalmennusosastoiksi. Sairaalan ja laitosten henkilöstöresursseja on siirretty liikkuvaan avohoitoon (sairaalan tuottama ja keskuskeskukset), jolla voidaan ylläpitää asumiskykyä ja ehkäistä häättöjä. Brahen palvelutalo otetaan 2017 käyttöön, Y-säätiötä tullut 20 uutta tukiasuntoa. Virasto on mukana kaupungin Asunnottomuuden ennaltaehkäisytoimenpideohjelmassa 2016-2019.

On onnistuttu hyvin integroimaan asiakaskokemuskulma kaikkien palvelujen kehittämiseen. Asiakkaiden osallisuutta on lisätty merkittävästi monilla palvelukohtaisilla keinoilla. Parannettavaa on asiakastiedon systemaattisessa keräämisessä ja hyödyntämisessä samankaltaisesti kaikissa palveluissa.

Varhaiskasvatusvirasto:

Osuudessa on onnistuttu keskitasoisesti

Uudet päiväkodit ja isot peruskorjaukset

Tilankäytön muutosta ja uusia tilamitoituksia on tehostamisen lisäksi mietitty pedagogisista näkökulmista. On järjestetty laajasti tilat ja pedagogiikka -koulutusta sekä täsmennetty yhteisin keskusteluin tilojen käytön periaatteita. Tilankäyttöohjelmat on laadittu vuosittain osana talousarvioehdotuksen laadintaa. Vuosina 2013 ja 2014 kaikille päiväkodeille määriteltiin tilapaikat yhteisten periaatteiden mukaisesti. Tilapaikkojen täyttöä seurataan kuukausittain, tilat ovat tehokkaasti käytössä.

Tilakonseptit leikkipuistorakennuksille sekä päiväkodeille on laadittu yhteistyössä tilakeskuksen kanssa. Nämä toimivat rakentamisen suunnitteluohjeina.

Taulukossa 2 on esitetty tilakustannukset asiakasmäärään suhteutettuna ja tilojen pinta-alamäärä (h²) suhteessa asiakasmäärään (perusvuotena 2012)

- tilakustannukset asiakasmäärää kohden ovat nousseet strategiakauden aikana
- tilojen pinta-alamäärä suhteessa asiakasmäärään on laskenut vuosittain strategiakauden aikana

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

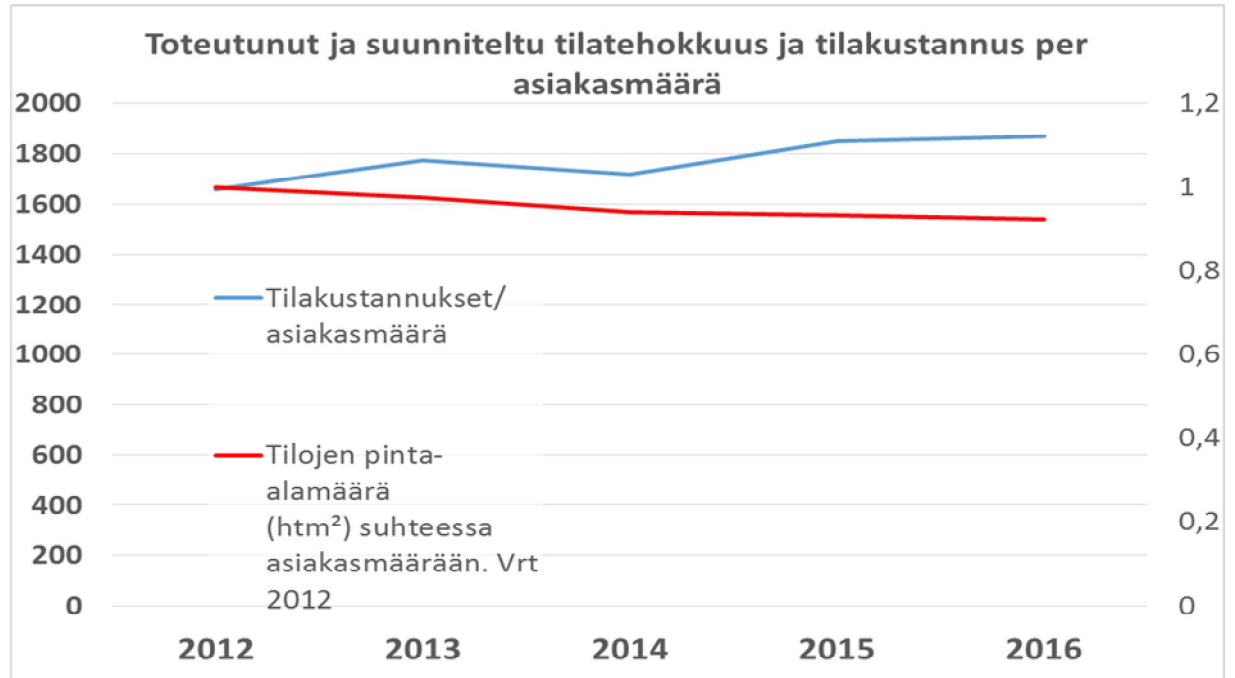
0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Taulukko 2. Toteutunut ja suunniteltu tilatehokkuus ja tilakustannus per asiakasmäärä (Lähde: Varhaiskasvatusviraston talousarvioehdotus 2017 - tilankäyttösuunnitelma)

Kulttuurikeskus:

Kaikkien kulttuurikeskuksen seitsemän kulttuuritalon internetsivut uusittiin mobiiliresponsiiviseksi. Onnistuttu keskitasoisesti.

Virasto on mukana neljässä monivirastoisessa alueellisessa kulttuurikeskuksessa. Itäkeskuksen Stoassa tehtiin nopean kehittämisen palvelumuotoiluprosessi, jonka tarkoitus oli sekä parantaa asiakaskokemusta että kehittää virastojen yhteistyön malleja. Parantamisen varaa.

Rakennusvirasto:

Ylläpidon kustannustason kehittymistä seurataan aktiivisesti osallistumalla vuosittain suurimpien kuntien ylläpidon kustannusvertailuun (KuVe) ja jatkamalla ylläpitokustannusten hankintavertailun (HaVe) tekemistä.

Kaupunginkirjasto:

Kirjasto on strategiakaudella siirtynyt kautta linjan soveltamaan menetelmiä, joilla selvitetään myös asukkaiden näkemyksiä palveluista ja niiden kehittämisestä. Mm. aukioloaikoja on muutettu näillä perusteilla. Kirjaston arvot konkretisoitiin yhdessä käyttäjien kanssa. Keskustelua Herttoniemen kirjaston parhaasta sijainnista käytiin asukkaiden kanssa so-messa. Osallistavat menetelmät ovat käytössä kaikissa remonttien ja uudisrakentamisten suunnitteluprosesseissa. Kirjastolla on pysyvä asiakasraati. Eri kanavista saatua palautteita käsitellään systemaattisesti. Strategiakauden lopussa ollaan tilanteessa, jossa toimintata-

25.1.2017

paa sovelletaan myös yksittäisissä kirjastoissa. Dokumentti 'Yhteiskehittäminen Helsingin kaupunginkirjastossa' hyväksyttiin v. 2016. Siihen on kirjattu kirjaston osallistamisen tavoitteita ja tapoja.

Osallistava budjetointi ollaan ottamassa yhä laajemmin käyttöön kirjaston aineistovalinnassa. Pilotteina 2014 alkaen mm. englanninkielisen aineisto, Jätkäsaaren Infokeskuksen ja kirjaston aineisto, nuorten aineistot ja pelit. V. 2017 alkaa keskustakirjaston ja kotimaisen tietokirjallisuuden osallistava valinta.

Testattu useita versioita palvelujen laajennetusta saatavuudesta: omatoimiaukiolo (Suomenlinna, Jakomäki, Roihuvuori, Käpylä), kylmäasemia (Kalasataman Konttikirjasto, Teurastamon lukukirjasto), Korjaamon omatoimikirjasto Töölön remontin aikana, Jätkäsaaren Infokeskus ja kirjasto. Omatoimiaukioloa laajennetaan sitä mukaa kuin kirjastojen remontit sen mahdollistavat.

Heikoimmassa asemassa oleville kirjasto on tärkeä palvelu. Kirjastoissa annetaan jatkuvaa neuvontaa e-asioinnissa. Kirjaston Asko-asiakastyöasemat tarjoavat pääsyn verkkoon ja sähköisiin palveluihin (esim. toimeentulotuki) niille, joilla ei ole muita mahdollisuuksia tietokoneen käyttöön. Yhteistyössä sotien kanssa on koulutettu sotien sähköisten palvelujen opastamista kirjastoissa. Käyttäjät saavat kirjastoissa viisi maksutonta kopiota neljännesvuosittain. Turvapaikanhakijoiden palvelutarveselvitys v. 2016. Tapahtumissa painotetaan tarjontaa lapsille koko kaupungin alueella. Kirjasto treenaa nuoria -hanke oli nuorisotakuuhanke (2015-16). ICT-opastusta senioreille yhteistyössä Enter ry:n kanssa.

Kaupunginmuseo:

Arvojohtamisella vahvistetaan asiakaslähtöistä palveluasennetta ja asiakkaan arvostamista. Hyödynnetään käyttäjälähtöistä palvelumuotoilua sekä parannetaan palvelumuotoilun osaamista.

Koko uuden kaupunginmuseon konseptin ja palveluiden suunnittelun lähtökohtana on ollut palvelumuotoilun työkalujen ja keinojen hyödyntäminen. Museo on tehnyt aktiivisesti yhteistyötä palvelumuotoiluyritysten kanssa, toteuttanut asiakaslähtöistä suunnittelua haastattelujen, asiakashavainnointien ja fokusryhmätyöpajojen kautta, luonut uuden konseptin kehittämistä ohjanneet motivaatioperusteiset asiakasprofiilit (ns. tähtiasiakkaat) ja palvelupolut; kokeillut yhteiskehittämishankkeita (mm. #Fläsäri-näyttely); testannut näyttelysisältöjä; perustanut asiakaspaneelin, jossa on yli 1100 jäsentä. Museon kokonaan uudenlaista asiakaspalveluasennetta varten henkilökunta on perehdytetty toteuttamaan museon brändiä asiakaskohtaamisessa.

Asiakastyytyväisyyden kokonaisarvosana uudessa museossa on kesän sadevesivahingon aiheuttamista toimintahäiriöistä riippumatta 4,34/5. Noin 90 % vastanneista suosittelisi uutta museota ystäväilleen.

Museon asiakaslähtöinen suunnittelu ja konseptointi on herättänyt kiinnostusta myös museo- ja kulttuurialan toimijoissa ja museota onkin vuoden mittaan esitelty sekä paikanpäällä että seminaareissa lukuisille kotimaisille ja ulkomaisille ammattilaisryhmille. Uusi tapa toimia ja kehittää museopalveluita on selvästi noussut innovatiiviseksi esikuvaksi museokentällä.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

HKL:

HKL:n tuottama metroliikenne on 100 % esteetöntä. Metroasemien perusparannusten yhteydessä toteutetaan esteettömyyttä parantavia uudistuksia, vuosina 2013-2016 aikana Siilitien ja Myllypuron metroasemilla esteettömyys huomioitiin opastusjärjestelmässä ja merkinnöissä.

HKL:n tuottamassa raitioliikenteessä esteettömien lähtöjen määrä on noussut viime vuosina ja nousee edelleen nopeasti uuden kaluston käyttöönoton myötä. Esteettömien lähtöjen toteumat: 79,1 % (2012), 84,3 % (2013), 86,3 % (2014), 87,4 % (2015). Vuoden 2016 luvut valmistuvat tammikuussa 2017. Raitiovaunupysäkeistä 29 % on täysin esteettömiä ja 84 % korotettuja. Uudet ja peruskorjattavat pysäkit pyritään toteuttamaan esteettöminä, mikäli kadun mitoitus sen mahdollistaa.

Esteettömyys on huomioitu HKL:n tavoiteohjelmassa 2016-2024. HKL on toiminut aktiivisesti esteettömyysasioiden neuvottelukunnassa. HKL osallistui rahoittajana vuonna 2016 Mway-hankkeeseen, jossa joukkoliikenteen esteettömyyttä kehitettiin moniaistisin menetelmin. Uusien Artic-raitiovaunujen esteettömyys on huomioitu suunnitteluvaiheessa. Ennen sarjatuotannon aloittamista (2015) järjestettiin käyttäjäkatselmuksia, joissa erityisryhmät pääsivät vaikuttamaan vaunun esteettömyyteen vaikuttaviin ratkaisuihin.

Kaupunginorkesteri:

Merkittävä osa orkesterin konserteista lähetetään verkkolähetyksinä, joita kaikki voivat seurata. Lisäksi verkossa tarjotaan klassiseen musiikkiin perehtymiseen tukimateriaalia, mm. opi kuuntelemaan klassista kurssi.

Att:

Myyntiorganisaatiota on vahvistettu ja prosesseja tarkastettu yhteistyökumppaneiden kanssa. Verrattuna strategiakauden alkuun, myyntiorganisaation asema on selkeämpi. Toimintatapoja on kehitetty ja napakoitettu.

Asuntotuotantotoimiston tuotannon tunnettuisuutta voitaisiin parantaa. Asuntotuotantotoimistolle laadittiin markkinointisuunnitelma. Suunnitelman tavoitteena on parantaa ATT:n tunnettuisuutta ja rakentaa positiivista imagoa.

Asiakkaille tarjotaan mahdollisuus teettää rakennusaikana lisä- ja muutostöitä ostamiinsa asuntoihin. Asuntotuotantotoimistolla on ohjeistus asukkaille tarjottavista lisä- ja muutostöistä. Merkittävää prosessin kehitystä ei ole tapahtunut, muttei huononemistakaan.

Laaditun markkinointisuunnitelman myötä on tarkoitus parantaa markkinoinnin kohdentamista valituille kohderyhmille. Tällä on tarkoitus vähentää vaikeasti markkinoitavien alueiden myyntiriskejä.

Rakennusvalvontavirasto:

Rakennusvalvontavirasto on kehittänyt valtuustokauden aikana aktiivisesti sähköistä asiakaspalvelua ja sähköistä lupaprosessia. Viraston päähankkeena valtuustokaudella on ollut Lupapiste.fi-hanke, jonka myötä koko rakennuslupaprosessi tulee muuttumaan sähköiseksi.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

si. Kyseessä on valtakunnallinen Ympäristöministeriön vetämä ja Solita Oy:n toteuttama hanke, jonka edistämiseksi ja palvelun toimivuuden kehittämiseksi asiakaslähtöiseksi Helsingin kaupungin rakennusvalvontavirastolla on ollut keskeinen rooli. Lupaprosessin sähköistämiseen on panostettu paljon ja siinä on onnistuttu hyvin.

Rakennusvalvontavirasto otti käyttöön viraston 6. kerroksessa toimivan Tellinki-palvelupisteen syksyllä 2012. Pisteessä saa sekä puhelimitse että henkilökohtaisella palvelulla yleisluontoista neuvontaa rakentamiseen ja rakentamisen luvitukseen liittyen. Pisteiden toimintaa on kehitetty jatkuvasti ja palaute asiakkailta on ollut hyvää. Tellinki on ollut viraston johdon ja työntekijöiden mielestä merkittävä edistysaskel asiakkaiden sujuvaan palveluun. Asiassa on onnistuttu hyvin ja parannus valtuustokauden alkuun on merkittävä.

Suomenkielinen työväenopisto:

Jatkokehitetään tietojärjestelmiä edelleen. Mm. sähköinen linkkimaksaminen on nykyisin käytössä. Ilmoittautumisessa 80 % tulee Ilmonet-järjestelmän kautta. Sähköiset palautejärjestelmät ovat käytössä.

Verkkoavoriihi toteutettiin keväällä 2016, mihin kyselyyn vastasi noin 2800 vastaajaa. Vastauksia hyödynnetään opetuksen kohdentamisessa ja kehittämisessä.

Kaupungin toiminta on kestävä, vaikuttavaa ja tehokasta

Stara:

Stara on saavuttanut asetetut energiansäästötavoitteet (toteutumatiiedot alla). Tavoitteen arvioidaan toteutuneen hyvin vuosina 2013 – 2015. Vuoden 2016 toteutumaa ei ole vielä saatavissa.

2016	Energiansäästötavoite on 10 % vuoden 2010 energiakulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet. Tavoitteeseen sisältyvät sähkön ja kaukolämmönkulutus. o Toteutuma ei vielä tiedossa
2015	Energiansäästötavoite on 8 % vuoden 2010 energiakulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet. Tavoitteeseen sisältyvät sähkön ja kaukolämmönkulutus. o Toteutuma noin 20 %
2014	Energiansäästötavoite on 6 % vuoden 2010 energiakulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet. Tavoitteeseen sisältyvät sähkön ja kaukolämmönkulutus. o Toteutuma noin 23,6 %
2013	Energiansäästötavoite on 4 % vuoden 2010 kokonaisenergiakulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet. o Toteutuma noin 25 %

25.1.2017

Stara saavutti hankinnoille asetetun ympäristökriteerin vuonna 2015 hankintapäätösten euromäärällä mitattuna, mutta lukumäärällä mitattuna tavoitetta ei saavutettu (toteutumatiiedot alla). Ympäristökriteerien määrä hankintaprosesseissa on kuitenkin lisääntynyt. Tavoitteen arvioidaan toteutuneen keskimääräisesti vuonna 2015. Vuoden 2016 toteutumaa ei ole vielä saatavissa.

2016 60 % Staran hankintaprosesseista sisältää ympäristökriteereitä.
o Toteutuma noin ei vielä tiedossa

2015 50 % Staran hankintaprosesseista sisältää ympäristökriteereitä.
o Toteutuma noin 34 % hankintapäätösten lukumäärästä
Toteutuma noin 72 % hankintapäätösten euromäärästä

Korkeasaari:

Korkeasaaren tehtävä on eläinlajien ja niiden elinympäristöjen suojeleminen, joten koko toiminta tukee tavoitetta kestävästä toiminnasta. Strategiakaudella tässä on onnistuttu seuraavasti:

- Korkeasaari sai Ekokompassi sertifikaatin. Strategiakaudella on kehitetty jätteiden keräystä ja hankittu aurinkopaneelit. Strategiakaudella alkoi hiilineutraali Korkeasaari projekti
- Korkeasaari on mukana EU Life -hankkeessa, jossa vahvistetaan metsäpeurojen kantaa Suomessa. Korkeasaareissa syntyi amurinleopardin pentu ja Korkeasaari on mukana lajin luontoonpalautushankkeessa.
- Luontokoulu sai uudet tilat ja toiminta tämän myötä vahvistui entisestään. Varhaiskasvatusviraston kerhotoiminta alkoi Korkeasaareissa.
- Korkeasaari on vahvistanut rooliaan kansainvälisessä yhteistyössä lajien ja ympäristön suojelussa. Korkeasaari sai maailman luonnonsuojelujärjestön IUCN:n jäsenyyden ja korkeasaarelaisia on entistä enemmän mukana kansainvälisissä eläintarhaverkoissa

Kehitettävää on edelleen

- Korkeasaaren roolia lajien suojelutyössä tulee vahvistaa edelleen esimerkiksi osallistamalla tutkimus- ja suojeluhankkeisiin

Lajivalinnoissa täytyy entistä vahvemmin painottaa uhanalaisten lajien suojeleminen

Ympäristökeskus:

Ympäristökriteerien käyttöä on lisätty selvästi kaupungin hankinnoissa. Sen sijaan kaavoituksessa tilanne ei ole yhtä selkeä. Uuden yleiskaavan yhtenä tavoitteena on tukea kaupungin yleisiä ilmasto- ja päästövähennystavoitteita, mutta kriteerejä kaupunkirakenteen energiatehokkuuden muutoksen seurantaan ei toistaiseksi ole määritetty.

Päästötavoite -30 % tulee todennäköisesti toteutumaan, sillä toteutuma oli jo -25 % vuonna 2015. Hela Oy:n kehitysohjelman sekä valtion ohjauskeinojen seurauksena voi päästöjen alenema olla vuonna 2020 noin 40 prosenttia vuoteen 1990 verrattuna. Kaupunginjohtajan asettamalle ilmastotyöryhmälle on annettu tehtäväksi laatia ehdotus kaupungin tarkennetuiksi ilmastotavoitteiksi ja hiilineutraalisuuden tavoitevuodeksi uutta kaupungin strategiaohjelmaa varten.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Energiansäästöneuvottelukunta on aktiivisesti edistänyt energiansäästöä eri keinoin. Ympäristökeskus on myös lisännyt hallintokuntien valmiuksia tehokkaaseen energiankäyttöön mm. ympäristöjohtamisen valmennuksilla ja ekotukitoiminnan tukemisella. Kaupungin oman toiminnan energiansäästötavoite (-9 %) (KETS 2005-2016) ylittyy reilusti. Kuitenkin vain muutama hallintokunta asetti valtuustokauden aikana sitovan talousarviotavoitteen energiansäästölle eikä energiankulutuksen hallintokuntakohtainen seuranta ole ollut mahdollista läheskään kaikissa virastoissa/laitoksissa. Kaupungin omistamien asuinrakennusten energiansäästötavoitetta (-7 %) (VAETS 2010-2016) ei todennäköisesti tulla saavutamaan.

Rakennusvirasto:

Kaivumaiden hyödyntämisen kehittämisohjelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 7.1.2015. Kaivumaiden hyödyntämistä on kehitetty tämän jälkeen muun muassa laatimalla massahankeissa massataulukot, prosessoimalla hyötykäyttökohteita, koordinoimalla esirakentamis- ja infrahankeita sekä edistämällä kehittämishankkeita. Kaivumaiden hyödyntämisen tavoite on ollut viraston sitovana tavoitteena. Toiminta on vakiintunutta ja resurssitehokkuudessa on päästy hyviin tuloksiin. Vuoden 2015 aikana kaivumassojen hyötykäytöllä eli kuljetuksia vähentämällä säästettiin 4,88 miljoonaa tonnikielometriä ja 2,1 miljoonaa litraa polttoainetta, joka vastaa 5 175 CO₂e tonnia.

Lisäksi on laadittu purkumateriaalien hyötykäytön (betoni, tiili ja asfaltti) sekä betonimurskeen hyödyntämisen ohjeistus, jota on myös sovellettu useammassa käytännön kohteessa.

Keväällä 2015 käynnistyi kuntatekniikkasopimuksen puitteissa hulevesisopimusprojekti, jossa Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen sopivat HSY:n kanssa hulevesien hallintaa koskevista keskinäisistä vastuista. Hulevesisopimuksen on tarkoitus valmistua vuoden 2017 loppuun mennessä. Yhtäaikaisesti tehdään myös sekaviemäröintialueen hulevesisopimus.

Osana ilmastonmuutokseen sopeutumista rakennusvirasto on osallistunut muun muassa hulevesien käsittelyä kehittävään pilottihankkeeseen tarjoamalla asiantuntijapanoksen lisäksi pilottikohteita (esim. Storm Filter –projekti ja Citywater EU). Virasto on ollut mukana päivittämässä Helsingin kaupungin hulevesistrategiaa. Hulevesistrategian pilottihankkeena olevan Kuninkaantammen puistorakentaminen on käynnistynyt hulevesienhallintasuunnitelman mukaisesti.

Strategiakaudella on laadittu kasvien käytön linjaus ja kaupunkipuustrategia. Lisäksi on pyritty ehkäisemään vieraslajien leviämistä. Puistokasvien ja kaupunkipuiden lajivalikoimaa on laajennettu sopimaan paremmin muuttuviin ilmasto-oloihin ja ehkäistään vieraslajien leviämistä.

HKR – Rakennuttaja toimii koko kaupungin energiatehokkuusasioiden asiantuntijana ja on koordinoinut energiansäästöneuvottelukunnan toimintaa valtuustokauden aikana. Energiansäästöneuvottelukunnan vuotuisen toimintaan strategiakauden aikana kuuluu asettaa virastoille vuotuinen energiansäästötavoite osaksi talousarvio-ohjetta. Lisäksi neuvottelukunta lähettää vuosittain alkuvuodesta hallintokuntiin kirjeitse ohjeen energiansäästötavoitteiden asettamisesta talousarvioehdotuksen laadinnan yhteydessä seuraavalle vuodelle. Rakennusvirasto avustaa hallintokuntia energiansäästösuunnitelmien laatimisessa. Lisäksi

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

rakennusvirasto on asettanut vuotuisesti oman toiminnan energiansäästötoimenpiteet energiansäästötavoitteeseen pääsemiseksi.

Energiansäästön osalta rakennusvirasto on kehittänyt toimintaansa. Yleisten alueiden ja kiinteistöjen suunnittelussa ja rakentamisessa energiatehokkuustoimia voidaan tehdä suunnitteluratkaisuissa, rakentamisen käytäntöjä kehittämällä ja ajoittamalla, sekä urakkakilpailutuksissa kannustamalla energiatehokkaisiin toimintatapoihin tai materiaalivalintoihin. Ulkovalaistuksen energiatehokkuutta on parannettu vaihtamalla vanhoja lamppeja energiatehokkaampiin. Lisäksi on laadittu selvitys Helsinki LED -hankkeen aikataulusta ja kustannuksista.

Vuonna 2016 on käynnistetty tilarakentamisen LVIA- suunnitteluohjeiden integrointi yhdeksi suunnitteluohjekokonaisuudeksi, sisältäen myös lähes nollaenergiarakentamisen ohjeet. Tavoitteena on parempi kokonaisuuden hallinta. Ohjeita hyödynnetään laajasti myös kaupungin ulkopuolella, jolloin niiden vaikuttavuus on paljon laajempi. Rakennusviraston toimesta hankkeissa on tehty energiamanagerointia, jonka tavoitteena on muun muassa ohjeiden noudattamisen valvonta, tavoitteiden asettaminen ja niiden toteutumisen seuranta hankkeen edetessä.

Att:

ATT on osallistunut elinkeinopalvelun käynnistämään asuntorakentamisen Kestävän kehityksen ohjelmatyöhön. Työn kuluessa on tarkoitus laatia asuntorakentamiseen ja ylläpitoon toimenpideohjelma Kestävän kehityksen edistämiseksi. Ohjelmatyön käynnistäminen on ollut hidasta eikä liiketoimintaa varten tarkoitettua innovaatioalustaa ole vielä päästy toteuttamaan. Ohjelmatyön avulla on kuitenkin mahdollista luoda selkeä kehityssuunnitelma ja napakoittaa hallintokuntien välistä yhteistyötä.

Strategiakauden alussa asuntotuotantotoimisto käytti energialuokitukseen perustuvaa kriteeriä, elinkaarikustannuksia ja hiilijalanjälkilaskelmia Eskolantien puukerrostalohankkeiden urakkakilpailutuksessa eräinä laatukriteereinä. Kriteereillä voidaan kannustaa yhteistyökumppaneita haluttujen osaamisten kehittämiseen. Tällaisten ohjaavien kriteereiden käyttö on ollut vain vähäistä.

Asuntotuotantotoimisto on kehittänyt Kalasataman tontinluovutusehtojen täyttämiseksi älykään kiinteistöautomaation konseptin. Konseptiin sisältyy käyttäjälähtöisiä älykkäitä energianohjauspalveluita.

Asuntotuotantotoimisto noudattaa Kalasataman alueella tontinluovutusehtojen vaatimuksia. Älykkäät energianohjausmenetelmät ja sähköautoihin varautumisen konseptityö on valmis-teilla. Ensi vaiheessa työn tuloksena syntyy konseptimalli älykkääseen energiakulutuksen seurannan tekniseen ja liiketoiminnalliseen toteuttamiseen. Työn eteneminen on ollut uraa uurtavaa ja uutta liiketoimintaa luovaa. Konseptityöllä voidaan ohjata myös muiden alueella toimivien ratkaisujen kehittämiseen. Tarkoitus on antaa konsepti myös muiden toimijoiden käyttöön. Näin siksi, että toimintaa synnyttävällä palvelulla tulee olla riittävästi käyttäjiä, jotta palvelusta tulee kannattavaa ja elinkelpoista.

ATT on selvittänyt Hekan, Helenin ja energiakonsultin kanssa yhteistyössä Hekan kiinteistö-kannan aurinkoenergian hyödyntämispotentiaalin. Selvityksen perusteella on ryhdytty toteuttamaan aurinkosähköjärjestelmiä valikoituihin uudis- ja peruskorjauskohteisiin.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Kaupungin oma näkemys kiinteistökannan tilasta paranee ja syvenee. Työ on ollut vaikuttavaa. ATT on toteuttanut joihinkin kohteisiin viherkattoja. Kuninkaantammessa on hankkeita, joissa on erityisesti huomioitu hulevesien käsittely.

Asuntotuotantotoimisto osallistui viherkattolinjausten tekemiseen. Linjaukset hyväksyttiin strategiakauden päätteeksi. Viherkattojen rakentamisosaaminen vaatii vielä osaamispotentiaalin kehittämistä. Hulevesisuunnittelu on vakiinnuttanut paikkansa rakentamisprosessissa.

Rakennusvalvontavirasto:

Kaupunginvaltuuston hyväksymä, rakennusvalvontaviraston valmisteleva rakennusvalvontataksa myöntää 20-30% alennukset rakennuslupamaksuista mikäli lupakohde täyttää tietyt rakennuksen energiakulutukseen liitetyt vaatimukset. Tällä on pyritty edistämään kestävä kehityksen mukaista rakentamista. Rakennusvalvontavirasto on pyrkinyt aktiivisesti edistämään energiatehokasta rakentamista. Toistaiseksi taksan alennuskriteerit täyttävä energiatehokas rakentaminen edustaa hyvin pientä osaa koko rakennuslupamassasta. Tarkkaa prosenttia ei nykyisestä ohjelmasta ole saatavissa. Energiatehokkaan rakentamisen edistäminen on valtuustokaudella ottanut suuria edistysaskelaita mutta lisäkeinoja ns. matala-energiatalojen yleistymiseksi tulee pohtia.

Monipuolisia asumisvaihtoehtoja kasvavassa kaupungissa

Att:

Asuntotuotantotoimisto on vuonna 2016 Facta-tietokannan mukaan käynnistänyt 1522 uudisasunnon rakennustyöt. Strategiakauden alussa käynnistyneiden rakennustöiden 4v keskiarvo oli 877 asuntoa, kun se strategiakauden lopulla on jo 902 asuntoa. Kauden viimeisimmän vuoden rakennustöiden aloitusten määrä (1522 as.) ylittää takautuvasti lasketun 4v:n keskiarvon selkeästi. Rakentamisvolyymit ovat nousussa.

Solmittujen urakkasopimusten mukaan laskettuna tuotantomäärien nousu on tätäkin voimakkaampaa: vuosien 2013-2015 käynnistämispäätösten vuositasosta 815- 897, vuoden 2016 käynnistämispäätösten 4v:n keskiarvo nousi lähes 1050 asuntoon (1046).

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

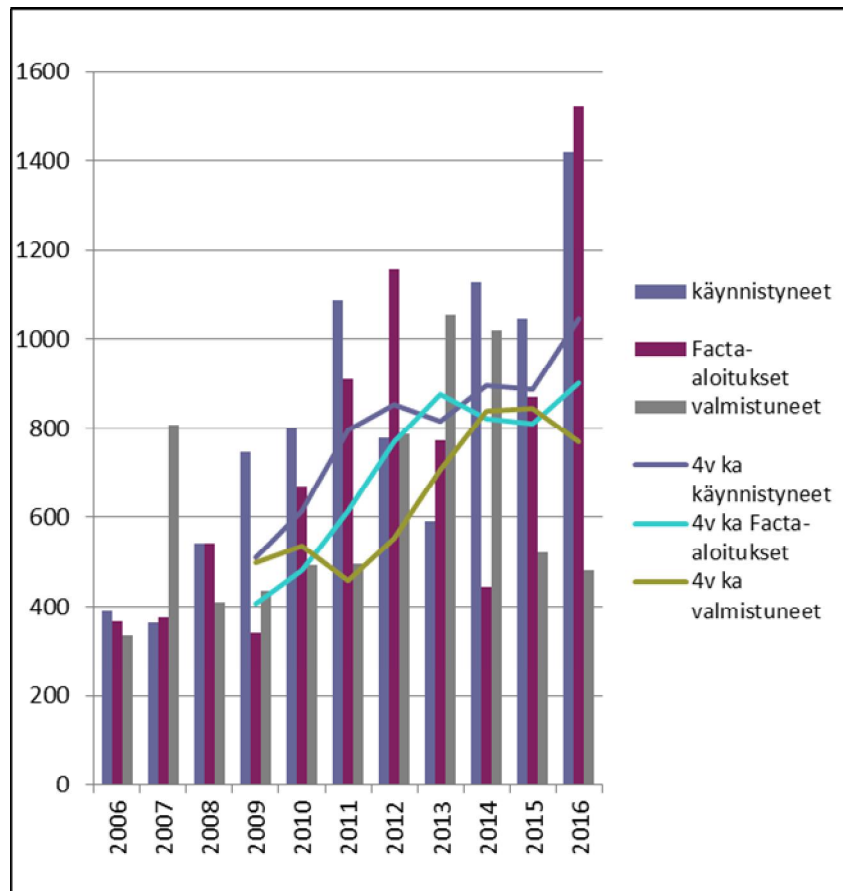
Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Asuntotuotantotoimisto noudattaa tuotannossaan AM-ohjelman linjauksia, joita ovat mm. asuntojen hallintomuotojakauma ja esteettömyys.

Asuntotuotantotoimisto on toteuttanut Kalasatamaan autopaikattoman ja Jätkäsaaren vähäautoisen korttelin. Vähäautoisessa korttelissa autopaikat myytiin asunto-osakkeisiin sidottuina. Autopaikattoman korttelin käyttökokemuksia selvitettiin Pro Gradu-työllä. Vähäautoisen korttelin kokemuksia kysyttiin asukkaille suunnatulla kyselyllä. Kohteista on laadittu Kehittyvä kerrostalo -raportointia.

Työ on ollut vaikuttavaa. Saatuja tuloksia on hyödynnetty poikkihallinnollisesti kaupungin autopaikkannormien kehittämisessä.

Asuntotuotanto on toteuttanut kaupunkimaisia pientaloja Myllypuron puukaupunkialueelle.

Strategiaohjelmakaudella ATT:lla on ollut kolme Kehittyvä kerrostalo -hanketta: Kalasataman autopaikatontin kortteli täydentyi vuonna 2013 valmistuneella vapaarahoitteisella Hitas-kohteella AsOy Helsingin Studio. Kohde on esimerkki uusloft-tyyppisestä tuotannosta, jossa on tavoiteltu tilantuntua, karheutta ja suurempaa valinnanmahdollisuutta tilajärjestelyjen osalta. Myös tähän kohteeseen toteutettiin tavanomaista runsaammat polkupyörien säilytystilat.

Jätkäsaaren ATT toteutti vähäautoisen korttelin, johon toteutettiin kaksi vapaarahoitteista hitas-yhtiötä: AsOy Helsingin Tynniemi ja AsOy Helsingin Marco Polo. Kehittämishank-

25.1.2017

keessa tutkittiin autopaikkojen kustannusten eriyttämistä asuntojen myynnin yhteydessä. Jätkäsaaren kortteli sijaitsee hyvien joukkoliikenneyhteyksien päässä. Kokeilun toteuttamiseksi toteutettiin kaavan vaatimista autopaikoista noin 65 %. Autopaikkojen hallintaoikeus sidottiin nimettyihin asuntoihin.

Asuntotuotantotoimisto on kehittänyt tuotannossaan puurakentamista (Pukinmäen puukerrostalot, Jätkäsaaren WoodCity kortteli, Myllypuro) , energiatehokkuutta (koko tuotanto), erilaisille kohderyhmille kohdennettuja asuntoja (urbaanit pienperheet, Heka Kalasatama Antareksenkatu 3), uusloft (AsOy Helsingin Studio), kumppanuuskaavoituksen ja KVR-urakoitine avulla monipuolisia rakennusratkaisuja (Vuokkiniementien alue) vain joitakin mainitaksemme. ATT on toteuttanut puurakentamishankkeita Pukinmäkeen, Jätkäsaaren ja Myllypuroon.

Pukinmäen puukerrostaloista saadut kokemukset voidaan hyödyntää seuraavien hankkeiden toteuttamisessa. Jätkäsaaren WoodCity-korttelin rakenteille saaminen on kestänyt kauan.

Vaikuttavuudeltaan kahden puukerrostalokohteen ja yhden kaupunkimaisen puurakenteisen pientaloalueen rakentaminen on keskinkertaista. Hankkeiden toteuttaminen lisää puurakennuttamisen ja puurakentamisen osaajia, mutta jatkuvuuden varmistamiseksi tämä ei vielä riitä.

Asuntotuotantotoimisto on noudattanut rakentamisessa tontinvarauksessa asetettuja energiatehokkuusvaatimuksia. Eskolantien puukerrostalokohteiden SR-kilpailussa energiatehokkuutta on käytetty yhtenä vertailuperusteena.

Vuonna 2015 valmistuneiden uudisrakennushankkeiden E-luku vaihteli välillä 108-119 kWh/m², ollen keskimäärin 113 kWh/m². Vuosina 2014-2016 on käytetty v. 2013 luokitusta ja saavutettu E-luku on vaihdellut C:stä E:hen E-luvun parannuksen ollessa keskimäärin 25 %.

ATT noudattaa esteettömyysmääräyksiä tuotannossaan kaikilla alueilla. Ympäristöministeriön esteettömyysmääräykset on määrä uusia. Uudet määräysluonnokset olivat lausunnolla kesällä ja uusittuja määräyksiä odotetaan piakkoin. Määräysluonnoksissa suhtautuminen esteettömyysvaatimukseen on lievempää pientalojen osalta, mutta erityisasumisen osalta määräystaso osin tiukkenee. Vaatimukset kohdistetaan jatkossa tilojen eikä kiinteistöjen käyttötarkoitusten mukaan.

Rakennusvirasto:

Rakennusvirasto on yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa kehittänyt asuntotuotannon prosessin sujuvoittamista. Tavoitteena on ollut, että katusuunnittelua tehdään kaavoitusprosessin kanssa rinnan aina kun mahdollista. Lisäksi asuntotuotannon sujuvoittaminen on ollut viraston sitovana tavoitteena vuodesta 2016 alkaen.

Rakennusvalvontavirasto:

Rakennusvalvontavirasto on yhteistyökumppaneidensa kanssa lanseerannut sekä ”Helsinki-pientalon”, että ”Helsinki-kerrostalon”. Helsinki-pientaloja on toteutettu eri puolille pääkaupunkiseutua lukuisia ja ensimmäisten Helsinki-kerrostalojen rakennustöiden odotetaan

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

käynnistyvän kevään 2017 aikana. Myös ns. Townhouse-talojen toteuttamisessa on rakennusvalvonnan lupakäsittelijöiden sekä työmaa-aikaisen valvonnan edustus ollut mukana hankkeiden koko lupa- ja rakentamisprosessin ajan normaalia tarkemmalla panostuksella, minkä seurauksena kokonaan uuden talotyyppistön rakentamista on olennaisesti sujuvoitettu. Toteutuksia on tehty Jätkäsaareen ja Kalasatamaan. Tässä virasto on onnistunut hyvin.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

4. Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Kaupunginkanslia:

Strategiaohjelman talous- ja tuottavuustavoitteiden toteutuminen esitellään valtuustoseminaarissa vuoden 2016 tietojen valmistuttua.

Sosiaali- ja terveysvirasto:

Sosiaali- ja terveystalouden talousarvion pitävyys ja maltillinen kustannuskehitys on edennyt hyvään suuntaan strategiakaudella 2013 - 2016. Toiminnan laatua seurataan laajasti eri menetelmin. Kehitettävää on edelleen kerättävän laatutiedon kokoamisessa ja jakamisessa avoimesti kaikkien käyttöön ja tehtyjen kehittämistoimenpiteiden seurannassa. Sähköisiä palveluja on lisätty merkittävästi ja onnistuneesti.

Kaupunkisuunnitteluvirasto:

Tasapainoisen talouden ja hyvän johtamisen painopisteessä kaupunkisuunnittelussa on ollut seuraavat tavoitteet strategiakaudelle:

- Tuottavuus paranee prosesseja uudelleen muotoilemalla ja sujuvoittamalla.
- Merkittävistä kaavoitus- ja liikennesuunnitteluhankkeista tehdään laajennetut taloudellisuus- ja elinkeinovaikutusten arvioinnit.
- Liikennejärjestelmän suunnittelua ja liikennehankkeiden arviointia kehitetään niin, että otetaan huomioon maankäyttövaikutukset ja kaupungin toiminnalliset tarpeet. Liikennehankkeiden osalta muodostetaan ja ylläpidetään rahoitukseltaan realistista pitkän aikavälin toimenpideohjelmaa.
- Johtaminen on osaavaa, vastuullista, osallistavaa ja tuloksellista.
- Hyvinvoiva henkilöstö on tavoitteiden toteuttamisen edellytys. Yhdessä tekemisen toimintakulttuuria kehitetään.
- Osaamista johdetaan strategisten painopisteiden suuntaisesti. Osaamisen siirtämisellä ja jakamisella tuetaan tulostavoitteiden toteutumista sekä esimiesten jaksamista.
- Seutu- ja viranomaisyhteistyöllä parannetaan yhteisten tavoitteiden toteuttamismahdollisuuksia
- Hyödynnetään sähköisiä vuorovaikutuskanavia ja sosiaalista mediaa.
- Avataan Ksv:n tietovarastoja suunnitelmallisesti yhteistyökumppaneille ja kuntalaisille (avoin data).

Viraston arvio ko. kohdan strategiaohjelman tavoitteiden toteutumisesta ja vaikuttavuudesta: Virasto katsoo onnistuneensa hyvin.

Virasto on panostanut strategiakaudelle erityisesti kaavojen ja suunnitelmien taloudellisten vaikutusten arviointiin (mm. valmistunut kaavatalouden ja investointien kustannuskartta), prosessien sujuvoittamiseen (valmistunut mm. Laatumatriisi) ja tiedolla johtamisen kulttuuriin (valmistunut Johdon portaali ja asiakastutkimusmittaristo). Jaettu johtajuus on edistänyt yhdessä tekemisen kulttuuria. Edelleen kehitettävään on johtamisen kehittämisen arvioinnissa ja seurantamittareiden työstämisessä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Talous tasapainottuu ja tuottavuus paranee

Sosiaali- ja terveystalouden virasto:

Sosiaali- ja terveystalouden talousarvion pitävyys ja maltillinen kustannuskehitys on edennyt hyvään suuntaan strategiakaudella 2013 – 2016.

Kaupungin vuosien 2013 - 2016 strategiaohjelman mukaan käyttömenojen reaalisuus pidetään asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisella.

Sosiaali- ja terveystalouden talousarviokokohdalla (ilman työmarkkinatukea) asukasmäärään suhteutettu menojen reaalisuus ajanjaksolla 2013 - 2016 oli negatiivinen. Vuoden 2016 toteutunut asukaskohtainen reaalkustannus oli 2,5 % pienempi kuin vuoden 2013 kustannus. Kaupungin strategiaohjelman mukaisesta yhden prosentin vuosittaisesta tuottavuustavoitteesta on kyetty toteuttamaan noin 2/3. Noin puolet toteutumatta jääneestä (1/3) tuottavuustavoitteesta selittyy vastaanottokeskusten lisäkustannuksilla vuosina 2015 ja 2016.

Sosiaali- ja terveystalouden kokonaismenojen kehitys oli myös myönteinen, toteutuneen asukaskohtaisen reaalkustannuksen muutoksen ollessa -1,6 % ajanjaksolla 2013 - 2016. Viraston kokonaismenot sisältävät myös HUSin, työllisyyden hoidon sekä toimeentulotuen menot. Eroa sosiaali- ja terveystalouden menoihin syntyi strategiakauden ensimmäisinä vuosina erityisesti toimeentulotuen ja HUSin menojen kehityksessä

Opetustalouden virasto:

Opetustalouden toiminnan tuottavuus on parantunut strategiakaudella. Ilman tilavuokria perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen reaalisuus (eli hintatason nousun huomioiden) yksikkökustannukset ovat selvästi laskeneet ja lukiokoulutuksen yksikkökustannukset pysyneet samalla tasolla vuodesta 2013 vuoteen 2016. Tilavuokratkin huomioiden perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen yksikkökustannukset ovat laskeneet reaalisesti. Tilankäyttöä on tehostettu.

Taloushallintopalvelu:

Taloushallintopalvelu –liikelaitoksen strategiset tavoitteet on johdettu kohdasta tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen. Talpan strategiakauden tavoitteena olivat kilpailukyky, kumppanuus, tehokkaat ja laadukkaat prosessit sekä osaava ja motivoitunut henkilöstö. Strategian toteutuminen todennettiin mm. talousarvion sitovilla tavoitteilla sekä muilla toiminnallisilla tavoitteilla.

Taloushallintopalvelu:

Talpa on onnistunut hyvin omalta osaltaan tasapainottamaan kaupungin taloutta: talous- ja palkkalvelujen hinnat ovat olleet samat koko strategiakauden. Talpan taloudellisuuden

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	Puhelin +358 9 310 1641	Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinro FI06 8000 1200 0626 37
---	--	-----------------------------------	--------------------------------	---

25.1.2017

sitovana tavoitteena on vuosittain ollut, että tulos on vähintään nolla ja tämä tavoite on vuosittain saavutettu. Talpan tuottavuus on noussut kaupunkitasoista tavoitetta enemmän. Vuosina 2013 – 2015 Talpan tuottavuus on noussut keskimäärin kaksi prosenttia vuodessa ja vuodelle 2016 ennustetaan myös vähintään kahden prosentin tuottavuuden nousua.

Taidemuseo:

Taidemuseon tilankäyttöohjelman ja tehostamissuunnitelman (30.1.2015) mukaisesti taidemuseo on keskittänyt toimintonsa vuoteen 2012 verrattuna seitsemästä kohteesta kahteen kohteeseen vuoteen 2016 mennessä. Taidemuseon toimintojen keskittäminen kahteen tilaan tehostaa taidemuseon toimintaa operatiivisella tasolla, joka näkyy asiakkaalle parempana palveluna.

Kaupunginmuseo:

Talouden vahvistaminen on ollut museossa toimintakauden keskeinen tavoite, mutta viimeisten vuosien mittavien tilahankkeiden ja investointien vuoksi tulosten aika on vasta seuraavalla strategiakaudella eli tässä on vielä parannettavaa. Vuonna 2015 tehtiin museolle omarahoituksen kehittämissuunnitelma, jota on vasta vaiheittain ryhdytty toteuttamaan. Uusi kaupunginmuseo mahdollistaa uusien maksullisten tila- ja museopalvelujen tuotteistamisen yrityksille, yhteisöille ja yksityisille. Tuotteistuksessa ja markkinoinnissa on ollut viivettä (sadevesivahingosta johtuvien) tilojen korjausten ja keskeneräisyyden vuoksi.

Kaupunginmuseossa on strategiakaudella tapahtunut merkittäviä tilamuutoksia, koska kaikki kolme suurinta toimipistettä, Sofiankatu sekä Honkanummen ja Malmin kokoelma-keskukset, on muutettu ja keskitetty uusiin tiloihin. Uusi lippulaiva avattiin toukokuussa 2016 Elefanti-korttelin peruskorjattuihin tiloihin osana Torikorttelien elävöittämistä. Sofiankadun tilat vapautuivat peruskorjattaviksi kaupalliseen käyttöön kaupunginvaltuuston torikortteleita koskevan suunnitelman mukaisesti. Nykyisen päätoimipisteen neliömäärä on suurempi (3 298 htm2) kuin edellisen Sofiankadulla (2 791 htm2).

Tilojen pinta-alat ovat muuttuneet v. 2013-2016: 15.576 m2 -> 16.828 m2. Museo on aktiivisesti karsinut palveluverkkoaan jo edellisellä strategiakaudella ja aina 2000-luvun alusta alkaen. Vuonna 2003 museoita oli 11 kpl, nyt enää viisi. Vielä v. 2010 kokonaispinta-ala oli 17 077 m2 ja esim. v. 2002 lopulla toimitilaneliöitä oli peräti 19 427 m2.

Stara:

Stara on strategiakautena saavuttanut sille asetetut sitovat tulostavoitteet (= toimintakate-tavoitteet, alla). Tavoitteen arvioidaan toteutuneen hyvin vuosina 2013 - 2015. Vuoden 2016 toteutumaa ei ole vielä saatavissa.

Tavoite (milj. euroa)		Toteutuma (milj. euroa)
2016	8,9	Toteutuma ei vielä tiedossa
2015	8,6	8,9
2014	8,5	8,5
2013	6,3	6,3

25.1.2017

Staran henkilöstömäärä (31.12.) on strategiakautena ollut laskeva. Vuoden 2013 lopusta vuoden 2015 loppuun Staran henkilömäärä on laskenut 81 henkilöä eli 5,2 % (1,9 – 3,4 % per vuosi). Vuoden 2016 toteutumaa ei ole vielä saatavissa.

Talousarvio		Toteutuma	
2016	1 424		Toteutuma ei vielä tiedossa
2015	1 486		1 464
2014	1 557		1 492
2013	1 572		1 545

Staran sitovana toiminnallisena tavoitteena on ollut tuottavuuden parantaminen alentamalla kiinteitä kustannuksia (alla). Kiinteät kustannukset ovat alentuneet. Tavoitteen arvioidaan toteutuneen hyvin vuosina 2014 – 2015. Vuoden 2016 toteutumaa ei ole vielä saatavissa.

2016 Tuottavuutta parannetaan alentamalla kiinteitä kustannuksia edelliseen vuoteen verrattuna.

- o Toteutuma ei vielä tiedossa

2015 Tuottavuutta parannetaan alentamalla kiinteitä kustannuksia edelliseen vuoteen verrattuna.

- o Kiinteät kustannukset vähenivät noin 1,1 %

2014 Tuottavuutta parannetaan alentamalla kiinteitä kustannuksia edelliseen vuoteen verrattuna.

Kiinteät kustannukset vähenivät noin 7,9 %

Rakennusvirasto:

Rakennusviraston henkilöstöä on osallistunut teknisen sektorin virasto- ja vastuurakenteen sekä nykyisten virastorajat leikkaavien prosessien läpikäyntiin ja uudistamiseen. Viraston eri osastot ovat strategiakauden aikana muun muassa kuvanneet ja kehittäneet prosesseja yhdessä tärkeiden sidosryhmien kanssa, kuten Staran ja Tilakeskuksen kanssa. Yhteinen kunnallistekninen työmaa -projektissa on tehostettu eri toimijoiden välistä yhteistyötä myös kaupunkiorganisaation rajojen ulkopuolelle. Tekvi-yhteistyö käynnistyi vuonna 2015, jolloin aloitettiin valmistelevaan teknisen sektorin yhteistä toimitilaa. Vuonna 2016 on käynnistynyt Helsingin johtamisjärjestelmän uudistuksen valmistelu, johon on virastosta osallistuttu aktiivisesti.

Tämän lisäksi virastossa on kehitetty sisäisiä toimintatapoja ja tiedonhallintaa, jotta toimintaprosessit olisivat tehokkaita ja sujuvia. Toimintatapojen sujuvoittamista on edistetty pilotoimalla sähköisiä toimintatapoja esim. pilotoimalla konenäköä liikennemerkkien inventoinnissa katunäkymäaineistosta. Lisäksi on kehitetty tietomallien hyödyntämistä viraston eri toiminnoissa. Henkilöstön osaamista on kehitetty paitsi mallintamiskoulutuksin myös projektitaitojen osalta.

Alueidenkäytön ja kiinteistöviraston tonttiosaston tehtäväjakoja ja vastuunrajoja on mietitty uudelleen, muutosten toimeenpano tehdään vuoden 2017 aikana osana johtamisjärjestelmä uudistusta.

Liikuntavirasto:

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Taloudellinen tulos vuosina 2001 – 2015

Liikuntavirasto on koko 2000-luvun ajan saavuttanut toiminnalliset tavoitteensa ja toiminut taloudellisesti tehokkaasti sekä säästävaisesti. Joka vuosi on onnistettu ylittämään tulotavoite ja/tai säästetty käyttömenoissa, niin että toimintakatteesta on tullut vuosittain noin 1 - 2 miljoonaa euron määrärahojen säästö.

Viimeisinä vuosina liikuntavirasto on ollut mukana nettobudjetoinnissa, jolloin säästyneitä määrärahoja on voitu myös käyttää liikuntapalveluiden tuottamiseen.

Att:

ATT on osallistunut Tekvi-talon nyk. Kaupunkiympäristötalon hankesuunnitteluun sekä suunnitteluun. Nykyisissä toimitiloissa tilankäyttö on tehokasta. HR käynnistää vuonna 2017 tulevaisuuden toimisto -hankkeen, jolla tuetaan digitaalisen työn tekemisen tapaan siirtymistä ja mm. etätyökäytäntöjä.

ATT:n sairauspoissaolot 1-9/2016 olivat 2,6 %. Työhyvinvointia on lisätty mm. keskustelukulttuuria rakentamalla, läpivalaisemalla omaa toimintaa 1/3 vuosittain, ottamalla käyttöön etätyö sekä muita työaikajoustoja.

Rakennusvalvontavirasto:

Rakennusvalvontavirasto on pyrkinyt tehostamaan tuottavuutta muun muassa ns. mallilupien avulla. Malliluvan tarkoituksena on luoda lupakäsittelijälle tietty pohja, josta voi lähteä laatimaan varsinaista rakennuslupaa. Tarkoituksena on ajankäytön tehostaminen ja yhtenäisten käytäntöjen luominen. Mallilupien käytäntöön saaminen on vielä osin toteutusvaiheessa.

Lupapiste.fi-hankkeen myötä koko lupaprosessi tulee muuttumaan sähköiseksi viimeistään alkuvuoden 2017 aikana. Henkilöstön oppiminen ja sopeutuminen uuteen tekniseen työvälineeseen on lähtenyt liikkeelle hyvin.

Kaupunginkanslia:

Henkilöstöressurssien suunnittelun toimintamalli on tuotettu ja otettu käyttöön osana hallintokuntien toiminnan ja talouden suunnittelua. Hallintokuntien 2014 talousarvioesityksiin sisältyi henkilöstö- ja eläköitymiseen varautumissuunnitelma ja sen jälkeen henkilöstöressurssisuunnitelma on sisältänyt vuosittaisin tehtävään talousarvioon.

Onnistuttu toimintamallin luomisessa, kaikki virastot ja liikelaitokset tekivät eläköitymiseen varautumissuunnitelmat. Ensimmäisissä suunnitelmissa oli vielä sisällöllisen kehittämisen tarvetta. Hallintokuntien suunnitelmien kooste sisältyi khs:lle 19.8.2013 annettuun yhteenvetoon talous-arvioesityksiin sisältyvistä toimenpiteistä kaupungin tuottavuusohjelmasta 2013-16.

Onnistuttu kehittämään toimivampi käytäntö. Eläköitymissuunnitelmia on kehitetty edelleen sisällöllisesti henkilöstöressurssisuunnitelmiksi, joissa ennakoidaan henkilöstötarpeen muutoksia. Henkilöstöressurssisuunnitelmat tehdään talousarvion osana.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Helsingin kaupungille määriteltiin työkykyjohtamisen malli. Sen tavoitteena on pitää ihmiset työkykyisinä, tuottavassa ja mielekkäässä työssä sekä lisätä työssäolopäiviä. Malliin koottiin työkykyjohtamisen roolit, tehtävät ja vastuut kaupungin ylimmästä johdosta, esimiehiin, työntekijöihin ja työkykyjohtamisen tärkeimpiin tukitahoihin (HR, tth, työsuojelu) saakka. Työhyvinvointi-mittari kehitettiin työkykyjohtamisen tueksi virastojen käyttöön. Työkykyjohtamisen mallin mukaista toimintaa on tuettu ja implementoitu lukuisin eri tavoin mm. panostamalla viestintään sekä järjestämällä eri tahoille aiheesta seminaareja ja työpajoja. Hankkeen laaja-alainen ja monipuolinen muu toiminta sekä laadukas yhteistyö Työterveys Helsingin, kaupungin virastojen, kaupunginkanslian ja Kevan välillä on edesauttanut kokonaisvaltaisempaa ja ennakoivempaa työkykyjohtamista, sairauspoissaolojen hallintaa sekä työhyvinvoinnin edistämistä. Onnistuttu tuottamaan johtamismalli ja mittari, joka edistää tuottavuutta vähentämällä sairauspoissaoloja ja -kustannuksia sekä lisäämällä työssäolopäiviä (työkykyisyys edistää työssä jatkamista).

Poissaolojen kehitys 2013-15

- lyhyiden sairauspoissaolojen (1-7 pv) määrissä ei juuri ole muutosta
- 8-14 pv poissaolot ovat hieman vähentyneet (15,1% -> 14,7 %)
- 15-30 pv poissaolot ovat vähentyneet eniten (17,4 % -> 16,5 %)
- Pitkät oli 30 pv poissaolot ovat lisääntyneet 0,8 %.

Työmarkkinatuen kuntarahoitusosuuden vähentämiseen liittyvä tavoite strategiaohjelmassa ei toteutunut suunnitellulla tavalla. Merkittävin syy tähän on ollut pitkäaikaistyöttömyydessä tapahtunut raju kasvu strategiakauden aikana; pitkäaikaistyöttömien määrä on noin kolminkertaistunut vuodesta 2013.

Vaikka kaupunki on suunnitelmallisesti lisännyt palveluiden määrää kuntarahoitusosuuden piiriin kuuluville asiakkaille (esim. palkkatukipaikat ovat yhä enenevässä määrin täyttyneet kuntaosuuslistalla olevista hakijoista), ei tämä lisäys ole ollut riittävä suhteessa pitkäaikaistyöttömyyden kasvuun. Työmarkkinatuen maksuosuusperusteita muutettiin vuoden 2015 alussa niin, että kunnan maksuosuus alkaa jo 300 työmarkkinatuen maksupäivän jälkeen aikaisemman 500 maksupäivän sijaan. Lisäksi kunnan maksuosuus nousi 70 %:iin maksupäivien lukumäärän ylittäessä 1 000 päivää. Yksistään nämä muutokset ovat kasvattaneet kunnan maksuosuutta vähintään 15 miljoonaa euroa.

Suomenkielinen työväenopisto:

Opistossa on otettu käyttöön uusi tuottavuusmalli, jonka mukaan opiston tuottavuus on lisääntynyt. Henkilöstöresurssisuunnitelmassa on otettu toimintaympäristön muutokset huomioon vakanssien määrittelyssä. Palveluverkkosuunnitelma on päivitetty 2016 ja siinä on mm. määritelty opetustilojen tavoitekäyttöaste. Palveluverkko on sopeutettu talousraamiin.

Asiakaspalvelua keskitetty toimistojen käyttöasteen perusteella. Henkilöstön työnkuvia laajennettu siten, että asiakas voidaan aina palvella paikallaolevan henkilökunnan toimesta, vaikkei toimistoa olekaan ko. toimipisteessä.

Työväenopistolle on kuvattu johtamisjärjestelmä ja toimintasääntö aiempaa tarkemmin. Prosessikuvaukset pidetty ajan tasalla (IMS) ja laatujärjestelmä rakennettu. Vuonna 2016 toteutettiin EFQM-itsearviointi. TVA:t tarkistettu ja ovat ajan tasalla.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Tarkastusvirasto:

Tarkastus- ja arviointitoiminnan tuottavuus on kehittynyt erittäin myönteisesti valtuustokauden aikana.

Tuottavuus	2013	2014	2015	2016*
Tarkastus- ja arviointitoiminnan tuottavuuden kehittyminen	100,0	105,8	105,2	105,8

Kaupunkikonsernia johdetaan kokonaisuutena

Kanslia: Kaupungin talousarvioissa asetetaan tulostavoitteita merkittävimmille tytäryhteisöille. Konsernijaosto käy lähetekeskustelun tavoitteista ennen kuin kaupunginhallitus käsittelee talousarvioehdotusta.

Konsernijaoston asema ei ole strategiaohjelmakaudella muuttunut johtosääntöjen osalta. Lisäämällä tytäryhteisöjen ajankohtaiskatsausten määrää konsernijaosto on voinut aiempaa konkreettisemmin käydä keskustelua omistajan kannalta merkityksellisistä asioista tytäryhteisöjen kanssa. Kaupunginvaltuuston 25.5.2016 hyväksymässä uudessa konserniohjeessa on tuotu esiin konsernijaoston asemaa ja roolia kaupungin konserniohjauksessa.

Kaupunginvaltuuston 25.5.2016 hyväksymän uuden konserniohjeen mukaisesti kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi valmistellaan tytäryhteisökohtaiset omistajastrategiat, joissa linjataan omistusta, kehittämisvisiota ja toimintaa koskevia tavoitteita. Samoin konserniohjeessa on määritelty salkutuksen periaatteet. Niiden mukainen salkutus valmistellaan kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Taitava johtaminen ja osaava henkilöstö

Sosiaali- ja terveysvirasto:

Palvelujen uudistamisen menetelminä on käytetty mm. Lean-menetelmiä. Lastensuojelun ja eri yhteistyökumppanien esim. nuorisopsykiatrian ja vammaispalvelujen kesken on toteutettu Lean-projekteja, joilla parannetaan toiminnan sujuvuutta asiakasnäkökulmasta. Suun terveydenhuollossa toteutettiin laaja Lean-perusteinen vastaanotto toiminnan kehittäminen (Hyvä Potku-hanke) ja palvelumuotoilun menetelmin Meilahden hammashoitola suurihoitoisten päivystyspotilaiden toimintamalli. Johdon itsearviointi on tehty EFQM:n (Euroopan laatupalkintokriteeristö) mukaisesti ja sen perusteella käynnistettiin kehittämistoimenpiteinä viraston ydinprosessien määrittely ja johtamisen kehittämistä entistä vuorovaikutukselliseksi henkilöstön kanssa.

Terveys- ja hyvinvointi -indikaattoreiden määrittely, käyttöönotto ja raportointi on aloitettu vuonna 2015 osana viraston tiedolla johtamista ja strategian toimeenpanoa.

Asiakas- ja potilasturvallisuuden seurannan ja kehittämisen välineinä ovat HaiPro- ja SPro-järjestelmät.

25.1.2017

Virastossa on järjestetty esimies- ja johtamiskoulutusta ja hyväksytty uusi johtamismalli uudistettujen palvelujen ja palvelukokonaisuuksien johtamiseen. Henkilöstön urakehityksen edistämiseksi on käynnistetty uramallien kehittäminen. Kaikissa palveluissa laaditaan oma-
valvontasuunnitelma.

Virasto on noudattanut kaupungin henkilöstön uudelleensijoituksen ohjeita ja henkilöstöä on sijoitettu osaamista vastaaviin tehtäviin. Perustoimeentulotuen maksatuksen siirto Ke-
laan 2017 on lisännyt uudelleensijoitustyötä. Monimuotoisuutta tukevaa valmennusta ja
koulutusta on järjestetty henkilökunnalle.

Henkilöstöstä on maahanmuuttajataustaisia noin 8 %, vaihdellen ammattiryhmittäin. Maa-
hanmuuttajien suhteellista osuutta henkilöstössä on seurattu ja tämä tavoite on otettu
huomioon rekrytoinneissa.

Johtamisen laatua arvioidaan mm. henkilöstökyselyillä ja kehityskeskusteluissa. Vuonna
2016 on järjestetty lähiesimiehille infotilaisuuksia palvelujen uudistamiseen liittyen ja näiden
järjestäminen jatkuu myös vuonna 2017.

Kulttuurikeskus:

Kulttuurikeskuksessa on kehitetty lähiesimiestyötä jakamalla vastuuta mm. Annantalon tii-
miesimiehille sekä esitystekniikan tuotannosuunnittelijoille. Systemaattinen koulutus ja
toimenkuvien jatkuva tarkastelu ovat tuoneet esim. esitystekniikan puolella yli 1,5% työai-
kasäästön. Virasto on koulutusmyönteinen ja työ ohella on suoritettu erilaisia tutkintoja. Vi-
rastosta on osallistuttu EMBA-koulutukseen ja asiantuntijatasolla laatu- ja koulutukseen.
Onnistuttu keskitasoisesti.

Varhaiskasvatusvirasto:

Osuudessa on onnistuttu keskitasoisesti

Strategiakauden aikana toteutettiin laaja esimiesvalmennus vuonna 2013 ja kauden aikana
osaamisen kehittämisen keskiössä on ollut uusiutuva johtajuus ja johtajuuden jatkumo. On
haluttu varmistaa osaava johtaminen myös tulevaisuudessa.

Taulukossa 3 on esitetty Helsingin varhaiskasvatuksen deflatoidut menot 10kk-6-vuotiasta
lasta kohden, jotka ovat hieman laskeneet vuosivälillä 2012-2015

Taulukossa 4 on esitetty Helsingin kunnallisen päiväkotihoidon deflatoidut kustannukset
laskennallista lasta kohden, jotka ovat hieman laskeneet vuosittain vuosivälillä 2012-2015.

Taulukko 3. Helsingin varhaiskasvatuksen deflatoidut menot 10kk-6-vuotiasta lasta kohden
(Lähde: Lasten päivähoiton Kuusikko-raportti 2015)

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

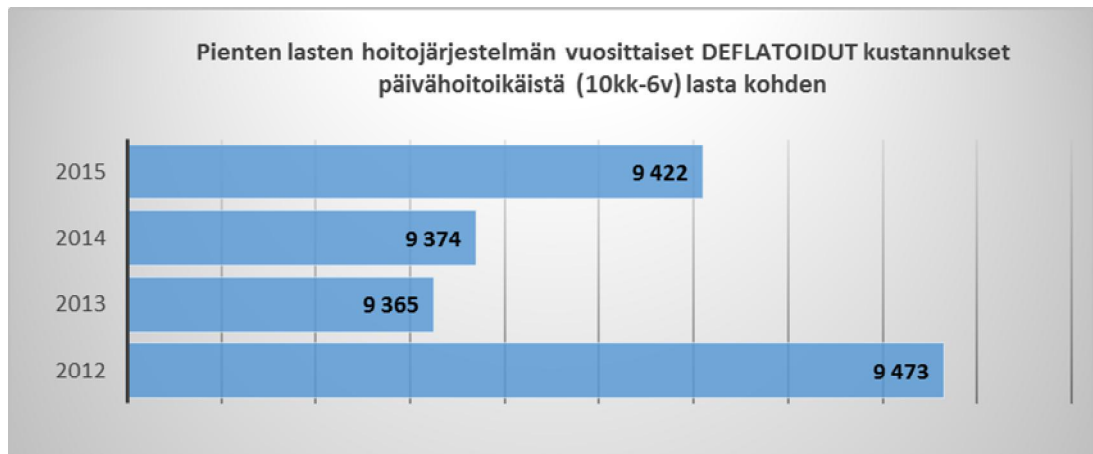
Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

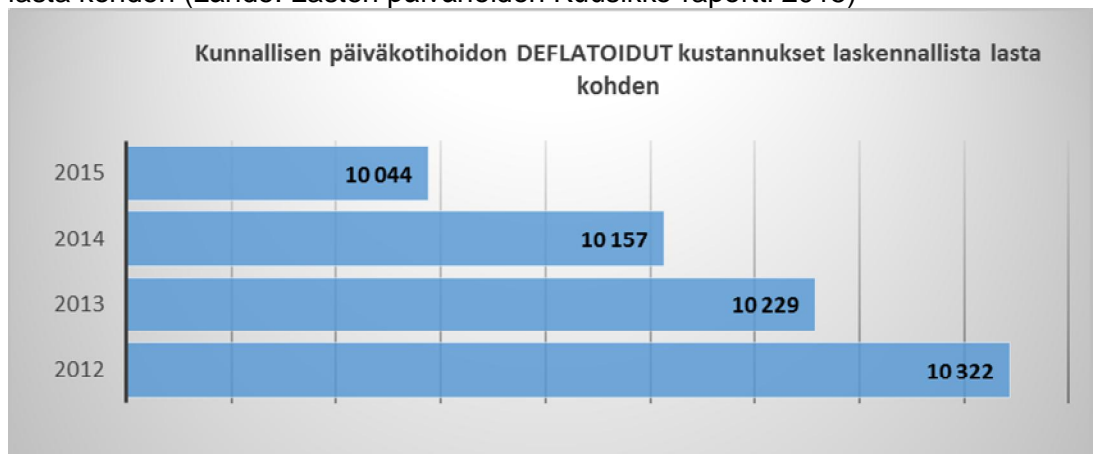
Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Taulukko 4. Helsingin kunnallisen päiväkotihoidon deflatoidut kustannukset laskennallista lasta kohden (Lähde: Lasten päivähoiton Kuusikko-raportti 2015)

Opetusvirasto:

Opetusvirastossa käynnistettiin vuonna 2015 muutosprosessi, jonka tavoitteena on toimintakulttuurin muuttaminen entistä enemmän palvelukulttuuriksi ja asiakasymmärryksen lisääminen. Muutosprosessiin osallistettiin henkilöstöä eri foorumeilla ja eri tavoin, myös sähköisiä työkaluja hyödyntäen. Muutoksen kärkinä olivat opetuksen digitalisaatio ja hallinnon uudet toimintatavat.

Osana palvelun laadun parantamista opetusvirastossa on toteutettu valtuustokausittainen itsearviointi jokaisessa toimintayksikössä. Ammatillisessa koulutuksessa on käytössä laatu-järjestelmä ja perusopetuksessa käytetään hyvin toimivan koulun mallia. Laatutyön osaminen on parantunut koulutuksen ja tehtyjen itsearviointien kautta.

Johtajuutta ja urakehitystä on edistetty suunnittelukauden aikana. Osaamisen kehittämissuunnitelma on tehty osallistavasti henkilöstön kanssa. Koulutuksella ja kehittämishankkeilla on vahvistettu henkilöstön osaamista ja edistetty henkilöstön siirtymistä johtamistehtäviin.

Palvelumuotoilua on käytetty erilaisissa kehittämishankkeissa kuten palveluverkkoprosessin kehittämisessä. Vuonna 2016 valmistui Koulujen muotoilupolku –opas, jota voidaan

25.1.2017

hyödyntää osallistavissa kehittämishankkeissa. Opetusvirasto kilpailutti uudella konseptilla palvelumuotoilutoimijat vuonna 2016 palvelumuotoilun hyödyntämiseksi. Henkilöstön palvelumuotoilun osaaminen on lisääntynyt.

Opetusviraston johtamisesta saadut arviot Kunta10 ja työhyvinvointitutkimuksessa ovat olleet hyviä. Johtamista tullaan kehittämään vahvasti myös jatkossa, kun johtamisjärjestelmä muuttuu kaupungissa.

Taloushallintopalvelu:

Talpan yhtenä strategisena tavoitteena oli osaava ja motivoitunut henkilöstö. Johtamisen ja esimiestyön parantaminen on ollut osa tätä tavoitetta. Henkilöstön osaamista on arvioitu asiakastyytyväisyyskyselystä saaduilla tuloksilla, joiden mukaan asiakkaat kokevat Talpan henkilökunnan ammattitaitoiseksi. Lisäksi mittarina on käytetty Kunta10-kyselyn tuloksia työnhallinnan sekä johtamisen osalta. Johtamisen ja esimiestyön kehittymistä on seurattu Kunta10-tulosten perusteella. Henkilöstön esimiehiltä saama tuki on koettu hyväksi, mutta esimiestyö kokonaisuudessaan vaatii edelleen kehittämistä.

Kaikille esimiehille on järjestetty puolen päivän mittaiset toiminnan suunnittelupäivät joilla varmistettiin henkilökunnan vaikuttamismahdollisuudet omaan työhön ja työn suunnitteluun.

Osana työhyvinvointisuunnitelmaa Talpassa on pyritty vaikuttamaan henkilöstön sairauspoissaolojen määrään tiivistämällä yhteistyötä työterveyden kanssa ja vahvistamalla esimiesten osaamista työkykyasioissa. Sairauspoissaolojen vähentämisessä on onnistuttu asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Stara:

Kaupungin strategiaohjelman mukainen tavoite on vähentää sairauspoissaoloja strategia-kaudella 0,5 prosenttiyksikköä. Stara on panostanut vahvasti toimenpiteisiin sairauspoissaolojen vähentämiseksi (esim. Stydi-ohjelma, Helsinki-pilotti, työturvallisuusjohtaminen). Staran sairauspoissaolot ovat eri vuosina vähentyneet ja lisääntyneet. Sairauspoissaolojen prosentuaalinen kehitys ei näytä koko tulosta, euromääräisesti Stara on saavuttanut vuosina 2013 – 2015 noin 1,1 miljoonan euron säästön, jota voidaan pitää hyvänä saavutuksena.

- 2016 Työhyvinvointia kehitetään siten, että sairauspoissaolojen määrä vähenee vuodesta 2015 vähintään 0,2 prosenttiyksikköä.
 - o Toteutuma ei vielä tiedossa
- 2015 Työhyvinvointia kehitetään siten, että sairauspoissaolojen määrä vähenee vuodesta 2014 vähintään 0,2 prosenttiyksikköä.
 - o Sairauspoissaolojen määrä kasvoi 0,07 prosenttiyksikköä
- 2014 Jatketaan työhyvinvoinnin nelivuotista Stydi-ohjelmaa, joka vähentää tapaturma- ja sairauspoissaoloja. Tavoitteena on parantaa Staran työhyvinvointia siten, että lyhytaikaisten, 1-3 päivän sairauspoissaolojen määrä vähenee vuodesta 2013 vähintään 0,2 %.
 - o Sairauspoissaolojen määrä väheni 0,06 %
- 2013 Jatketaan työhyvinvoinnin kolmivuotista Stydi-ohjelmaa, joka vähentää tapaturma- ja sairauspoissaoloja. Tavoitteena on parantaa Staran työhyvinvointia siten,

25.1.2017

että lyhytaikaisten 1-3 päivän sairauspoissaolojen määrä vähenee vuodesta 2012.

- o Sairauspoissaolojen määrä väheni

Rakennusvirasto:

Rakennusvirastossa on kehitetty vuosina 2015-2016 tavoitejohtamista. Sen pohjalta on rakennettu vuoden 2016 aikana johdon käyttöön mittaristoa, joka kerää ja yhdistää tietoa eri tietojärjestelmistä. Järjestelmä hakee ajantasaiset tiedot automaattisesti lähtötietojärjestelmistä ja yhdistelee tiedon helpottamaan toiminnan seurantaa ja päätöksentekoa.

Laadun johtamista edistämään on vuonna 2015 aloitettu virastotasaisen prosessien auditointikäytäntö. Auditointien raportit ja prosessien kokonaistilanne käydään vuosittain läpi johdon katselmuksessa. Viraston toimintaa mitataan ja seurataan erityisesti talouden mittareiden ja TUPA-tavoitteiston kautta. Laadua mitataan asiakastyytyväisyyskyselyillä, joiden tulokset analysoidaan ja otetaan huomioon toiminnan kehittämisessä.

Tilarakentamisen laadun työryhmän raportti valmistui 30.04.2014. Helsingin kaupungin johtamisjärjestelmän uudistus tulee muuttamaan tilarakennuttamisen toimintatapoja, joten raportin sisällölle ehdotettua päivitystä ei ole ollut tarkoituksenmukaista toteuttaa. Tulevassa organisaatiossa laadun varmistaminen tulee olemaan keskeisiä kehittämissasioita. HKR-Rakennuttaja, asuntotuotantotoimisto ja kiinteistöviraston tilakeskus ovat lisänneet yhteistoimintaansa ja keskinäistä tietojen vaihtoaan jo kuluneen strategiakauden aikana. Kyseiset virastot ovat muun muassa järjestäneet laatupalaverin, jossa on sovittu rakentamisen laatuun liittyvästä taustaselvityksestä. Sen perusteella toimintatapoja kehitetään tavoitteena vähentää rakentamisen laadullisten poikkeamien määrää.

Kaupunginkirjasto:

Kirjasto pitää työntekijäkokemusta tärkeänä mm.siksi, että se heijastuu suoraan asiakaskokemukseen. Strategiakaudella otettiin käyttöön työsuojeluparit, työyhteisösopimukset ja tavoitteellinen tehtäväkierto. Oppia ongelmallisten asiakastilanteiden ratkaisemiseksi haettiin yhdessä NK:n kanssa KirNu-hankkeessa (2014-15).

Kirjaston työprosessien uudistaminen on tehty tiiviissä yhteistyössä joka tason henkilökunnan kanssa. Tämä heijastui mm. Kunta10-tuloksissa 2016, joissa esimiestyö ja johtaminen saivat hyvät arvosanat isojen ja työläiden muutosten keskeneräisyydestä huolimatta.

HKL:

HKL uudisti organisaatiorakenteensa 1.1.2016. Uudistuksen yhteydessä määriteltiin myös uusi liikelaitoksen johtamismalli. Uudistuksella parannettiin toiminnan yhdenmukaisuutta, läpinäkyvyyttä sekä johtamistoimenpiteiden vaikuttavuutta. Samana vuonna hyväksyttiin HKL:n tavoiteohjelma (strategia) vuosille 2016-2024. Strategian keskeisenä tavoitteena ovat toiminnan kustannustehokkuuden parantaminen, toiminnan laadukkuus sekä henkilöstön tyytyväisyyden merkittävä paraneminen.

HKL:llä on käytössään tasapainotettu tuloskortti, joka perustuu liikelaitoksen 12.5.2016 hyväksytyyn strategiaan. Tavoitteet jalkautetaan henkilötasolle systemaattisesti kehityskeskustelujen sekä tulospalkkiojärjestelmän avulla.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566
Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

HKL on strategiakaudella kehittänyt systemaattisesti laatujohtamistaan. HKL on auditoitu Inspectan toimesta vuosina 2014 ja 2016 ja sille on myönnetty ISO9001, ISO14001 ja OH-SAS18001 –sertifikaatit. Laatu- ympäristö- ja turvallisuussertifiointien lisäksi HKL on kehittänyt johtamisen laatuaan EFQM –mallin mukaisesti. HKL Raitioliikenne teki vuonna 2014 EFQM –itsearviointin ja voitti työnsä perusteella vuonna 2014 kaupunginjohtajan laatu-palkinnon. Itsearviointi uusittiin koko HKL-tasoisesti syksyllä 2016.

HKL on strategiakaudella kehittänyt omaa esimiestoimintaansa systemaattisesti, mm. vuosittaisten esimiesvalmennusten avulla. Lisäksi tarjotaan mahdollisuuksia osallistua mentoointiin sekä yksilölliseen työnohjaukseen tarvittaessa.

Att:

ATT mittaa toimintaansa seurantaraporttein sekä asiakaskyselyjen avulla. Asuntotuotanto-toimistolla on perinteisesti olla käytössään mittavat raportointi- ja kyselymenettelyt. Tulosten hyödyntämistä ja takaisinkytkentää tulee vielä kehittää.

Rakennusvalvontavirasto:

Rakennusvalvontavirasto on nettobudjetointiin siirtymisen jälkeen pystynyt panostamaan merkittävästi aiempaa enemmän henkilöstön koulutukseen. Rakennusvalvonnan ammattilaisia ei kouluteta missään oppilaitoksessa, joten työn ohessa tapahtuvalla koulutuksella on erittäin suuri merkitys viraston perustehtävien tehokkaan ja oikean hoitamisen kannalta. Koulutusta on pystytty toteuttamaan viime aikoina tarpeita täyttävällä tavalla.

Viraston esimieskunta on laajasti osallistunut JET-koulutukseen sekä OVI-valmennukseen. Henkilökunnalle on mahdollistettu esimiehen harkinnan mukaan työn ohessa suoritettavia ammatillisia jatkokoulutuksia. Esimerkiksi kosteudenhallinnan koulutukseen on panostettu. Virasto sai vuonna 2015 valtakunnallisen Kosteusturvallisen rakentamisen palkinnon (RIL + TTY).

Kaupunginkanslia

Keskeinen tuottavuuden parantamiseen perustuva ryhmäpalkitsemisen väline on tulospalkkiojärjestelmä, jonka käyttö on pysynyt kaupungilla varsin korkealla tasolla. Yksilön suorituskykyä on kannustettu kertapalkitsemisella, jonka käyttö on myös ollut kasvussa. Tulospalkkioiden piirissä olevien määrä on vaihdellut vuosittain:

- v. 2013 n. 14 500 henk
- v. 2014 n. 20 000 henk
- v. 2015 n. 18 900 henk

Kertapalkkioita on myönnetty vuonna 2013 n. 2 100 henkilölle, vuonna 2014 n. 5 600 ja vuonna 2015 n. 5 000 henkilölle.

Tulospalkkiojärjestelmissä on ollut vuosittain yli hallintokuntien meneviä tulospalkkiotavoitteita, joilla on tuettu toimialojen toimintaprosessien kehittämistä. Lisäksi virastopäälliköiden tulospalkkiojärjestelmässä on ollut toimialarajat ylittäviä prosessitavoitteita.

Monimuotoisuutta työelämän ilmiönä selkiytettiin määrittelemällä monimuotoisuuden käsite. Monimuotoisuuskäsitettä on avattu kaupungin sisäisessä viestinnässä. Lisäksi käynnistettiin

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

monimuotoisuusfoorumi asiantuntijaverkosto. Foorumilla järjestettiin työpajoja neljän teemakokonaisuuden osalta (tuke ja tsa, henkilöstösuunnittelu ja rekrytointi, perehdytys ja työturvallisuus sekä työhyvinvointi ja Kunta 10). Esimiehille on järjestetty monimuotoisuuden teemoista luentosarja, sisältäen eri-ikäisten johtamiseen, naisjohtajuuteen sekä työn ja perheen yhteensovittamiseen liittyviä aiheita. Monimuotoisuus aiheena on sisällytetty myös muihin esimiesvalmennuksiin. Lisäksi esimiehille on tarjottu tukea coachin- menetelmällä. Samalla on myös määritelty monimuotoisuuden seurannan välineet, kuten kunta10.

Onnistuttu monimuotoisuuden johtamisen kehittämistoimenpiteiden toteuttamisessa sekä määritelty seurannan välineet.

Maahanmuuttajien osuus kaikista palvelussuhteista on tasaisesti kasvanut koko strategia-kauden ajan. Muunkielisten rekrytointia on vuosittain edistetty myös oppisopimuskoulutuksella ja kieliopetuksella. Nimetöntä rekrytointia on myös kokeiltu. Muunkielisten osuus koko kaupungin henkilöstöstä oli 2013 6,2 % ja vuonna 2015 6,9%. Muunkielisten osuuden nousua hidasti Palmian yhtiöittäminen. Osuus vaihtelee paljon toimialoittain.

Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta on edistetty tasa-arvosuunnittelun avulla. Kaupungin virastot ovat sitoutuneet hyvin edistämään. Työtä on tuettu yhteistyössä tasa-arvotoimikunnan kanssa. Naisjohtajien määrän lisäämiseksi nais(esimiehille) on järjestetty mentorointia. Vuosittaisen palkkakartoituksen lisäksi on tehty kaupunkitasoinen selvitys siitä, miten miehille ja naisille kohdennetaan rahana maksettavia harkinnanvaraisia ja henkilökohtaisia lisiä sekä henkilökohtaisia palkkioita. Osallistuttu työtä ja perhe-elämää yhteen sovitteisiin kehittämishankkeisiin (TTL ja VL).

Ylimmästä johdosta naisjohtajia oli 44 % vuonna 2014. Prosentti on noussut tasaisesti, vuonna 2013 naisjohtajia oli 39,3%.

Syrjintää kokeneiden osuus (syyt: ikä, sukupuoli, koulutus, mielipide, asema) on laskenut Kunta10-tutkimuksen mukaan (11,1 % vuonna 2014 ja 8,8 % vuonna 2016). Sukupuoli oli harvinaisin syy syrjintään (1,6 % vuonna 2014 ja 1,1 % vuonna 2016).

Yhdenvertaisuuslaista poimittujen syiden (ikä, sukupuoli, koulutus, mielipide, asema, alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, poliittinen toiminta, ammattiyhdistystoiminta, terveydentila, vammaisuus tai seksuaalinen suuntautuminen) perusteella syrjintää koki 9,7 % vuonna 2016.

Perustettu esimiesten hr-neuvonta päivittäisen esimiestyön tueksi, käynnitetty kaupunkitasoinen Startti esimiesperehdytys, pidetty räätälöityjä hr-tilaisuuksia virastoissa ja henkilöstöjohtamisen osa-alueita on sisällytetty Oivan esimiesvalmennuksiin. Onnistuttu, neuvonnan keskittäminen ja esimiesperehdytys ovat parantaneet esimiestyön laatua. Esimiehet oppivat käyttämään HR neuvontaa, palveluja seurataan esimiespalautteiden avulla.

Suomenkielinen työväenopisto:

Opiston toimintamallin kehittämistä jatkettu edelleen vuonna 2016 vähentämällä osastojen lukumäärä kahteen ja kehittämällä osastojen välistä yhteistyötä. Opiston prosessit on kuvattu IMS-järjestelmään. Tuottavuusmittari on laadittu ja käytössä. EFQM-pohjainen laatu-järjestelmä valmisteltiin vuonna 2015 ja ensimmäinen arviointi toteutettiin vuonna 2016. Työväenopiston toimintaa ohjaavaa yleistä opetussuunnitelmaa valmisteltiin yhteistyössä

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

henkilöstön kanssa vuosina 2013-2014 ja johtokunnan hyväksymänä se otettiin käyttöön vuonna 2015.

Tehokkaat ja toimivat tukipalvelut

Sosiaali- ja terveysvirasto:

Sähköisen asioinnin pidemmän tähtäimen suunnitelma on tehty ottaen huomioon Apotti-hankkeen eteneminen ja Sote-järjestämislain vaikutukset. Sähköisiä asiointipalveluja on lisätty ja kehitetään edelleen ja annetaan uusille asiakasryhmille mahdollisuus sähköiseen asiointiin. Vuoden 2016 lopussa käynnistetyissä THK-kokeiluyksiköissä on otettu käyttöön sähköinen yhteydenottolomake. Sähköinen terveystarkastus ja -valmennus on otettu käyttöön 40-vuotiaiden miesten terveystarkastuksissa. Lisäksi on tehty Ereseptin uusiminen sähköisesti ja sähköinen suostumuslomake. Suun terveydenhuollossa on käytössä tekstiviestim�istutus, sähköinen ajanvaraus, digitaalinen itseilmoittautumispalvelu, sähköinen interaktiivinen esitietolomake ja digitaalinen hoitoonohjauspalvelu. Terveiden edistämistä toteutetaan sosiaalisessa mediassa.

Terveys- ja hyvinvointikeskus ja perhekeskus -toimintamalleissa sosiaali- ja terveyspalveluiden integraatiolla ja monialaisilla tiimeillä pyritään löytämään asiakkaan palveluntarpeen kannalta tarkoituksenmukaisin ammattilainen sekä asiakkaan palveluntarpeen ratkaisemiseen riittävä "kevein palvelumuoto". Suun terveydenhuollossa vastaanottolajeja ja vastaanottoaikojen pituuksia on säädelty vastaamaan entistä paremmin asiakkaiden tarpeita. Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluissa puhelinaikoja on muutettu ja aukioloaikoja laajennettu palvelemaan asiakkaita nykyistä paremmin. Toiminnanohjausjärjestelmän mukaan mitattuna välitön työaika kotihoidossa on noussut. Palvelualueilla on kehitetty eri toimintojen yhteistyötä, esimerkiksi SAS-arviointityö ja ikääntyneiden päihde- ja mielenterveyspalvelujen kehittäminen. HUS-hoitoketjuja on päivitetty. Fysiatrian poliklinikka siirtyi HUS:iin, ja neurologian poliklinikan ja HUS:n työnjakoa on selvennetty. Sote on mukana nuorille perustetussa Ohjaamossa, jossa tavoitteena on tukea nuoria mm. koulutukseen ja työelämään

Opetusvirasto:

Koulutuksen ja opetuksen sähköisten palvelujen kehittämiseksi on luotu yllätason looginen arkkitehtuuri osana Helsingin opetuksen digitalisaatio-ohjelmaa.

Opetusvirasto on kehittänyt Enter - etsivän nuorisotyön sähköisen järjestelmän, joka otettiin käyttöön 2014. Kaupunginkanslian työllisyydenhoidon Ohjaamo-palvelu ottaa oman versionsa Enteristä käyttöön vuoden 2017 alussa. Myös oppilastietojärjestelmien asiointipalveluita on kehitetty.

Taloushallintopalvelu:

Kumppanuudella ja yhteistyöllä asiakkaiden kanssa on varmistettu, että talous- ja palkkahallinnon prosesseja kehitetään yhdessä kaupungin kokonaiset huomioiden. Asiakkaiden osaamista ja tietoisuutta yhteisistä prosesseista on tuettu järjestämällä koulutuksia, infotilaisuuksia, prosessikohtaisia tapaamisia ja raportoimalla palvelujen toteutumisesta. Uute-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

na toimintatapana on aloitettu asiakkaiden kanssa pidettävät prosessityöpajat, joiden tuloksena on saatu mm. prosessien sähköisyysasteita nousemaan.

Hankintakeskus:

Strategiaohjelman tavoite hankintatoiminnan tehostamiseksi ja ympäristövastuun lisäämiseksi sisälsi kuusi toimenpidettä, jotka ovat ohjanneet hankintakeskuksen toimintaa strategiakauden aikana.

Hankintakeskus on onnistunut hyvin ympäristönäkökulman huomioimisessa kaupungin yhteishankinnoissa. Kirjattuna tavoitteena oli, että 50 %:ssa kaupungin hankinnoista huomioidaan ympäristönäkökulma vuoteen 2015 mennessä. Jo vuonna 2014 50 % hankintakeskuksen yhteishankintakilpailutuksista otettiin ympäristönäkökulma huomioon. Vuonna 2015 toteuma oli 51 %. Vuonna 2016 tavoitteena on 55 % ja vuodelle 2017 tavoitteeksi on kunnianhimoisesti asetettu 60 %. Kun ympäristönäkökulma on strategiakauden aikana nostettu sitovaksi toiminnalliseksi tavoitteeksi, on se tarkoittanut sitä, että ympäristönäkökulma otetaan huomioon jokaisen yhteishankintakilpailutuksen yhteydessä ja arvio ympäristökriteerien käytöstä arvioidaan jokaisen kilpailutuksen kohdalla erikseen.

Hankintakeskus on onnistunut hyvin myös hankintojen keskittämisessä. Kirjattuna tavoitteena oli, että hankintojen keskittämistä kaupungin toiminnassa jatketaan. Sosiaali- ja terveystoimen organisaatiouudistuksen yhteydessä hankintoja keskitettiin hankintakeskukseen ja vuodesta 2013 lukien kaikki sosiaali- ja terveystoimen hankinnat on kilpailutettu hankintakeskuksessa. Hankintakeskuksen järjestämien hankintakilpailutusten määrä on kasvanut koko strategiakauden ajan. Vuonna 2013 kilpailutusten määrä edellisvuoteen verrattuna nousi 29 %, vuonna 2014 määrä nousi 42 % ja vuonna 2015 määrä nousi lähes 10 %. Kilpailutusten määrän kasvu on tarkoittanut erityisesti erillishankintojen määrän kasvua. Vuonna 2013 erillishankintojen kilpailutuksia tehtiin 68 kappaletta, kun vuonna 2015 määrä oli 117 kappaletta.

Hankintakeskus on onnistunut keskitasoisesti innovatiivisten hankintojen lisäämisessä. Vuonna 2013 hankintakeskuksen sitovan toiminnallisen tavoitteen mukaisesti tehtiin selvitys innovatiivisten hankintojen johtamismallista Helsingin kaupungille osana Procu-Inno -hanketta. Innovatiivisten hankintojen käsitteistö ja sen määrittely ei ole selkeää, ja asiaa työstetään jatkuvasti sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Hankintakeskus on tehnyt innovatiivisiksi katsottavia hankintoja strategiakauden aikana, mutta niiden määrän arviointi on käsitteistön määrittelytyön keskeneräisyyden vuoksi vaikeaa.

Hankintakeskuksella on parantamisen varaa hankintojen raportoinnin osalta. Vuonna 2014 hankintakeskuksen sitovana toiminnallisena tavoitteena oli kaupungin ja hallintokuntien hankintojen raportoinnin toteuttaminen kaupungin yhteisellä raportointijärjestelmällä. Tämä tavoite ei toteutunut. Hankintojen raportoinnin kehittämisen hanke keskeytettiin siihen saakka, kunnes tilaus-, maksu- sekä varastonhallintaprosessien tietojärjestelmiä uudistavan kaupunkiyhteisen Tilauksesta maksuun -hankkeen osana olevan tilausrekisterin toteutus käynnistyy. Raportoinnin kehittämistä voi arvioida uudelleen tulevilla strategiakaudella, sillä tilausrekisteri on otettu kaupungilla käyttöön.

Ympäristökeskus:

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Kaupungin yhteishankkijoiden hankinnoissa ympäristövastuun kantaminen on lisääntynyt: vuonna 2015 hankintakeskuksen kilpailuttamista hankinnoista (kappalemääräisesti mitattuna) ympäristökriteerejä sisälsi jo 51 %, kun taas Staran hankinnoista 100 % sisälsi ympäristökriteerejä. Sen sijaan muista hallintokunnista, joilla oli kynnysarvon ylittäviä hankintoja, vain kolmasosa pääsi 50 % tavoitteeseen. Etenkin suurilla hallintokunnilla on ollut myös haasteita tavoitteen toteutumisen seurannassa.

Rakennusvirasto:

Rakennusvirasto kehittää rekistereitään ja aineistojaan niin, että tiedot ovat suoraan käytettävissä muissa järjestelmissä ja/tai niitä pystytään päivittämään ulkoisista järjestelmistä, esim. hankerekisterin kehittäminen, alueidenkäytön tapahtumien hallinta, ajoneuvojen siirtotoiminta sekä pysäköinninvalvonta. Toinen merkittävä kehityssuunta on sähköisen asiointin kehittäminen, jossa on edistetty muun muassa oikaisuvaatimusten (kaupungin e-asiointin portaali) ja katulupien sähköistä hakua. Lisäksi ketterän ohjelmistokehityksen metodilla on rakennettu uutta alueidenkäytön tapahtumahallintajärjestelmää.

Viraston merkittävimmät ympäristövaikutukset hankintojen ja suunnitteluohjeistuksen kehittämiseksi on tunnustettu ja asiasta laadittu raportti. Tehtyä työtä käytetään hyödyksi toimintatapojen kehittämiseksi. Lisäksi se toimii pohjana hankintojen ympäristövaikutusten hallinnassa. Tätä on edistetty käynnistämällä ohjeistuksen laadinta liittyen ympäristönäkökulman huomioimiseksi hankinnoissa, lisäksi työtä varten on käyty läpi nykyisissä hankinta-asiakirjoissa olleet ympäristökriteerit. Samanaikaisesti on käynnissä sekä toimitila että infra urakka-asiakirjojen päivittäminen ympäristöasiakirjan osalta.

Strategiakauden aikana on käynnistetty hankintatoimen nykytilan kartoitus. Lisäksi ylläpidon hankintamenettely on määritelty ja erilaisia hankintamenettelyjä on pilotoitu ja jatkokehitetty mm. alliuurakkamallin pohjalta.

Kaupunginkirjasto:

Kirjasto valmistautuu keskustakirjaston avaamiseen nykyisellä henkilöstömäärällä. Selviytyäkseen pitkät aukiolot tarjoavasta isosta uudesta yksiköstä kirjasto käynnisti 2015 ison hankkeen työprosessiensa, erityisesti työvoimavaltaisen logistiikan uudelleenjärjestämiseksi. Hankkeen tulokset realisoituvat pääosin vuoden 2018 puolella, kun ns. kellutusohjelma saadaan käyttöön; ohjelman hankinta on viivästynyt järjestelmien yhteensopivuusongelmien takia. Erillisiä ratkaisuja kuten verkkomaksaminen, käteisen käytön vähentäminen ja itsepalvelutulos & kopiointi on otettu käyttöön strategiakaudella. Pällekkäinen ja rutiininomainen työ ja sijaistarve ovat vähentyneet, enemmän työaika on voitu osoittaa sisällölliseen työhön kuten luokkakäynteihin, mediakasvatukseen, aineistoesittelyihin ja tapahtumien järjestämiseen.

Tilojen varaamista helpotettu kirjaston vetämällä Varaamo-tilavarauspalvelulla, jossa mukana myös muiden virastojen tiloja. Uudentyyppinen, aidosti käyttäjälähtöinen Varaamo sai Smart City –palkinnon 2016.

Att:

Toteutettu uudis- ja peruskorjauskohteissa kiinteistöautomaatioon älykkäämpää ohjausta huoneistojen lämmitysverkostoissa (lämpötilamittauksia huoneistoissa).

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Oltu mukana aiemmin rakennetun kiinteistömäärän kiinteistöautomaation kartoituksessa käyttäjän (HEKA) kanssa. Haettu kiinteistöautomaation säädön parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä automaation uusimistoimenpiteiden lisäksi.

Suomenkielinen työväenopisto:

Asiakkaiden ilmoittautumisessa pks-yhteinen Ilmonet-järjestelmä ja opetuksen suunnittelussa ja hallinnoinnissa kurssihallintaohjelma Cursor on käytössä.

Työväenopisto on laajentanut viestintäänsä sähköiseen maailmaan perinteisestä printtimaailmasta.

Asiakaspalvelua keskitetty toimistojen käyttöasteen perusteella. Henkilöstön työnkuvia laajennettu siten, että asiakas voidaan aina palvella paikallaolevan henkilökunnan toimesta, vaikkei toimistoa olekaan ko. toimipisteessä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

5. Demokratia ja osallisuus vahvistuvat

Avoin ja osallistava Helsinki

Sosiaali- ja terveystyö:

Asiakasosallisuutta on määrätietoisesti vahvistettu palveluissa monin tavoin. Osallisuutta edistäviä suunnitelmia on tehty sekä osasto- että yksikkötasolla. Omavalvontasuunnitelmissa myös miten asiakkaat voivat osallistua ja vaikuttaa palveluihin. Perhe- ja sosiaalipalveluissa toimistokohtaiset osallisuussuunnitelmat on laadittu vuonna 2016. Kokemusasiantuntijoiden käyttöä palveluiden kehittämisessä on lisätty. Terveystyön edistämiseksi käytössä asiakas- ja henkilöstökokemuksen keräämisessä mobiilisovelluksia.

Virasto on mukana kaupunkiyhteisessä sähköisessä palautejärjestelmässä. Valtuustokauden aikana palautteiden määrä on säilynyt suhteellisen samanlaisena (n. 500 kpl/kk). Palautteista n. 40 % on moitteita, 10 % kiitoksia, 30 % kysymyksiä ja loput luokassa "muu" kuten yhteydenottopyyntö. Viimeisen vuoden aikana moitteiden määrä on vähentynyt. Saatua palautetta viestitään kuntalaisille ja päättäjille verkkosivulla.

Asiakastyytyväisyyttä arvioidaan asiakastyytyväisyyskyselyillä joka toinen vuosi. Asiakastyytyväisyys on parantunut. Asiakastyytyväisyyden arviointia varten on otettu käyttöön myös pikapalautelaitteita ja niiden tuloksia seurataan viikoittain.

Perhevalmennuksen tueksi on tehty verkkomateriaali sekä perheentuki-verkkopalvelu. Verkkopalvelut pitävät sisällään tietoa helsinkiläisiä lapsiperheitä koskevista aiheista ja kaupungin palveluista sekä monikanavaisen asiointimahdollisuuden. Palvelut on laadittu asiakaslähtöisesti palvelumuotoilun keinoin yhteisöprosessina, jossa mukana ovat olleet niin kaupungin työntekijät kuin asukkaat ja kolmannen sektorin edustajat. Suun terveydenhuollossa on käytössä tekstiviestimuistutus, sähköinen ajanvaraus, digitaalinen itseilmoittautumispalvelu, sähköinen interaktiivinen esitietolomake ja digitaalinen hoitoonohjauspalvelu. Suun terveydenhuollon terveyden edistämistä tehdään sosiaalisessa mediassa. Palvelukeskuksissa ja asukastaloissa on asiakkaille tarjolla maksutonta digineuvontaa ja ohjausta sekä laitteita asiakkaiden käyttöön. Sosiaalipalvelujen suoritetietoja on viety avoimena datana HRI-sivustolle (Helsinki region infoshare – Avoin seudullinen tieto).

Palvelujen käyttäjien osallisuutta on vahvistettu onnistuneesti monin tavoin. Tiedon avointa saatavuutta on myös lisätty merkittävästi. Kehitettävää on viestinnässä niin, että tarvittavat palvelut löydetään isosta organisaatiosta.

Tukutorit:

Kaupunkilaisten käytössä olevat pihagrilli, pyöränkorjauspiste, vuokrattava sauna ja säkiviljelyalue, joka palveli yli 100 kaupunkiviljelijää. Liiteritoiminta, josta kaupunkilaiset voivat vuokrata työkaluja ja pienkoneita. Teurastamolla on istutuslaatikoita, joiden sato on kaupunkilaisten ja yrittäjien vapaassa käytössä.

Lisäksi osallistavaa toimintaa ovat Teurastamon tapahtumat, joita jokaisella on mahdollisuus ehdottaa Teurastamon alueelle. Teurastamon pihatalkoot, Teurastamon naapuri-illat,

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

asukaspaketit naapuruston uusille asukkaille (Kalasatama, Hermanni) Teurastamon parhaat, jossa esitellään Teurastamon ja Tukutorin aluetta ja toimijoita.

Varhaiskasvatusvirasto:

Osuudessa on onnistuttu hyvin.

Palvelumuotoilun menetelmin, asiakkaita kuullen ja haastatellen on kehitetty sekä palveluja että käytäntöjä vuorovaikutuksen ja perheiden osallistamisen lisäämiseksi. Perheiden osallisuuden lisäämiseksi on koottu monipuolisia ja käytännössä kokeiltuja toimintamalleja yksiköiden käyttöön.

"Lapsen leikille tilaa" on ollut yksi toiminnan kehittämisen painopiste ja uudet opetussuunnitelmat painottavat vahvasti lasten osallisuutta. Toiminta varhaiskasvatuksessa rakentuu lasten kiinnostuksen kohteiden kautta. Leikkipuistoissa on perustettu koululaisten foorumeita ja lisätty perheiden osallistumisen mahdollisuuksia toiminnan suunnittelussa.

Asiakaskyselyt toteutetaan säännöllisesti vuosittain ja kehittämisen kohteet on valittu tulosten pohjalta. Vuoden 2015 kyselyn tulosten perusteella laadittiin yhdessä vanhempien kanssa laatulupaukset, joita nyt arvioidaan vuoden 2016 tuloksien yhteydessä. Tuloksia on viety nettiin nähtäväksi.

Tilakeskuksen, varhaiskasvatusviraston ja opetusviraston kanssa toteutettiin keväällä 2016 palvelutilojen alueellisen tarkastelun pilotti, jossa osallistettiin kuntalaisia uudella tavalla palvelujen suunnitteluun nyt ja tulevaisuudessa. Yhteistyön tulokset näyttäytyvät palvelutiverkon tulevaisuuden kehittämisessä.

Päivähoidon, esiopetuksen ja kerhotoiminnan palveluiden asiakastyytyväisyys vuosina 2013- 2015 on ollut 4,5- 4,6 (asteikolla 1-5).

Opetusvirasto:

Kaupungin vaikuttamisjärjestelmä Ruudin monipuoliset vaikuttamisen muodot ovat lisänneet nuorten vaikuttamisen mahdollisuuksia kaupungissa.

Koulujen ja oppilaitosten tasolla uudet opetussuunnitelmat ovat lisänneet oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta koulun toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä.

Oppilas- ja opiskelijakuntatoimintaa on kehitetty kouluissa ja oppilaitoksissa.

Helsingin opetusvirastossa on laadittu Helsingin opetuksen digitalisaatio-ohjelma vuosiksi 2016-2019, Ohjelman tavoitteena on varmistaa tasa-arvoiset digitaaliset oppimismahdollisuudet kaikille Helsingin kaupungin koulujen oppilaille ja oppilaitosten opiskelijoille.

Tietokeskus:

Tietokeskus on tukenut tavoitetta avoin ja osallistava Helsinki erityisesti kehittämällä Helsinki Region Infoshare -palvelua (www.hri.fi) koko strategiakauden ajan. HRI:n avulla strategiakauden aikana on avattu eri hallintokuntien tietoaaineistoja ja lisäksi on aktiivisesti tuettu pyrkimyksiä käyttää ja hyödyntää avattuja aineistoja. Tässä erityisesti tukea on tuonut

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

EU-hankerahoitus (6Aika-hanke), joka on mahdollistanut mm. avoimien aineistojen hyödyntämisen liiketoiminnassa. Vuoden 2016 lopussa oli avattu 572 tietoaineistoa monista eri aihepiireistä. Tämä on kansainvälisesti hyvin suuri määrä. Vuonna 2016 tietoaineistoja yhdistettiin ja löydettävyyttä kehitettiin. Tavoitteena on ollut määrän ohella aineistojen laadun korostaminen. Avoimen datan avulla on merkittäväällä tavalla tuettu strategian tavoitetta demokratian ja osallisuuden vahvistamisesta.

Tietokeskuksen kaupunginarkisto on digitoitu Helsingin kaupungin painettuja päätöskirjoja ja muita tärkeitä hakemistoja yli 600 000 sivun verran. Sen lisäksi on digitoitu 3500 historiallista karttaa tai piirustusta sekä 15 000 rakennuspiirustusta. Kaikki löytyvät hyvien hakuominaisuuksien vuoksi helposti arkistietojärjestelmä Sinetistä, jossa on n. 47 000 käyntiä vuodessa.

Helsingille laaditaan kaupunkiyhteistä tiedonohjaussuunnitelmaa tietokeskuksen kaupunginarkiston ohjaamana ja tukemana.

Kaupunginarkisto seuraa ja ohjaa kaupungin siirtymistä sähköiseen säilyttämiseen kaupungin johdon toimenpideohjelman mukaisesti. Siirtymisen tärkeä edellytys on kaupunkiyhteinen tiedonohjaussuunnitelma (TOS). AHJOn osalta siirtyminen sähköiseen säilyttämiseen toteutui vuoden 2016 alusta. Tästä koituu kaupungille vuosittain noin 500 000 euron säästöt.

Kaupunginmuseo:

Museon strateginen Tehdään yhdessä -painopiste tähtää demokratian ja osallisuuden edistämiseen. Kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksia on lisätty suunnittelemalla ja toteuttamalla uusi kaupunginmuseo aktiivisessa vuorovaikutuksessa kaupunkilaisten kanssa. Osallisuudesta on tehty olennainen osa museon toimintatapa.

Asiakasymmärryksen lisäämisen ohella on kokeiltu yhteissuunnittelun erilaisia muotoja (esim. co-curating). Jaetun asiantuntijuuden hengessä on otettu käyttöön uudenlaisia tapoja osallistaa kaupunkilaisia museotyön eri osa-alueille (esim. näyttely- ja kokoelmatyö sekä kulttuuriympäristön vaaliminen). Museomummo-kokeilusta alkaneen vapaaehtoistoiminnan vakiinnuttaminen ja laajentaminen uusia toimintamalleja kehittämällä on ollut myös yksi kauden tavoitteista. Vapaaehtoisten määrä on kasvanut noin 20:stä lähes 40:ään. Asiakaspaneeli (n.1100 jäsentä) on perustettu ja aktiivisessa käytössä.

Osallisuuden ohella aineistojen avaaminen on keskeinen keino myötävaikuttaa avoimen kaupungin rakentamiseen. Tässä on strategiakaudella edetty harppauksin. Kaupungin linjauksen mukaisesti museon aineistoja on avattu siten, että se tukee datan avointa käyttöä. Kokoelma-aineistoja on tuotettu verkkoon vuosittain kansallisen digitaalisen kirjaston FINNA-tiedonhakupalvelun ja Helsinki Region Infosharen (HRI) kautta. Avoimen tiedon mittareista Ks. Elinvoimainen Helsinki - Kulttuurista iloa ja elinvoimaa.

Helsinki Region Infoshareen on avattu kaupunginmuseon tekemän porrashuoneinventoinnin ja viiden kuuden eri kaupunginosainventoinnin tiedot.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566
Tilinho FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Kulttuurikeskus:

Strategiaohjelman mukaisesti kulttuurin avustusjärjestelmä päätettiin uusia seuraavan valtuustokauden alussa. Prosessin osana järjestettiin avustettavan kentän kanssa 15 yhteiskehittämistilaisuutta, joihin osallistui yli 200 toimijaa. Kun vuotuisia järjestösaajia on n. 600, voidaan tavoitavuus katsoa suureksi. Hankkeesta on myös tiedotettu avoimesti ja ennakkoiden koko kehitysprosessin ajan. Uuden avustusjärjestelmän yksi merkittävä uutuus on kentän kanssa tehtävä dialoginen kehittäminen sekä toimijakentän kanssa tehtävä jatkuva järjestelmän arviointi. Onnistuttu hyvin.

Rakennusvirasto:

Viraston on avannut dataansa HRI-palvelussa. Tällaisia aineistoja ovat muun muassa tiedot pysäköintivirhemaksuista ja pysäköintilippuautomaateista, alueidenkäytön tapahtuma- ja lupatiedot sekä yleisten alueiden rekisterin sisältö.

Katu- ja puistosuunnitelmien vuorovaikutusmenettelyä on arvioitu, uudistettu ja pilotoitu. Vuorovaikutus suunnitteluhankkeissa on vakiintunutta ja siihen liittyvä ohjeistus päivitetty. Vuorovaikutuskokeiluissa on viimeisimpänä kokeiltu liikennesuunnittelun ja katusuunnittelu yhdistämistä suunnittelukokonaisuudeksi. Avoimuutta lisää myös se, että hankkeiden aluerajaukset ja perustiedot sekä aineistolinkit on julkaistu kaupungin sisäiseen karttapalveluun. Julkisen internetin karttapalvelun käyttöönoton valmistelu on aloitettu katu- ja puistohankkeissa.

Vuorovaikutusmenettelyjä on testattu myös alueiden käytössä. Kehitetyt vuorovaikutusmenettelyt liittyvät muutoksiin ja kehittämistilanteisiin, eivät päivittäiseen jatkuvaan toimintaa. Alueiden käytön vuorovaikutusmenettelyihin kuvatuissa tilanteissa liittyy e-kyselyt, lausuntokierrokset, yhteiset kehittämistilaisuudet kutsuttujen tahojen kanssa sekä avoimet vuorovaikutustilaisuudet / workshopit. Strategiakauden aikana Ketterät kioskit -konsepti suunniteltiin ja toteutettiin yhteistyössä kioskiyrittäjien kanssa. Rakennusvirasto on avannut myös kaupungin keskustan kivijalkayrityksille mahdollisuuden vuokrata liiketilansa edustalla oleva pysäköintiruutu tilapäisesti muuhun käyttöön.

Rakennusviraston asiakaspalvelu on toiminut pilottivirastona kaupungin yhteisen palautejärjestelmän kehittämisessä ja käyttöönotossa sekä osallistunut aktiivisesti teknisten virastojen yhteisen asiakaspalvelun suunnitteluun. Palautteita seurataan ja asiakkaalle pyritään antamaan tieto myös silloin jos hänen palautteensa ei johda toimenpiteeseen.

Pakilan ja Kontulan ylläpitourakassa on käytetty osallistamismenetelmänä asukaspaneelia. Pyöriteiden talvihoidon laadunseurantaa on kehitetty tehostetun talvihoidon väylillä yhteistyössä käyttäjien kanssa.

Kaupunginkirjasto:

Hri.fi-sivustossa 27 kaupunginkirjaston avaamaa data-aineistoa (tilastoja jne., helmet-luettolointitiedot). Kirjastojen tapahtumatiedot ovat saatavissa linkedevents-rajapinnan kautta. Kirjaston tilatiedot ollaan avaamassa, samoin tilavarauksen rajapinnat, mikä toteutetaan osana 6Aika-hanketta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

HKL:

HKL on avannut kaupunkipyöräpalvelun datan ulkoisten sovelluskehittäjien käytettäväksi.

Kaupunginorkesteri:

On toteutettu maksuttomia verkkokonsertteja, laadittu verkko-oppimismateriaali, järjestetty avoimia kenraaliharjoituksia joihin on kutsuttu koululais- ja opiskelijaryhmiä, maahanmuuttajia ja muita erityisryhmiä. Nuoret ovat suunnitelleet sisältöjä konserttikokonaisuuksiin.

Kaupunkisuunnitteluvirasto:

Demokratian ja osallisuutta vahvistavan painopisteessä kaupunkisuunnittelussa on ollut seuraavat tavoitteet strategiakaudelle:

- Kaupunkisuunnitteluun liittyviä verkkopalveluja ja verkossa tapahtuvaa vuorovaikutusta parannetaan.
- Asiakkaille tarjotaan sujuvat ja integroidut palvelut. Asukas- ja asiakasnäkökulmaa korostetaan jokaisen työntekijän henkilökohtaisessa työn laadussa.
- Kaupunkisuunnitteluun liittyvää alueellista viestintää ja vuorovaikutusta parannetaan etenkin strategisesti merkittävien täydennysrakentamisalueiden osalta.

Viraston arvio ko. kohdan strategiaohjelman tavoitteiden toteutumisesta ja vaikuttavuudesta: Virasto katsoo onnistuneensa hyvin.

Yksi strategiakauden merkittävimmistä suunnitteluhankkeista oli uuden yleiskaavan laadinta. Tässä hyödynnettiin laajasti erilaisia osallistumisen menetelmiä. Yleiskaavan valmistelun tueksi kerättiin Helsinki 2050-verkkokyselyllä merkittävä määrä tietoa kaupunkilaisilta, kyselyssä saatiin yli 30 000 karttamerkintää ja noin 9000 avovastaus-ta. Alueellista vuorovaikutusta on kehitetty Raide-Jokerin vaikutusalueella sekä Meri-Rastilan alueella. Virastossa on hyödynnetty myös aktiivisesti digitaalisen vuorovaikutuksen menetelmiä, esimerkiksi Kerro Kantasi-palvelua. Kaupunkilaisille tarjotaan aikaisempaa monipuolisemmat mahdollisuudet seurata heitä kiinnostavia suunnittelu-hankkeita tilaamalla uutiskirjeitä tai kaavavahti-palvelun.

Suomenkielinen työväenopisto:

Työväenopisto on mukana kaupunkitasoisessa palautejärjestelmässä sekä asiakas- ja kurssipalautteelle on luotu sähköisesti toimivat järjestelmät (Kursor).

Työväenopistolla on painetun ohjelman lisäksi sähköinen opinto-ohjelma, facebook, twitter, instrgram, blogit sekä perinteiset sähköpostikanavat käytössä kuntalaisten saavuttamiseksi.

Työväenopistossa toteutettiin keväällä 2016 opintotarjontaan liittyvä verkkoaiivorihi, johon vastasi lähes 3000 henkilöä.

Maunula-talon asukasosallistamisjärjestelmän luomiseen osallistuttu aktiivisesti. Kuntalaisten osallisuus työväenopistossa -hanke alkanut vuonna 2016 (oph:n Lake-avustus). Maunula-talon suunnittelussa osallistava suunnittelu (budjetointi) on käytössä.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

ERILLISET MUISTIOT:

Pelastuslaitos:

Pelastuslaitos on onnistunut hyvin strategiaohjelman tavoitteiden toteuttamisessa ja vaikutavuuden lisäämisessä:

- Strategiakauden aikana pelastuslaitos on tukenut alueellisen pelastusliiton (HELPE ry) ja sopimuspalokuntien toimintaa ja ohjannut tavoitteellisesti turvallisuusviestinnän toimenpiteitä heidän hoidettavakseen. Nykyinen tilanne on merkittävä parannus verrattuna strategiakauden alkuun. Systemaattinen, organisoitu ja ohjattu vapaaehtoistyö täydentää viiranomaistoimintaa.
- Pelastuslaitoksen yleistötapahdumatiimi on merkittävä kaupungissa järjestettävien yleisötapahtumien henkilöturvallisuuden suunnittelu- ja valvontatyön toimija. Yhteistyö tapahtumien järjestäjien kanssa mahdollistaa turvallisten ja laajakirjoisten tapahtumien järjestämisen koko kaupungin yhteisöllisyyden tukemiseksi. Yleistötapahdumatiimi ja käytössä olevat toimintamallit ovat toimialan kärkeä valtakunnallisesti.
- Pelastuslaitos on kasvattanut kokonaistuottavuutta henkilöresurssien käyttöä tehostamalla ja organisaatiomuutoksella, joka toteutettiin vuonna 2013.
- Toiminnan tuottavuus on lisääntynyt suuntaamalla lisää henkilöresursseja suoraan asiakasrajapintaan, onnettomuuksien ehkäisytyöhön sekä valvontatoiminnassa että turvallisuuskoulutuksessa ja -viestinnässä.
- Pelastuslaitoksen ensihoitopalvelun palvelutasoon suhteutetut kustannukset ovat edullisuudessaan valtakunnallisesti kärkitasoa.

Parantamisen varaa on:

Henkilökunnan kielivarannon kehittämisessä. Ruotsinkielestä (kielikokeen A -taso) ja muun vieraan kielen taidosta saa lisäpisteitä Pelastuskoulun pääsykokeissa. Asiakasrajapinta on monikulttuurinen ja -kielinen. Kielivarannon kehittäminen lisää palveluiden laatua entisestään.

Palkitsemisjärjestelmä on otettu käyttöön osaksi tuottavuus- ja työhyvinvointitavoitteiden arviointia. Järjestelmän systemaattista käyttöä tulee laajentaa edelleen.

Yhteenvetona Helsingin kaupungin pelastuslaitos esittää, että kaupungin strategiaohjelman 2013–2016 mukaisia tavoitteita on toteutettu hyvin ja konkreettisesti vaikuttavasti toimialan toiminta-ajatus ja palvelutuotanto huomioon ottaen. Pelastuslaitos toteuttaa lakisääteisiä palveluluitaan tehokkaasti, turvallisesti ja vaikuttavasti sekä asetettujen talousraamien puitteissa. Pelastustoimen toiminta-ajatuksena on parantaa yhteiskunnan turvallisuutta kaikissa oloissa – myös poikkeusoloissa – yhdessä muiden toimijoiden kanssa lähellä ihmistä. Helsingin kaupungin strategiaohjelma korostaa yhteisöllisyyttä, laadukasta palvelutuotantoa ja sen johtamista helsinkiläisten, Helsingissä vierailevien ja toimivien ihmisten sekä yhteisöjen hyvinvoinnin turvaamiseksi. Helsingin kaupungin pelastuslaitos toteuttaa omassa toiminnassaan kaupungin strategiaohjelman tavoitteita ja arvoja – jatkuvasti toimintaansa arvioiden ja parantaen sekä organisaationa kehittyen.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

Arbis:

VÄLMAÄNDE HELSINGFORSARE OCH ETT LIVSKRAFTIGT HELSINGFORS

BRA

Det som har lyckats speciellt bra under den här fullmäktigeperioden är Arbis integrationsutbildning som har utvecklats, vuxit och vunnit så stor erkänsla att Arbis våren 2016 vann upphandlingen om en svenskspråkig arbetspolitisk integrationsutbildning för vuxna i huvudstadsregionen. Det man i synnerhet har utvecklat är studie- och yrkesvägledningen, andelen arbetspraktik och de studerandes möjlighet att få en mentor. Dessutom lyckades Arbis år 2015 få ett ESF-projekt, som genomförs i samarbete med yrkesinstitutet Practicum och Luckan r.f. och som ska ge invandrarna en yrkesutbildning som närvårdare.

En annan satsning som varit framgångsrik är det utvidgade samarbetet med daghem och skolor. Det handlar dels om olika slags temadagar, dels om regelrätta kurser. På det här sättet lär eleverna känna Arbis och tröskeln att i vuxen ålder komma tillbaka blir lägre. Detta är ett led i försöket att motarbeta en marginalisering av utsatta grupper i samhället.

Arbis bidrar med sitt kursutbud också till att hålla stadens seniorer vid fysisk och psykisk vigör så att de kan bo hemma så länge som möjligt. Andelen kurser som riktar sig direkt till seniorer har utvidgats att omfatta också andra ämnen än de traditionella motion och it. Arbis har dock satsat speciellt på motionskurser för seniorer med utgångspunkt i strategiprogrammet. Antalet kurser har ökat från 20 år 2013 till 27 år 2016.

Palvelukeskus:

Tuottavuuden osalta palvelukeskus on tehostanut entisestään toimintaansa, mutta valtuuston edellyttämän keskittämisen laajentaminen ei ole toteutunut riittävällä tasolla. Palvelukeskus on kehittänyt palveluprosesseja ja teknisiä rajapintoja avoimuuden, saavutettavuuden ja yhteensopivuuden periaatteiden mukaisesti, tämä työ jatkuu. Palvelukeskuksen 1.3.2016 toteutettu organisaatiouudistus tähtäsi palvelukokonaisuuden tehostamiseen ja palvelujen parantamiseen, työ jatkuu. Palvelukeskuksen toimintaympäristön tulevat muutokset ennakoidaan proaktiivisesti ja muutosten vaikutukset henkilöstötarpeeseen ja osamiseen ennakoidaan, tämä työ on jatkuvaa.

Tämä tarkoittaa palvelukeskuksen näkemyksen mukaan, että keskitetyn tuottamisen osuutta lisätään palvelukeskuksen tuottamissa palveluissa. Palvelukeskuksen jatkuvana tavoitteena on tuottaa keskitetyt sisäiset tukipalvelut entistä kilpailukykyisemmin. Palvelukeskus tekee tiivistä yhteistyötä mm. sosiaali-, terveys-, opetustoimen ja tilakeskuksen kanssa palvelujen kehittämiseksi. Esimerkiksi erityisryhmien kuljetusten välityspalvelua kehitetään yhteistyössä sosiaali- ja terveysviraston kanssa ja koululaisten välipalatarjontaa yhteistyössä opetusviraston kanssa. Kotiateriapalvelut on keskitetty Palvelukeskukseen, ja toimintaa kehitetään ja tehostetaan pitkällä aikavälillä yhdessä sosiaali- ja terveysviraston kanssa.

Rakennusvirasto:

Yleisten alueiden omaisuudenhallintaa on kehitetty myös merkittävästi strategiakaudella. Toimintatapaa on sujuvoitettu mahdollistamalla rekisterin käyttö mobiililaitteella. Korjausvelan laskenta –työkalun kehittämiseen on panostettu strategiakaudella vaikuttamalla lasken-

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	0201256-6 Alv.nro FI02012566 Tilinro FI06 8000 1200 0626 37

25.1.2017

nan kehittämiseen ja pilotoimalla laskentatyökalua. Lisäksi rekisteriaineistot on tuotu käyttöön internetin kautta ja omaisuuden kuntotiedon keräämisen nykykäytännöt on kartoitettu. Jatkossa yleisten alueiden omaisuudenhallinnan kehittämisessä jatkuu korjausvelan laskennan kehittäminen, omaisuudenhallinta rekisterin tietorakenteen järjestäminen ja omaisuuden kuntokartoituksen toimintatavan kehittäminen.

Toimialan tulevaisuuden haasteet

Rakennusviraston arvio Kaupunkiympäristö toimialan kehittämisen painopisteistä:

- Uuden yhteisen toimintakulttuurin ja toimintatapojen luominen
- Hallinnon palvelujen ja johtamistavan kehittäminen
- Talpa rajapinnan ja palvelujen yhteiskehittäminen on toimialan kustannustehokkuuden kannalta tärkeää ja toimialahallintojen tärkeä tehtävä.
- Sähköisen asioinnin edelleen kehittäminen
- Yleisten alueiden omaisuudenhallinnan toimintatapojen ja tiedonhallinnan kehittäminen
- Tiedonhallinnan kehittäminen palvelemaan yhä paremmin ydintoimintaa
- Asiakaspalvelukulttuurin kehittäminen toimialalla

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro FI02012566

Tilinro FI06 8000 1200 0626 37